

7. ANNEXOS

7.1.SITUACIÓ D'APRENTATGE

Títol	"El camí que obre el collage"
Curs (nivell educatiu)	4t de primària
Àrea/ Matèria / Àmbit	Educació Artística. Educació visual i plàstica.

DESCRIPCIÓ (context + repte)

Aquesta situació d'aprenentatge està plantejada per formar part del projecte "Mans artistes, mans humanes", de l'escola l'Aulet. A part de potenciar la motricitat fina, una idea establerta del projecte escolar, respon a una problemàtica present a totes les àrees: la dificultat creativa dels alumnes. Aquesta manca de creativitat pot observar-se, sobretot, en aquelles activitats més artístiques, com les d'il·lustració o escriptura.

La situació d'aprenentatge pretén desenvolupar la capacitat creadora de l'alumnat amb l'ús del collage. Havent de treballar amb elements ja existents (retalls i objectes), els infants han de buscar respostes als reptes plantejats pel material, el qual no deixa crear formes tan lliures com un de pictòric; desenvolupant el seu pensament divergent i obtenint resultats més creatius en el procés.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES DE LES ÀREES O MATÈRIES

<u>Àrea o matèria</u>	Competències específiques
Educació Artística.	Competència específica 1 Descobrir propostes artístiques de diferents cultures, èpoques i estils, mitjançant la percepció i la vivència, per desenvolupar la curiositat, el respecte i el gaudi.
Educació Artística.	Competència específica 3. Experimentar i crear amb les possibilitats del so, la imatge, el cos i els mitjans digitals i multimodals, mitjançant activitats i experiències que incorporin l'aprenentatge autoregulat per expressar i comunicar coneixements, idees, sentiments i emocions.
Educació Artística.	Competència específica 4 Dissenyar, elaborar i difondre creacions culturals i artístiques col·laboratives, assumint diferents rols, posant en valor el procés, per desenvolupar la creativitat, el sentit de pertinença i arribar a un resultat final.
Llengua Catalana i Literatura.	Competència específica 5. Produir textos escrits i multimodals, amb adequació, coherència i cohesió, i aplicant estratègies elementals de planificació, redacció, revisió, correcció i edició, amb regulació dels iguals i autoregulació progressivament autònoma i atenent les convencions pròpies del gènere discursiu triat, per construir coneixement i donar resposta de manera informada, eficaç i creativa a demandes comunicatives concretes.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES DE LES COMPETÈNCIES TRANSVERSALS

Amb la realització d'aquesta situació d'aprenentatge s'afavoreix l'assoliment de les competències específiques transversals següents:

Competència transversal	Competències específiques
Competència personal, social i d'aprendre a aprendre.	CPSAA 3. Reconèixer i respectar les emocions i experiències dels altres, participar activament en el treball en grup, assumir les responsabilitats individuals assignades i utilitzar estratègies cooperatives dirigides a la consecució d'objectius compartits.
Competència personal, social i d'aprendre a aprendre.	CPSAA 4. Reconèixer el valor de l'esforç i la dedicació personal per a la millora de l'aprenentatge i adoptar posicions crítiques quan es produeixen processos de reflexió guiats.

OBJECTIUS D'APRENTATGE I CRITERIS D'AVALUACIÓ

Objectius d'aprenentatge Què volem que aprengui l'alumnat i per a què? CAPACITAT + SABER + FINALITAT	Criteris d'avaluació Com sabem que ho ha après? ACCIÓ + SABER + CONTEXT
Explorar les possibilitats expressives del llenguatge plàstic i els materials del collage a partir de l'observació de manifestacions artístiques per tal de fer-ne de pròpies.	<p>1.2.Descriure manifestacions culturals i artístiques en diferents contextos a partir de l'exploració de les característiques amb actitud oberta i interès, establint relacions entre elles.</p> <p>3.1 Experimentar algunes possibilitats expressives i comunicatives del cos i de diferents eines d'expressió dels llenguatges artístics, a través de l'aplicació pràctica, amb curiositat, interès i afany de superació.</p> <p>3.2 Expressar idees, coneixements, sentiments i emocions amb creacions pròpies fent servir aprenentatges dels referents artístics treballats.</p>

<ul style="list-style-type: none"> Assumir els rols necessaris en una producció artística tant individual com col·laborativa; comunicant-se correctament per la creació i presentació satisfactòria d'un producte final original. 	<p>4.1. Col·laborar en el procés de disseny de produccions culturals i creacions artístiques treballant en la consecució d'un resultat final que compleixi uns objectius acordats mitjançant un enfocament coeducatiu basat en la igualtat i la perspectiva de gènere i en el respecte a la diversitat cultural.</p> <p>4.3. Documentar i compartir les experiències creatives, gaudint del resultat final obtingut, descrivint les parts del procés creatiu i els rols establerts, valorant les opinions i sensacions dels altres, mitjançant un enfocament coeducatiu, basat en la igualtat, i el respecte a la diversitat cultural.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Comprendre la relació que s'estableix entre la il·lustració i el text en els àlbums il·lustrats per compondre textos multimodals propis, amb i sense elements paratextuals, a partir de retalls. 	<p>5.1 Redactar textos escrits i multimodals, propers, viscuts i escolars, de manera progressivament autònoma, a través de la selecció del model discursiu que millor respongui a la situació comunicativa, amb adequació, coherència i cohesió, iniciant-se en l'ús de les normes gramaticals i ortogràfiques més senzilles.</p>

SABERS

	Saber	Àrea o matèria
1	<p>Educació plàstica i visual</p> <p><i>Percepció i anàlisi</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Identificació i exploració de les possibilitats expressives i comunicatives dels elements configuratius del llenguatge plàstic (punt, línia, color, textura, pla) a partir de l'observació i anàlisi de les manifestacions artístiques treballades. 	Educació Artística
2	<p>Educació plàstica i visual</p> <p><i>Percepció i anàlisi</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Descobriment de materials, instruments, suports i tècniques utilitzats en l'expressió plàstica i visual a partir de l'observació activa de les manifestacions artístiques treballades. 	Educació Artística
3	<p>Educació plàstica i visual</p> <p><i>Creació i interpretació</i></p>	Educació Artística

	<ul style="list-style-type: none"> • Experimentació amb diferents mitjans, suports i materials d'expressió plàstica utilitzant tècniques bidimensionals i tridimensionals i digitals en imatges, dibuixos, pintures, modelatges i construccions i accions performatives pròpies o col·laboratives en les produccions artístiques treballades en diversitat de contextos. 	
4	Educació plàstica i visual <i>Creació i interpretació</i> <ul style="list-style-type: none"> • Planificació, experimentació i documentació de processos creatius, personals o col·laboratius en les produccions artístiques treballades a l'aula, assumint diferents rols per expressar idees, sentiments o emocions identificant i valorant-ne les fases i els resultats finals. 	Educació Artística
5	Educació literària <ul style="list-style-type: none"> • Exploració i interpretació de les il·lustracions i de la relació que s'estableix amb el text en els àlbums il·lustrats, amb acompanyament. 	Llengua Catalana i Literatura

DESENVOLUPAMENT DE LA SITUACIÓ D'APRENTATGE

La situació d'aprenentatge fa ús tant del treball cooperatiu com individual, potenciant el primer durant les primeres sessions per anar deixant pas progressivament al treball autònom. Així, els alumnes poden trobar en el grup un suport amb el qual descobrir la nova tècnica artística, i de mica en mica desenvolupar-se per ser capaços d'experimentar amb tot el que aquesta proporciona de forma independent. Les dues primeres sessions serviran com introducció a la varietat de materials que es poden utilitzar amb la tècnica, passant llavors a la representació d'un sol subjecte, a la incorporació del medi a una altra àrea del coneixement, i a la composició complexa que ocupi tot un suport.

Finalment, seria un ensenyament cognoscitiu, enfocat en la resolució de problemes. La metodologia es basaria en l'aprenentatge basat en el pensament, posant èmfasi en el procés d'analitzar l'objectiu, els materials a disposició, i el "problema" que això proporciona, per pensar en una resposta que hi doni solució. Aquest cicle es repetiria a cada sessió, cada una sent un taller diferent precedit per una instrucció demostrativa per part del docent.

Aquestes, tot i tenir cert grau d'independència les unes amb les altres, seguirien un fil narratiu on s'aniria augmentant la dificultat i adquirint les habilitats necessàries per fer, a l'última sessió, el producte final.

MATERIALS I RECURSOS

Sessió 1: retalls de roba, cartolina i papers diversos (amb formes tan abstractes com geomètriques), paper d'esbós A4, *blutack*, llapisos i retoladors de colors.

Sessió 2: materials disponibles a l'aula, bosses

Sessió 3: fotografies retallades d'animals de les Gavarres, fotografies retallades de revistes i diaris, paper d'esbós A4, *blutack*

Sessió 4: paraules retallades, fotografies retallades de revistes i diaris, paper d'esbós A4, *blutack*

Sessió 5: paraules retallades, fotografies retallades de revistes i diaris, paper d'esbós A4, cola de barra

ACTIVITATS D'APRENTATGE I D'AVUACIÓ

Activitat	Descripció de l'activitat d'aprenentatge i d'avaluació	Temporització
Activitats inicials <i>Què en sé?</i>	ACTIVITAT 1: Coneguem el collage <ul style="list-style-type: none"> • Es presenta un fotomuntatge del segle XIX per comparar-ho amb el collage com a tècnica artística actual. • Se'ls demana que facin figures amb els retalls d'una caixa (de paper, cartolina, roba...). Després, han d'explicar el seu procés. • Se'ls ensenya diferents retalls individuals perquè comentin quina forma sembla que tenen (d'ocell, de cotxe, etc.) • Se'ls dona un retall a cada un, el qual hauran d'enganxar en un A4 i dibuixar el que creguin que sembla per sobre.	1 hora
Activitats de desenvolupament <i>Què estic aprenent?</i>	ACTIVITAT 2: Dibuixant sense pigment <ul style="list-style-type: none"> • Se'ls ensenya retrats del segle XVI (realistes, de, Bronzino i Agnolo di Cosimo) i, després, els retrats fets amb objectes d'Arcimboldo (per exemple, "Tardor", 1573). • Després d'una conversa on expliquen de què estan fets els diferents trets facials dels quadres d'Arcimboldo, s'ensenyen exemples d'assemblatges moderns, els quals també es discuteixen. • Se'ls demana que investiguin els materials que puguin trobar a l'aula. Es comparteix en gran grup. • Es fan grups de tres persones. Cada un haurà d'intentar fer un rostre a partir dels materials que hi hagi per l'aula. • Quan hagin acabat. Hauran d'utilitzar els mateixos materials per fer altres imatges: no un rostre, sinó el que se'ls acudeixi que pugui fer-se amb aquells materials limitats.	1 hora

	<p style="text-align: center;">ACTIVITAT 3: El Bestiari</p> <ul style="list-style-type: none"> • Se'ls mostra imatges de diferents éssers fantàstics (drac, quimera, griu...), i es comenten amb el grup perquè vegin com són barreges d'altres animals. • Es fan rotllanes de cinc persones, cada una tenint una caixa de fotografies d'animals al mig i un paper blanc per cada alumne. • Els alumnes trien un animal, en retallen una part, i l'enganxen al seu paper. Després, passen el paper al company de l'esquerra, qui afegirà una altra part d'animal abans de tornar-ho a passar. • Quan cada paper torni a la primera persona que li ha enganxat un retall, discuteixen els resultats (com es diria l'animal, on viuria, etc.) • Després, cada alumne fa un altre personatge amb retalls, aquest cop individualment i amb altres imatges a part d'animals. 	1 hora
<p>Activitats de síntesi i estructuració <i>Què he après de nou?</i></p>	<p style="text-align: center;">ACTIVITAT 4: Un conte de retalls</p> <ul style="list-style-type: none"> • Es presenta als nens un conjunt de retalls de paraules. Són paraules conegudes, dels contes populars (princesa, tres, animals...). Se'ls ensenya com moltes històries conegudes són una barreja d'aquelles paraules: les paraules són les mateixes, però l'ordre i la funció és diferent. • Es demana als nens que intentin escriure (esquemàticament) la història d'un conte popular amb aquelles paraules (per exemple, Caputxeta Vermella: nena, vermell, àvia, bosc, camí, llop, etc.) • Llavors, cada nen agafa les paraules que més li criden l'atenció d'una caixa, i intenta construir una frase (o un parell) amb aquelles. • Les enganxa (amb <i>blutack</i>) en un paper i, amb el temps que quedi, enganxa imatges que il·lustren l'escrit. 	1 hora
<p>Activitats d'aplicació i transferència <i>Com sé que ho he après?</i></p>	<p style="text-align: center;">ACTIVITAT 5: Portada pels Jocs Florals</p> <ul style="list-style-type: none"> • S'ensenya als alumnes diferents exemples de portades. • Es deixa a disposició dels alumnes retalls de paper, cartolina, roba, fotografies, i lletres. Amb aquests, i considerant el que han après, han de fer la portada per la seva història dels Jocs Florals. 	1 hora

BREU DESCRIPCIÓ DE COM S'ABORDEN ELS VECTORS EN AQUESTA SITUACIÓ D'APRENTATGE

A través d'aquesta situació d'aprenentatge, es pretén potenciar un aprenentatge profund, no només en l'aprenentatge del collage específicament, sinó també en el desenvolupament d'habilitats i estratègies creatives que millorin l'experiència de l'alumnat en qualsevol altra àrea del coneixement; que sigui funcional i aplicable tant allà com en el seu dia a dia. A partir d'aquest **aprenentatge competencial**, els alumnes

millorarien la seva relació amb la generació i desenvolupament d'idees. Aprendrien a superar els reptes que se'ls presentin, cooperar amb els companys, i trobar respostes originals.

A més a més, en aquesta situació d'aprenentatge també s'aborda la **perspectiva de gènere i la coeducació**, ja que els grups de treball són heterogenis, així com s'utilitza un llenguatge inclusiu i es respecten les opinions de tots els membres del grup sense discriminar.

Pel que fa a la **qualitat de l'educació de les llengües**, la comunicació seria una de les bases en el desenvolupament de les activitats. El diàleg respectuós durant les activitats grupals per afavorir la cohesió social, i la descripció de l'obra durant les activitats individuals sempre hi serien presents com a eina per estructurar el pensament i comunicar-se.

En relació amb la **ciutadania democràtica i consciència social**, les activitats estan dissenyades per potenciar la formulació de preguntes i presa de decisions dels infants. A més, es parteix de la base que els alumnes tenen múltiples potencialitats que els fan únics, i el que es busca amb aquesta s.a. és trobar diferents formes i estratègies d'expressar aquesta visió personal de cadascú, partint d'un dels seus interessos (els Jocs Florals).

Aquest últim punt també es guia amb l'enfocament pel **benestar emocional**. Amb l'èmfasi en l'expressió artística, les sessions permeten que l'alumnat doni visibilitat o inclús descobreixi les seves habilitats expressives i comunicatives, i que amb aquestes pugui mostrar part dels seus pensaments i visió del món. A més, les activitats permeten que puguin desenvolupar aquest vector tant sent productius individualment, com enfortint els vincles amb les creacions grupals; buscant en tot moment crear un entorn que pugui fàcilment adaptar-se a tothom. Finalment, amb una situació d'aprenentatge creada amb especial cura respecte a la motivació dels alumnes, un dels objectius és que n'obtinguin una experiència personal de satisfacció en si mateixos.

MESURES I SUPORTS UNIVERSALS

Organització flexible

- Intercanvi d'idees i debat en gran grup
- Activitats en grups de tres i cinc membres
- Activitats individuals

Personalització de l'aprenentatge

- Activitats obertes, on cada alumne pot expressar-se lliurement, i utilitzant els llenguatges i materials que s'adeqüin a les seves necessitats i preferències, accessibles a tothom.
- Context d'aprenentatge flexible i fàcilment adaptable.
- Flexibilitat en el temps previst per cada activitat per ajustar-se tant al ritme del grup com d'alumnes individuals.

Avaluació formativa i formadora

- S'avalua a l'alumne considerant el seu punt de partida; revisant tant l'activitat final com el progrés que presenten les anteriors (cada alumne suposant uns paràmetres personalitzats d'avaluació).
- Es consciencia als alumnes dels objectius de l'activitat.
- Els permet aprendre del mateix procés, ajudant-se els uns als altres.

MESURES I SUPORTS ADDITIONALS O INTENSIVS

Quines mesures o suports addicionals o intensius es proposen per a cadascun dels alumnes següents:

Alumne/a	Mesura i suport addicional o intensiu
G.C.	<p>La mateixa naturalesa oberta de les activitats permet que l'alumne pugui regular a les seves necessitats i interessos el procés i el resultat. En el cas que no en sigui capaç (sobretot en aquelles activitats més complexes, com a la sessió 4), se li limitarà el nombre de materials (per exemple, paraules retallades) a utilitzar.</p> <p>En cas que, per l'observació, el docent ho cregui necessari, l'alumne rebrà atenció individualitzada en aquells moments que es cregui beneficiós. Això també s'aplicarà durant els treballs grupals, per assegurar-se la completa integració de l'infant.</p>

	<p>Per altra banda, les explicacions visuals i demostratives de cada activitat estan pensades especialment per no generar confusions en el que s'espera de l'exercici.</p>
--	--

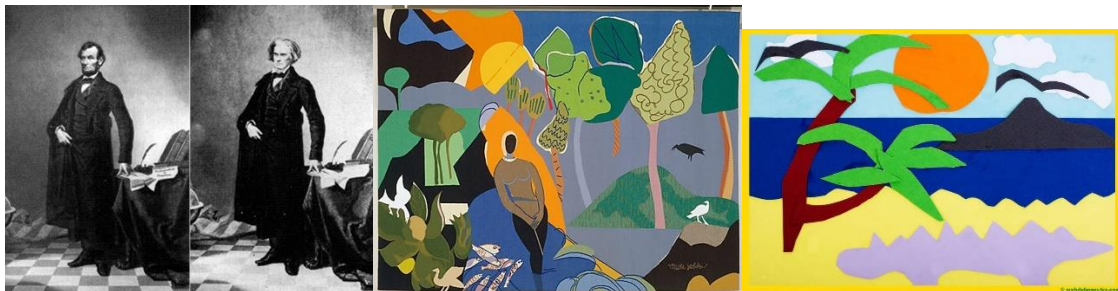
7.2. INSTRUMENTS DE RECERCA

7.2.1. Diari de camp

Sessió 1. 20/03/2024

Materials de la Sessió 1

Fotografies utilitzades: Abraham Lincoln (1860) i John Calhoun; Recollection Pond (1974) de Romare Bearden; i un collage anònim (publicat per Maria del Carmen Ruiz, 2019)

La primera sessió s'ha portat a terme dos cops. De 9:00 a 10:00 al grup 4t B, i de 10:00 a 11:00 al grup 4t A.

L'explicació inicial els ha despertat la curiositat en els dos casos, han estat molt participatius per entendre la pinzellada d'història i descripció del concepte de collage; gràcies, en part, a les meves preguntes guiades. Els ha sorprès la idea que una tècnica que s'utilitzava com un instrument de fotomuntatge molt arrelat al realisme es convertís en el llenguatge artístic que és avui en dia. En general,

els agrada que se'ls plantegi preguntes específiques, sobre un objecte (o en aquest cas, una imatge) que tinguin just davant i de la qual en puguin anar desenvolupant les respostes.

Grup de 4tA. Explicació inicial.

El moment de tocar i percebre materials també s'ha assolit com s'esperava en els dos grups. De fet, inclús abans que els donés permís, ja havien agafat detalls en tan sols veure's a la caixa.

Per altra banda, s'ha tardat més de l'esperat per l'activitat de crear imatges a partir d'aquells retalls. El primer grup ha estat més perfeccionista, i ha tardat més a crear formes bàsiques i conegudes com una flor o una casa. En part, ho atribueixo a haver presentat la proposta sense delimitar el temps: podrien no haver entès que es tractava tan sols per provar. Però també és cert que, sobretot la primera participant, tenia por a intentar-ho; dubtava inclús en els primers detalls. Per això he animat als altres, els del seu costat, que l'ajudessin; ha estat una mecànica que he mantingut també per la resta de participants.

Grup de 4t B fent les composicions.

Grup de 4t A fent les composicions.

Veient que era més lent del previst, inclús pensant en què no estaven acostumats a generar idees, pel segon grup he establert un temps límit d'un minut per composició. Això ha agilitzat molt més l'activitat; a aquell grup se li ha transmès més de pressa que no es tractava de la qualitat final, sinó d'experimentar amb els materials. No tenien tanta por a fer formes poc convencionals ni a explicar-les.

Tornant al primer grup, 4t B, per tal que tots els alumnes tinguessin temps a participar, he proposat una curta "competició" de cinc minuts amb la classe dividida en dos grups (de 7 i 8 persones, respectivament). Cada grup a una taula diferent, han hagut de crear un lleó (referenciant el teatre al qual van participar com un punt d'interès) amb els

Grup de 4t B durant la "competició"

retalls de la taula del mig. Tot i que la idea era aprofitar aquest esperit competitiu que el grup-classe comparteix, no ha tingut el resultat esperat. Un equip ho ha fet força bé, tenint uns petits problemes amb la participació d'un dels estudiants. Però a l'altre no s'han acabat de posar d'acord, i la composició "final" ha estat pràcticament creada per una sola persona que no admetia aportacions alienes. La diferència en detalls entre els dos lleons és notable, tant en mida com en utilització del recurs.

Grup de 4t B. Resultat del primer equip.

Grup de 4t B. Resultat del segon equip.

Ha estat el moment més caòtic de la sessió. Ha potenciat el seu interès per participar, però la gestió de l'aula que portava fins al moment s'ha vist compromesa per uns minuts. Per altra banda, han estat els alumnes els que han volgut compartir les seves creacions, deixant enrere la por del principi. L'explicació de la seva visualització ha estat detallada, especificant amb quins retalls han fet cada part del lleó.

El recull posterior de tots els retalls (per les taules i per terra), si bé no ha afectat notablement el temps disponible, ha entorpit el flux de la sessió. Per aquesta raó, el segon grup (4t A) ha fet el petit concurs a la mateixa taula.

A tots els alumnes d'ambdós grups els ha resultat més senzill la següent activitat: en lloc de plasmar una idea concreta a partir de petites peces, agafar una peça i pensar en una idea a partir d'aquesta. La introducció a aquesta segona fase els ha motivat, quan els ensenyava peces i després el dibuix de darrere per il·lustrar el missatge. Tant en el primer com segon exemple, s'han comentat propostes

derivades sobre "la forma que tenia": drac, sabata, ocell, rèptil, muntanyes, cotxe... Tots han participat. La tercera ha tingut respostes més unànimes, però era esperable: amb una referència al Petit Príncep que més d'un ha entès i comentat, el retall semblant a un barret m'ha servit per il·lustrar com no té per què ser la forma de l'objecte més obvi, o que primer passi pel cap. Ha estat una explicació molt visual, i han entès la següent activitat a la primera gràcies a això.

Materials per la introducció de la segona fase.

Així i tot, mitja hora no ha estat suficient per al primer grup. No per part de la generació d'idees, curiosament (menys per un cas), sinó per les distraccions a l'hora de dibuixar-les. Nou dels quinze estudiants ho han acabat en la mitja hora que pertocava, però els altres sis s'ho han emportat a casa. Hi ha una pressa general per acabar, però que no els fa concentrar (i no parlar, per exemple), sinó voler deixar els dibuixos a mitges: dir que ja estava acabat quan estava a mig pintat, o sense resseguir, etc.

Tots els alumnes del segon grup, tot i compartir molts d'aquests problemes, ho han acabat en el temps donat. S'ha de dir, però, que amb l'experiència anterior, en aquesta ocasió s'ha dedicat uns 40 minuts a aquesta activitat perquè fos possible.

Quant a la generació d'idees del primer grup, quatre dels alumnes han utilitzat els retalls per recrear elements mimètics que ja s'havien comentat durant la sessió: dos ocells i dos lleons (tot i que un d'ells ha partit d'una paleta de colors més interessant). Així i tot, en aquesta llista també

Grup de 4t B. Creació de la primera obra.

podria afegir-se la recreació d'una escena del Rei Lleó (no feta amb collage abans, però referenciada durant la classe). En tres més ocasions, els retalls circulars s'han fet servir per simbolitzar un arbre (una vegada, que a més si que podria basar-se en un dels exemples de collage que havia ensenyat al principi de la classe) i el sol (dues vegades). S'ha de dir, però, que un d'aquestes últimes composicions, el retall no ha estat el primer que s'ha utilitzat. Tot i donar l'oportunitat als alumnes d'aixecar-se a buscar més retalls per acabar la seva obra (un cop tinguessin ja la idea del primer retall), només aquell alumne s'ha atrevit.

Amb les mateixes indicacions, el grup de 4t A ha experimentat més, amb set persones que han utilitzat més d'un retall. En aquest cas, només dos han fet un element ja fet amb anterioritat: una flor i un ocell.

En les dues activitats, els alumnes més impulsius han expressat el seu desig per retallar o estripar les seves peces. Se'ls hi ha estat negat, ja que es volia incentivar haver de pensar a partir dels límits materials que, en aquest cas, la peça que se'ls ha donat. Coneixent-los, donar-los l'opció de retallar hauria portat que molts fessin figures bàsiques que s'adaptessin a alguna cosa que ja saben dibuixar o és molt típic (per exemple, retallarien un quadrat del retall per fer una casa). Això no ha estat el cas per tots, ja que només s'ha preguntat un cop al primer grup, i dos al tercer.

Sessió 2. 03/04/2024.

Materials de la Sessió 2.

grup en concret (el de N., B. i S.), que només ha produït dues composicions en tota l'hora. Aquest grup també ha tingut problemes d'autoritat, on tots volien manar. A part d'aquest, hi ha hagut un altre problema amb un altre grup (D., G., i Q.), on un dels integrants ha volgut fer una imatge per si sol, ja que tenia una idea que la resta no volia seguir; un conflicte similar al de 4t B, amb la diferència que, aquest cop, els altres dos integrants han anat a buscar la meua ajuda.

Analitzades les produccions dels dos grups, es podrien dividir les estratègies d'assemblatge en tres. Primer, ha estat utilitzar objectes (sovint grans) els quals decideixin la forma d'un element de l'obra; com per exemple, una pinça al revés per ser les cames d'una persona, o un tros de fusta circular per ser la cara. Després, col·locar estratègicament tèxtils (o boes de plomes i similar) per posar-los de manera que creïn la forma desitjable. I finalment, potser el menys recreat, utilitzar petits objectes que, anant ajuntant-se, creïn la forma desitjada.

Equip de 4t B fent servir la segona i tercera estratègies.

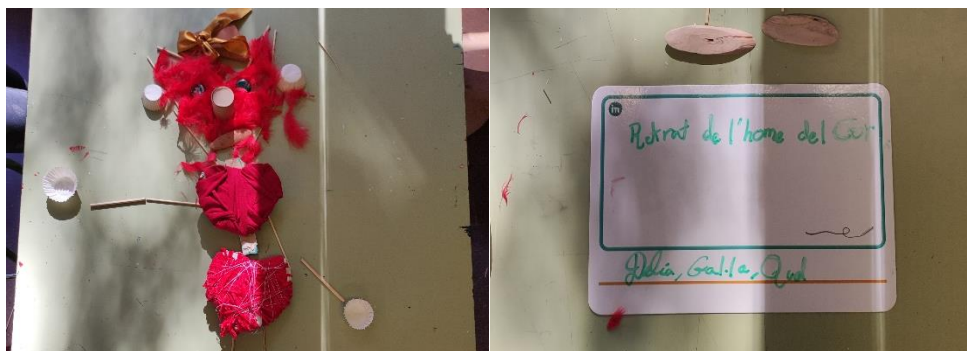
Els grups que es defensaven amb aquesta última estratègia, utilitzant xapes o papers de cupcakes, han dedicat molt de temps a posar els objectes correctament; això els endarrerava, però també entrava en debat sobre com posar aquells objectes: tenien més llibertat per col·locar-los de la forma idònia per crear certa silueta, però això també els generava discussions. En altres ocasions, s'utilitzaven aquests petits objectes tan sols per donar textures.

En totes dues classes hi ha hagut un equip molt ràpid en la generació d'idees, i un amb bones idees a les quals dedicaven més temps. Aquest segon també ha demostrat més creativitat pels elements individuals dins de les composicions, ja que hi han pensat més.

En altres ocasions, les produccions no semblaven d'assemblatge, sinó una representació tridimensional (com qui fa construccions a l'hora de jugar); és a dir, no s'ha tingut en compte l'únic punt de vista per on veure-ho, cosa que se'ls havia comentat.

El canvi més notable entre els dos grups, a part del treball col·laboratiu, ha estat que el primer grup (4t B) no ha estat tan creatiu posant els títols. Ho veien tan sols com una eina per assenyalar què era cada cosa ("rostre", "posta de sol"...); mentre que pel segon grup (4t A), era part del procés, i hi dedicaven més temps parlant-ho entre tots els integrants.

Exemple d'una obra de 4t A, anomenada "Retrat de l'home del cor."

Per altra banda, he notat com, en ambdues sessions i quan encara s'estaven fent les primeres produccions, hi ha hagut "negociacions de materials". Alguns grups no s'han atrevit a intercanviar per por que fessin servir els materials més endavant, cosa que no ha ocorregut; però d'altres sí que han fet pactes. A més, en alguna ocasió se m'ha demanat de modificar algun material (tallar, pintar, etc.); continuen insistint en aquest aspecte, però en veure-ho negat, no perden temps discutint-ho i hi busquen una solució.

Equip de 4t B provant diferents materials.

Amb grup, no hi ha hagut tanta estona per pensar en què es vol representar, han anat més a la idea. Sospito que la clara frugalitat de l'obra els treia pressió per generar la idea perfecta de bon començament. Inclús quan es discutia sobre com fer-ho, ja tenien una idea de què esperaven. Així i tot, se'ls ha hagut d'anar posant petits límits de temps, perquè una sola representació els hauria ocupat tota l'hora a molts grups.

Tampoc han mirat què feien els companys. No se'ls ha incentivat, però tampoc s'ha mostrat interès, estaven concentrats en les seves pròpies obres. No només

a l'hora de crear-les, sinó també per presentar-les, el qual feien amb entusiasme inclús dient amb detall què era cada part.

Sessió 3. 10/04/2024.

Materials de la Sessió 3. 6 de les 28 pàgines de retalls creades.

Fotografies de la Sessió 3. Anzu, Cocollona i Quimera, 3 dels 7 animals fantàstics presentats

Als primers minuts de la sessió, els alumnes han estat molt atents a l'explicació principal. A cada imatge que se'ls ensenyava hi trobaven alguna cosa per comentar, i, en els dos grups, han arribat ràpidament a les conclusions que s'esperava ("molts éssers fantàstics són barreges d'animals reals").

Com que la part principal de l'exercici era com dividir i ajuntar parts de fotografies d'animals per crear-ne un de fantàstic, s'ha introduït l'opció que els mateixos alumnes retallin (fins al moment, es tractava tan sols de compondre). Han celebrat que ja poguessin retallar com creguessin, ja que ho portaven demanant. Així i tot, hi ha hagut algun intent per part d'un parell d'alumnes de fer servir una fotografia sencera, cosa que se'ls ha negat, perquè anava en contra de l'activitat.

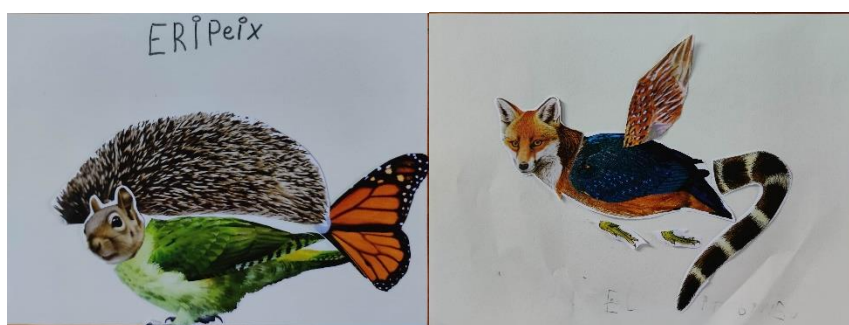
Uns pocs s'han paralytitzat davant del fet que algunes parts, en ser de fotografies diferents, no encaixaven a la perfecció (per exemple, un cap massa petit pel cos). La majoria ha pogut treballar amb això, buscant específicament imatges que fossin de mida similar; mentre que altres, ho ha trobat inclús divertit, com si fes l'animal més fantasiós.

Explicació de l'activitat a 4t A.

És possible que el fet de fer-ho amb grup (i més concretament, amb la dinàmica d'anar-ho completant en el sentit de les agulles del rellotge), ha dinamitzat l'experiència. Amb la "pressió" d'haver-hi un collage que s'hauria de donar al company, i un altre que arribaria, alumnes que potser haurien dubtat més han pres decisions més ràpidament. Tot i que els ritmes entre els companys podien variar lleugerament, només hi ha hagut un cas, a 4t B, on l'alumne anava massa lent per triar les parts dels animals. De fet, el seu grup, el 3, ha anat molt més lent que la resta tant per la confecció de la criatura fantàstica com per l'elecció del seu nom; tres dels integrants no han tingut temps a fer la segona activitat.

Els mateixos alumnes no han tingut por de fer combinacions estrambòtiques, és a dir, que no s'assemblessin a animals reals. Es podria dir que l'única excepció és una de les composicions fetes pel Grup 2 de 4 B, on totes les seves parts menys una eren d'ocells.

Exemple d'exercici 1. 4t B.

Exemple d'exercici 1. 4t A

Les ales (d'au, insecte o ratpenat) han estat l'element més popular, afegint-se a vint de les vint-i-set composicions. També han estat dels primers retalls examinats quan els alumnes miraven per primer cop els retalls de cada taula. A més, és una tendència que ha prosseguit durant el segon exercici, amb 12 obres incorporant ales de les 24 fetes.

Tot i que la tendència ha estat d'utilitzar les parts d'animals com el que eren originàriament (un cap on hi hauria d'haver el cap, una cua com una cua, etc.), en casos puntuals s'ha extrapolat el seu significat. En el grup 4t B, per exemple, han usat unes plomes com tentacles, o una pinça com una cua. En el grup de 4t A, també han donat el mateix significat a unes pinces, així com han col·locat una cap i un ull a la cua en dues altres composicions.

És important destacar que els nens anaven elaborant més com era la seva criatura com més fotografies hi afegien: un cop retallades, els inspirava a pensar com col·locar-les a la composició, i hi afegien una característica.

Quant al segon exercici, 7 persones de 4t B ha posat imatges senceres o quasi senceres de base, les quals després han "tunejat" afegint elements dissonants (parts animals a una figura humana, o parts humanes a una figura animal). En canvi, una altra ha intentat no només fer un personatge, sinó crear una escena. Així i tot, dues de les obres han intentat assimilar-se el més possible a una figura humana normal, sense experimentar més enllà.

Tot i tenir diferents nivells d'acabat, tots han compartit les seves creacions i idees amb els companys, sobretot aquells de la seva mateixa taula.

A 4t A han creat criatures interessants visualment i diferents les unes de les altres, combinant retalls variats. Aquestes han estat acompanyades, en ser entregades, de la història i característiques de les criatures, dites de forma molt entusiasta i inclús compartides amb els companys. Un dels alumnes ha decidit expressament limitar-se als retalls d'animals i, igual que els companys, la seva creació ha anat acompanyada d'una extensa descripció de les seves habilitats i personalitats.

Exemple d'exercici 2. 4t B.

Exemple d'exercici 2. 4t A.

L'única excepció a aquesta norma ha estat una alumna, E.C., que volia sobre tot fer una composició estètica. Tot i tenir una gran diversitat de retalls, ha agafat el cos i el cap d'una mostela (que havien estat prèviament retallats) per ajuntar-los, i després ha decorat l'animal envoltant-lo de flors. Una composició bonica, però que desafia l'objectiu expressat anteriorment.

En general, 4t A ha estat més imaginatiu que 4t B, tant per les composicions com pel personatge que creaven a partir d'aquestes. Explicaven com els seus éssers tenien míssils a l'esquena, o volaven per tot el món... En aquest cas, això sí, se centraven més en les seves habilitats, mentre que 4t B ho feia en la seva personalitat (benevolent, malèfic, etc.), si és que ho feien.

En quant els noms, la tendència era fer referència a les parts que componien l'ésser fantàstic (com "Sardiocell", "Granoeriç"...), però hi ha hagut excepcions, sobretot a 4t A, on no arribaven a la primera resposta lògica (com "blublublu", "gaesqui", "anomalía"...). A més, a 4t A ha prevalgut la idea de posar noms a les seves creacions a la segona activitat (no tan estès a 4t B).

Sembla que el grup en si creï unes tendències o altres; segurament, el fet de posar o no un títol s'ha anat decidint veient el que feien els companys. He vist una actitud similar a les altres sessions, com per exemple a la segona, mirant els materials que utilitzaven.

Sessió 4. 17/04/2024.

Materials de la Sessió 4. Imatges i paraules triades per l'explicació inicial (meitat inferior), retalls de paraules (separades per noms, verbs, adjectius i connectors), i retalls d'imatges impreses i de revista (meitat superior).

El primer grup, 4t B, ha estat més esverat durant l'explicació i joc inicial de la quarta sessió, més que de costum (el qual s'entén, ja que és la primera classe del dia). La idea era ensenyar un seguit de paraules retallades relacionades amb els contes (tals com "princesa", "bo", "dolent", objecte màgic", "bruixa", "tres", etc.), escampades per tota la taula. Amb aquestes, es mostraria com es podien crear diferents contes clàssics combinant-les de forma diferent (per exemple, en

el conte de la Blancaneu el "tres" són els tres intents per enverinar-la, mentre que als Tres Porquets, són els protagonistes, i a les "12 princeses ballarines" són les tres nits). Hi havia dos alumnes en concret que han estat fent bromes i comentaris no relacionats, per el que ha estat difícil que la resta de la classe seguís el fil tal com es volia aconseguir. L'objectiu era que es quedessin amb la idea de com no es tracta de crear un producte completament nou, sinó de saber combinar els elements que ja s'han fet servir abans; una visió important considerant com molts es van quedar en blanc per escriure el seu conte dels Jocs Florals i, de fet, va ser l'esdeveniment que va iniciar tota la idea de la investigació. És un concepte que el segon grup, 4t A, ha entès perfectament gràcies al fet que estaven més tranquils. Intentaré compensar-ho i tornar-ho a reforçar al primer grup a la cinquena sessió.

Amb 4t A també ha estat més fàcil donar-los les indicacions, tot i que al final tots dos grups les han entès igual. En el moment de crear el seu propi escrit amb paraules retallades, han succeït dos fets interessants compartits pels dos grups.

En primer lloc, ha començat una dinàmica civilitzada d'intercanvi de paraules i favors: no només canviaven retalls entre ells, sinó que en alguna ocasió, un alumne arribava a donar un retall si s'assegurava que l'altre company després l'ajudaria (buscant lletres específiques si ho necessitava, per exemple).

Aquests primers moments han estat de molta concentració, tant per intentar concebre el tipus de paraules que hi havia per les diferents taules de l'aula (ha estat bona idea dividir-les en petits recipients separats, perquè no tots els infants es concentrassin en un sol punt), com començar a triar-ne per fer el seu escrit.

Grup de 4t B. Exploració inicial de les paraules.

En segon lloc, en els dos grups hi ha hagut alumnes (no tots) que han sigut força

insistents en voler escriure les paraules que anessin millor a l'escrit que ja tenien, en lloc de buscar-ne alternatives. Evidentment, en alguns moments he cedit, tan sols quan es tractava de connectors que feien més fàcil la lectura de l'escrit (frase o poema) que ja havien elaborat amb retalls més importants.

D'altres, sobretot dos casos en concret, era evident que no volien posar-hi l'esforç de crear a partir del que existia, i en aquestes se'ls negava. En aquests casos, al final de la classe, ja n'havien trobat una alternativa.

Grup de 4t A. Exemple de l'elaboració dels textos.

Altre cop, ha estat benvingut el permís de retallar, i molts han alterat les paraules amb algunes lletres de més o de menys per crear

els mots que els interessaven. Anant més enllà, en un cas de 4t A, l'estudiant ha confeccionat moltes paraules lletra a lletra, cosa que li ha ocupat molt de temps (ha estat l'última a finalitzar) per acabar creant dels textos menys interessants temàticament.

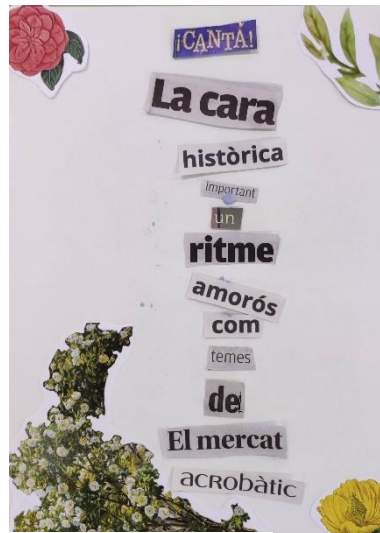
Per altra banda, un cop acabaven l'escrit, se'ls permetia triar d'entre totes les imatges disponibles per fer l'apartat visual que l'acompanyaria. Per això es podien inspirar en els exemples mostrats a l'inici de la classe, on s'ensenyaven diferents tipus de combinacions i collages. Tots dos grups han tingut temps de fer-ho i, de fet, els hi ha sobrat; així i tot, algunes composicions han quedat poc treballades, amb poc elements visuals, perquè l'alumne insistia que així ja ho considerava acabat.

Aquells qui acabaven abans volien expressament ajudar a altres alumnes, perquè els resultava divertit la "missió" de buscar el retall perfecte, fos imatge o paraula. Estaven motivats, i curiosament, demostrant molta cohesió de grup. De fet, s'ha de comentar que un dels alumnes de 4t B ha fet la seva obra col·laborativament amb un company amb dificultats d'aprenentatge: l'única obra

conjunta d'inici a final, tot i que moltes altres tenen l'"empremta" de més d'un alumne.

En general, ha estat un exercici on hi han posat molt d'interès i esforç, i on han acabat creant produccions que els feien sentir orgullosos. No han estat estranys els casos on, tot i haver acabat, no em donaven l'obra fins al final de la classe, perquè voltaven per l'aula ensenyant-la als seus companys.

Exemples de les obres creades de 4t A (dreta) i B (esquerra)

A la taula del mig, se'ls ha col·locat caixes amb retalls de fotografies i de dibuixos, cartolines i papers de diferents textures i colors, i roba.

Descobriments dels materials pels grups de 4t B (esquerra) i 4t A (dreta).

Tot i haver-los recordat que el collage es tracta de combinar, i avisat que, si no trobaven un dibuix concret de què buscaven, haurien de crear la forma que volien a base de més retalls, una important part dels alumnes han dedicat molta estona a buscar el dibuix o la fotografia perfecta. Això els ha compromès el nivell d'acabat que tenia la seva obra al final de l'activitat; anaven més endarrerits que la resta, però per sort, ja s'havia estipulat que seria una activitat que s'acabaria a casa. Sospito, però, que aquelles persones no són capaces de forçar-se a veure les coses des d'una altra perspectiva a no ser que se'ls "obligui", per exemple, amb activitats clarament pautades com les de crear un ésser fantàstic (a la tercera sessió).

Procés d'un alumne de 4t A.

Però, per altra banda, hi ha hagut infants que han interioritzat un comportament gràcies a les sessions; com he vist gràcies al fet que una part considerable d'ells m'ha demanat expressament blutack per provar diferents combinacions en la seva composició. I inclús si no, aquells que no ho demanaven no enganxaven directament qualsevol element (a excepció d'un alumne a 4t B), sinó que els mantenien solts fins que tenien força clar quins altres podien col·locar al paper i de quina forma.

En tercer lloc, ha continuat l'actitud col·laborativa, d'intercanviar-se retalls o inclús buscar-ne altruïstament per un company. Alguns d'aquests retalls han fet canviar la visió dels receptors sobre el que estaven fent, creant una nova imatge a partir d'aquells.

Alumne de 4t A buscant lletres per fer el títol.

Quatre alumnes (un de 4 t B i tres de 4t A) han entregat els seus collages en acabar l'activitat; aquests estan poc acabats (a excepció d'un, de G.C.), i es nota que, simplement, no volien tenir-ho per deures. És evident que no tindrien temps a acabar, ja que, a part de començar la sessió més tard del que pertocava, els últims deu minuts s'han dedicat a portar a terme el grup focal. I d'aquests, cal afegir-ne cinc més per recollir. És possible, analitzant-ho un cop succeït, que això comprometi la qualitat dels productes finals. De fet, tot i que havia preparat retalls de lletres perquè poguessin fer el títol, pocs han arribat a aquesta fase.

Durant el grup focal, s'han mostrat una mica nerviosos per ser gravats, però també participatius. Les preguntes, i per tant les respostes i els temes a discutir, han variat respecte a les tendències de cada grup i allò que comentaven. Tot i que la sessió hagi hagut d'acabar abans per fer-se, ha estat una part de la investigació necessària, que ha permès saber més específicament la visió dels alumnes respecte a la totalitat de la situació d'aprenentatge.

7.2.2 Rúbrica d'avaluació

Rúbrica de les produccions 1

Aquesta rúbrica s'aplica a totes les creacions artístiques que facin de la primera a la tercera sessió, incloses les de caràcter momentani (de la segona sessió), de les quals se'n fan fotografies per poder avaluar posteriorment.

Nom de l'alumne: Sessió:				
	NA	AS	AN	AE
Ús dels retalls	No ha integrat cap peça o aquestes estan descontextualitzades dins la composició.	Integra algunes peces a l'obra.	Integra hàbilment les peces, afegint caràcter i significat a l'obra.	Les peces integrades són clau dins la composició i representació de l'obra, creant a partir d'elles un significat coherent i interessant.
Aplicació del collage	No ha seguit la demanda de l'activitat.	Ha complert parcialment amb el que demanava l'activitat, però havent de recolzar-se amb altres tècniques a part de la demanda per donar sentit a l'obra.	Ha seguit la tècnica presentada amb els materials demanats per l'activitat de manera adequada.	Ha explorat i experimentat amb la tècnica i materials presentats per l'activitat, creant obres que es beneficien d'aquestes.
Creativitat en la representació	Demostra poc esforç creatiu en la utilització dels materials.	Utilitza les formes bàsiques per la representació desitjada, i mostra certa creativitat en la seva combinació.	Escull i disposa dels materials a consciència per una representació creativa.	Fusiona elements insòlits per crear una representació creativa i única de la seva idea.

Originalitat de la idea	Reproduceix directament imatges existents sense aportar cap intervenció personal.	Intenta afegir tocs originals dins d'un model preexistent.	Crea una obra amb elements originals.	Incorpora idees creatives i úniques per produir una imatge veritablement original.
Presentació	La presentació és descuidada i poc treballada.	S'entén el subjecte que es volia representar, però la presentació és bàsica	La presentació és atractiva i mostra un esforç notable en l'organització.	La presentació és excepcional; l'obra es mostra de forma creativa i professional.

Rúbrica de les produccions 2

Aquesta té algunes modificacions respecte a l'anterior, afegint punts d'observació per adaptar-se a les produccions creades durant la sessió 4 i 5.

Nom de l'alumne:				
Sessió:				
	NA	AS	AN	AE
Ús dels retalls	No ha integrat cap peça o aquestes estan descontextualitzades dins la composició.	Integra algunes peces a l'obra.	Integra hàbilment les peces, afegint caràcter i significat a l'obra.	Les peces integrades són clau dins la composició i representació de l'obra, creant a partir d'elles un significat coherent i interessant.
Aplicació del collage	No ha seguit la demanda de l'activitat.	Ha complert parcialment amb el que demanava l'activitat, però havent de recolzar-se amb altres tècniques a part de la demanda per donar sentit a l'obra.	Ha seguit la tècnica presentada amb els materials demanats per l'activitat de manera adequada.	Ha explorat i experimentat amb la tècnica i materials presentats per l'activitat, creant obres que es beneficien d'aquestes.
Retalls textuais	No ha afegit cap retall, no hi ha mots o	Ha utilitzat alguna paraula	L'escrit, confeccionat	L'escrit s'ha beneficiat de les

	estan completament escrits a mà.	retallada per escriure al seu voltant una frase.	en gran part amb retalls, és coherent.	idees que les paraules retallades han donat a l'alumne, combinant-les de forma interessant per crear un text original.
Integració del text	No figura el text demanat.	Els elements textuais hi són presents, en una àrea clarament diferenciada de la resta (imatges).	Els elements textuais són tinguts en compte com a part de la composició de l'obra.	Els elements textuais es relacionen creativament amb els visuals, establint una connexió entre els dos que aporta al significat i originalitat de l'obra.
Creativitat en la representació	Demostra poc esforç creatiu en la utilització dels materials.	Utilitza les formes bàsiques per la representació desitjada, i mostra certa creativitat en la seva combinació.	Escull i disposa dels materials a consciència per una representació creativa.	Fusiona elements insòlits per crear una representació creativa i única de la seva idea.
Originalitat de la idea	Reprodueix directament imatges existents sense aportar cap intervenció personal.	Intenta afegir tocs originals dins d'un model preexistent.	Crea una obra amb elements originals.	Incorpora idees creatives i úniques per produir una imatge veritablement original.
Presentació	La presentació és descuidada i poc treballada.	S'entén el subjecte que es volia representar, però la presentació és bàsica	La presentació és atractiva i mostra un esforç notable en l'organització.	La presentació és excepcional; l'obra es mostra de forma creativa i professional.

7.2.3. Grup focal

Resum del grup 4T B

A l'últim exercici, malgrat no tenir temps de fer-lo tot allà mateix, han acabat la sessió tenint una idea general del producte final que acabarien creant. Ha estat a partir de descobrir els retalls que tenien a disposició que han anat formant aquesta idea. La majoria han concordat que la seva proposta ha anat canviant veient noves imatges que podrien fer servir; i aquells que no, en no trobar una imatge que s'adeqüés completament al que volien, l'han creada (fent servir cartolina).

També han compartit que hi ha hagut un moment de "confusió" inicial, on no sabien com fer-ho, però ha estat gràcies a poder veure els materials del collage que han pogut avançar. En un cas, l'alumne L.S.A., no ha estat tan sols veient imatges que després faria servir, sinó que ha vist un quadre d'Arcimboldo (ja presentat a unes sessions anteriors), i l'ha inspirat per fer la seva composició (de les propostes que combina més elements).

Un altre alumne en concret, F.C., ha demostrat agilitat per canviar el transcurs de la seva creació en obtenir nova informació: primer pensava que podia fer una composició del que volgués, però en aclarir que havia de ser dels jocs florals, ha pogut treballar a partir del que ja tenia creat pel nou objectiu.

Com a grup, reconeixen haver-se quedat en blanc durant alguns moments de les sessions, sobretot a l'exercici de les paraules. També han estat d'acord que sortien d'aquest estat "buscant les paraules", estratègia que ja s'ha comentat que passava també en els altres exercicis.

Tot i que d'opinió dividida, també han admès tenir la necessitat de mirar el company del costat per veure que feia en aquells moments que es quedaven en blanc. Han dit que ho feien per tenir una idea, ja que, com que no tenien els mateixos retalls, no podien copiar-lo.

Justament en l'activitat d'escriptura, la majoria creu que hagués estat més fàcil si haguessin pogut escriure les paraules. M.S. els ha contradit, argumentant que

hagués estat "més difícil, perquè no haguéssim sabut quines paraules posar". Algun també pensava que, mirant el company, haguessin fet coses molt similars d'haver-ho pogut escriure.

Unànimement, els ha agradat treballar amb collage. Creuen que es diferencia d'altres tècniques per ser més difícil, però a la vegada els agrada que els permeti canviar de formes ("i també pots canviar de formes amb el collage, quan tu pintes no ho pots fer", A.P.). En preguntar-los-hi, també han dit que fer servir el blutack en lloc de cola els va servir per mirar diferents composicions: no quedar-se amb la primera versió.

No poder dibuixar els feia pensar més, i acceptar que hi havia camins que no podien agafar.

Creuen que a partir d'aquestes classes han treballat l'habilitat d'"inventar coses" i la imaginació, ja que hi havia moments que es veien obligats a pensar en altres opcions del que havien imaginat primer.

Davant la possibilitat d'haver de fer un altre projecte, se senten positius a tenir més clar com fer-ho, serien més àgils. Han vist que les activitats podien semblar difícils en un inici, però eren fàcils un cop començaven.

Per altra banda, els han agradat més aquelles activitats que es feien en grup, perquè podien nodrir-se del que aportaven els altres. La dinàmica d'haver de fer animals nous, i la de crear amb objectes tridimensionals eren, a més, justament les més atractives per ells. Donar nou significat als objectes de la classe els va motivar especialment, tot i que les opinions estan dividides respecte si haguessin obtingut els mateixos resultats si haguessin fet les mateixes imatges d'haver tingut més materials o no.

Resum del grup 4T A

En general, els alumnes han anat pensant i construint sobre la marxa com seria la seva portada. Alguns ja tenien clar el que volien fer des de l'inici, però també

han explicat que veure les imatges els donava altres idees; d'aquests, la majoria ha canviat la idea que tenien en veure els retalls. Altres, no tenien cap idea i les imatges els ha servit d'inspiració.

S'han adaptat als materials que tenien (no només fent servir els retalls com a tals, sinó fent servir els seus colors per crear noves formes, com el cas de D.D.) per pensar en una nova idea que pogués fer-se amb aquests. Així i tot, alguns alumnes han expressat que han passat una estona buscant uns retalls en concret (que ja havien vist en sessions anteriors), inclús preguntant als companys. En aquestes ocasions, M.B. comenta: "hem buscat una altra manera per aconseguir el que volíem".

Alguns reconeixen haver-hi hagut moments en què tenien la ment en blanc, i per sortir d'aquell estat, B.B. ha pensat directament en l'anterior dibuix que va fer. (la primera portada), mentre que G.P., quan això passava, sobretot es recolzava en l'ajuda dels altres.

De fet, la classe ha expressat que és molt més fàcil treballar en grup. Això els ajudava, però no copiaven als companys.

Per altra banda, pensen que el collage és més laboriós que altres tècniques. També diuen que és més fàcil crear una imatge amb materials pictòrics quan ja es té clara la idea, ja que amb collage s'han de buscar les formes que convinguin (altre cop, l'activitat més difícil per ells ha estat la de crear frases). Però, en canvi, és més fàcil quan no se sap què fer: el veuen com una eina a partir de la qual "crear qualsevol cosa" (B.B.). Han admès que, d'haver hagut de fer un escrit de zero a la quarta activitat, haguessin estat més confosos.

D.D. comenta que "amb el collage fas servir més la imaginació, perquè si no hi ha allò que busques has de buscar altres coses". De fet, els resultats obtinguts amb aquesta estratègia, tot i no ser els mateixos que tenien al cap des d'un inici, els agraden.

Finalment, davant l'expectativa d'haver de fer un nou producte, la classe està dividida sobre si preferirien fer-ho amb collage o amb una altra tècnica.

7.3. RESULTATS

7.3.1. Primera sessió.

Grup 4t B.

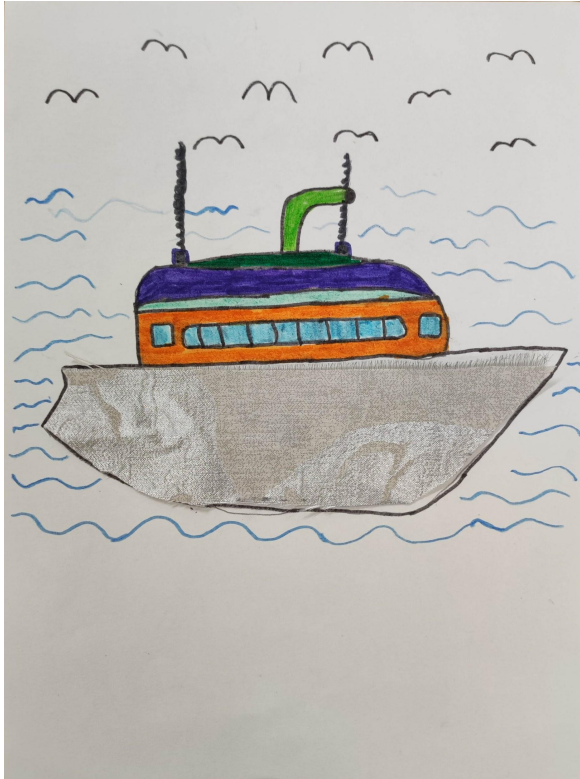
V.B.A.

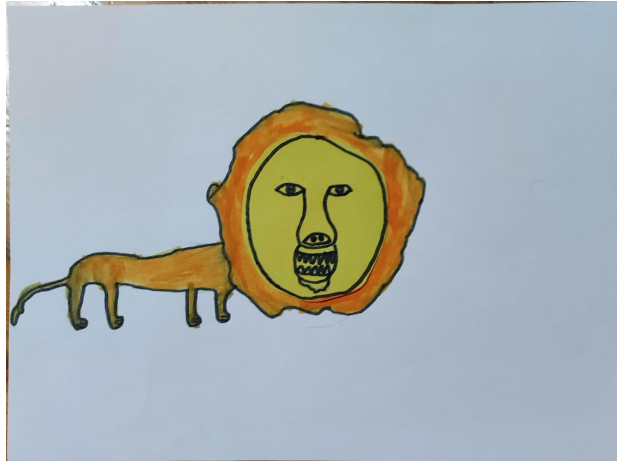
G.C.

E.J.

A.R.

D.P.

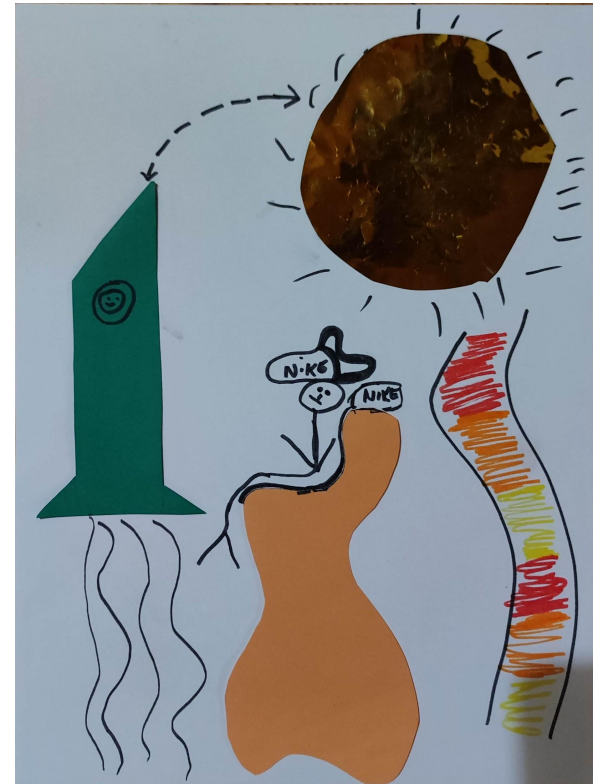
L.S.A.

M.S.

A.P.

V.B.

D.M.

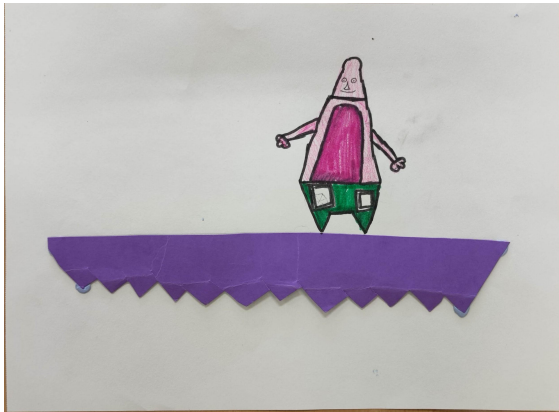

J.A.

F.C.

M.A.

L.S.P.

R.P.

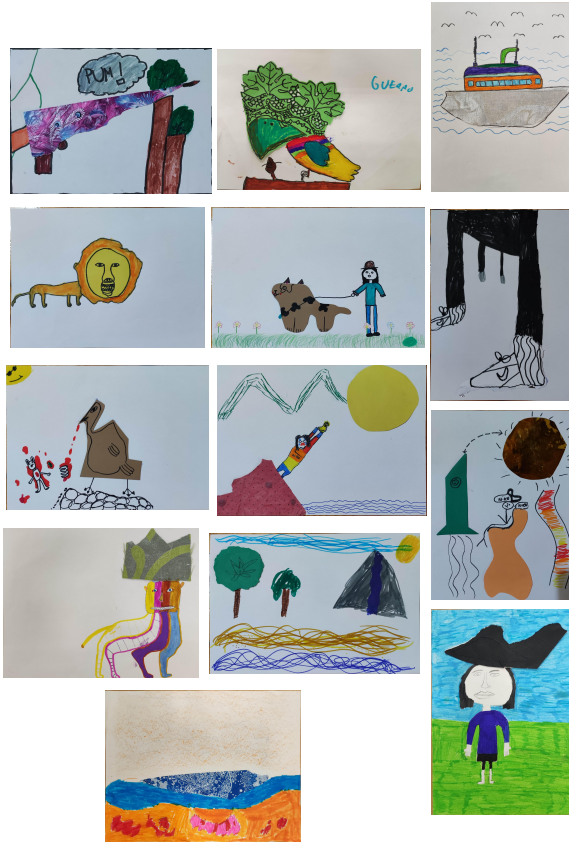
Retall com element central

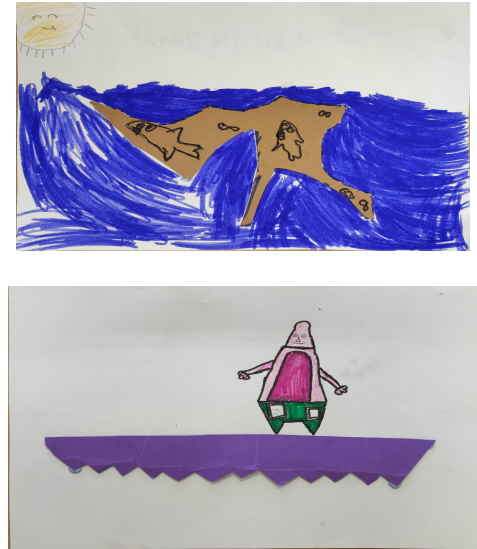
Retall com a decoració

Retall relacionat amb la il·lustració

Retall no relacionat amb la temàtica

Temàtica no explorada anteriorment

Temàtica explorada anteriorment

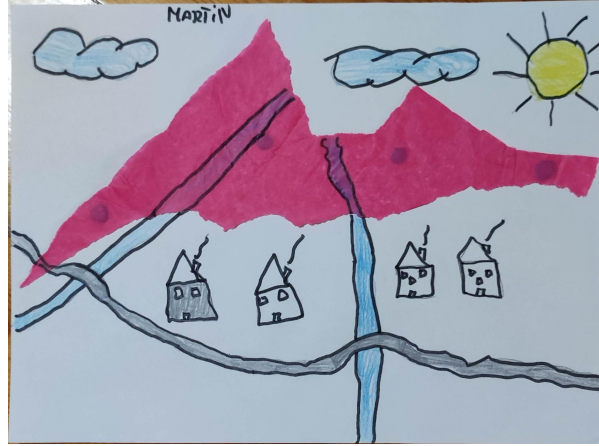

Primera sessió.
Grup 4t A.

G.P.

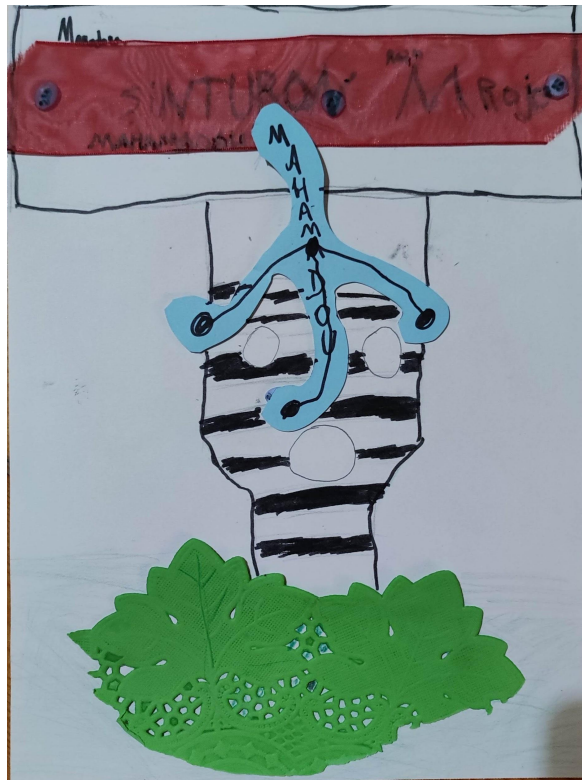
M.K.

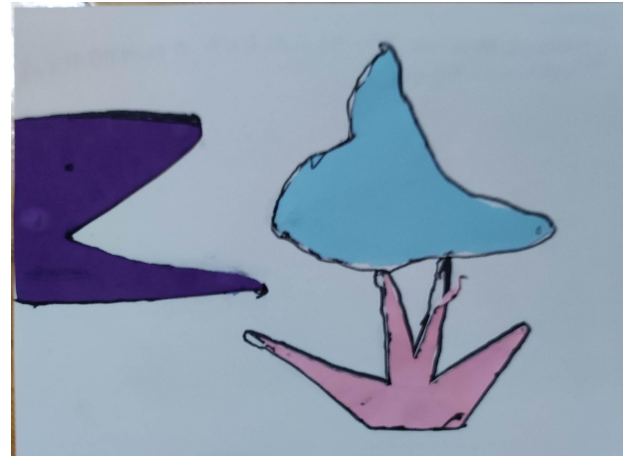
S.S.

A.C.

M.S.

B.B.

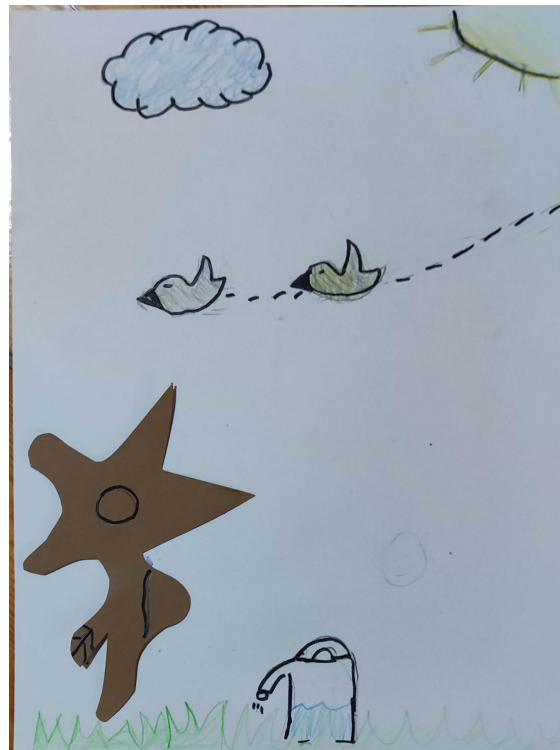

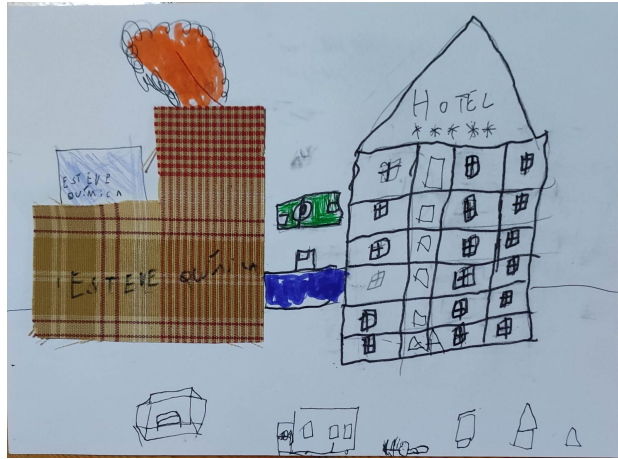
D.D.

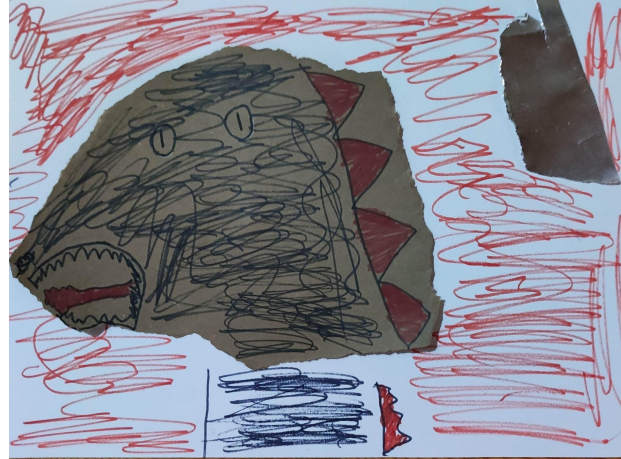
G.C.

V.H.

Q.P.

N.V.

E.C.

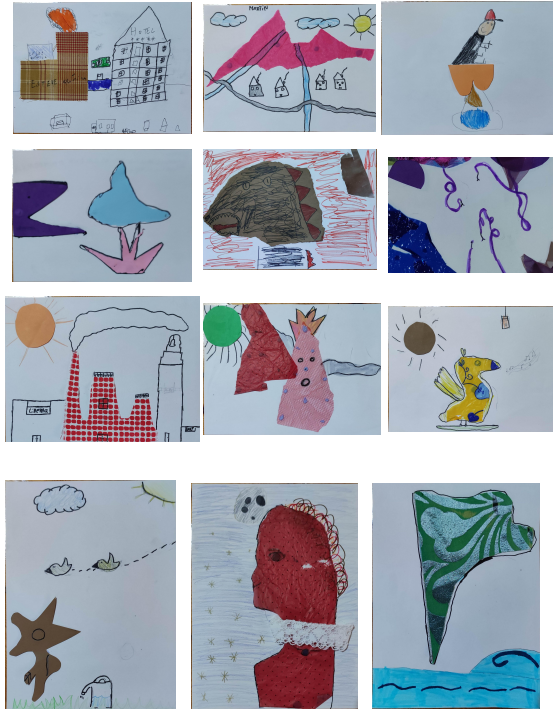

M.B.

N.A.

Retall com element central

Retall com a decoració

Retall relacionat amb la il·lustració

Retall no relacionat amb la temàtica

Temàtica no explorada anteriorment

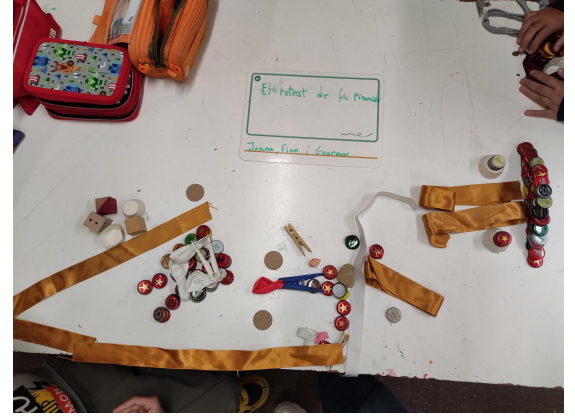
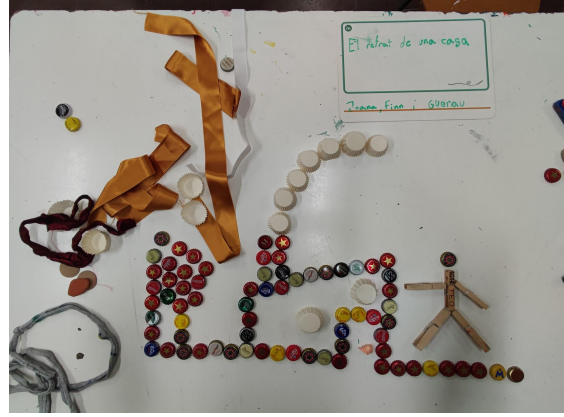
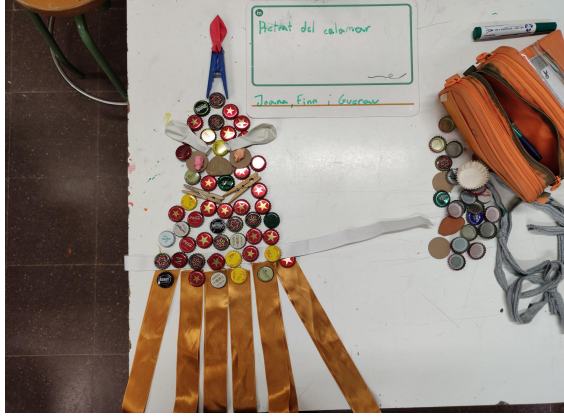

Temàtica explorada anteriorment

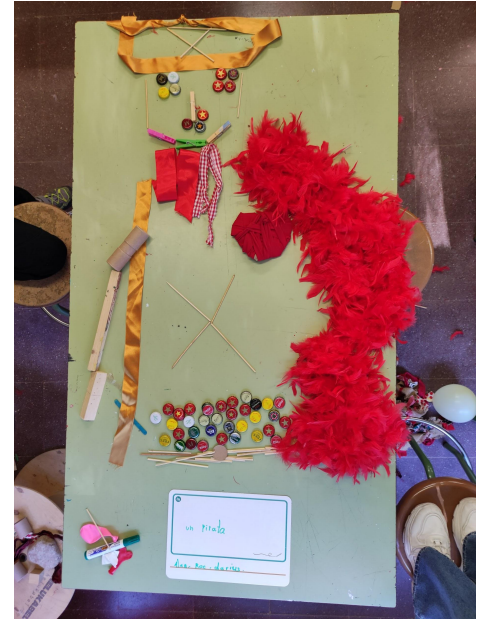
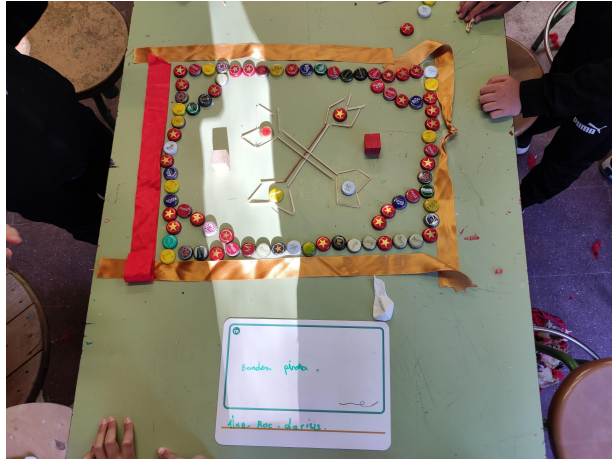

**7.3.2. Segona sessió.
Grup 4t B.**

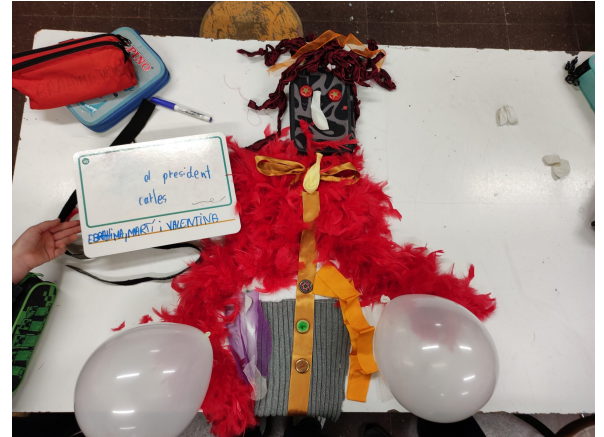
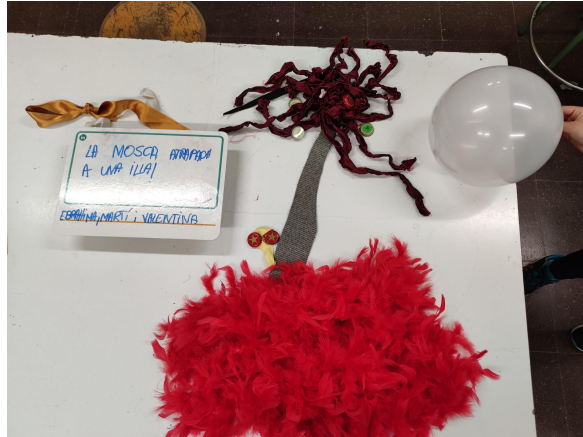

J.A., F.C., G.C.

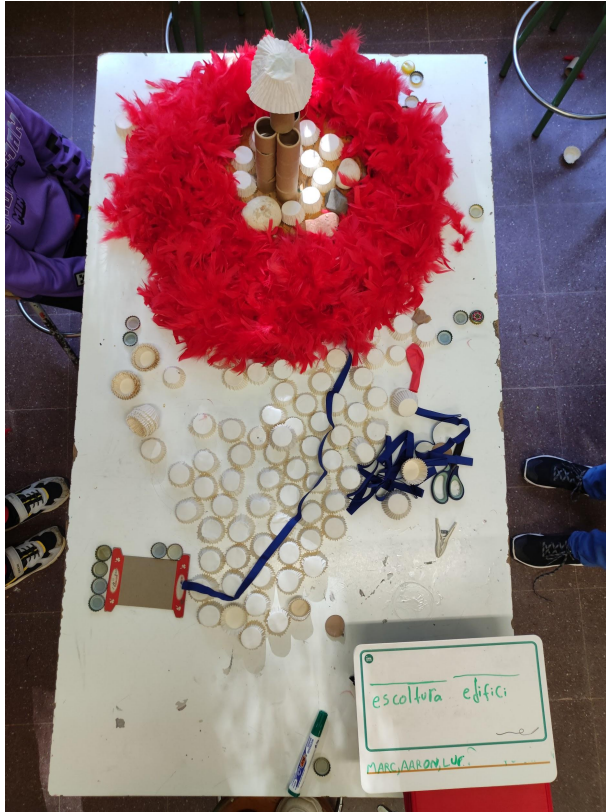

A.P., R.P., D.P.

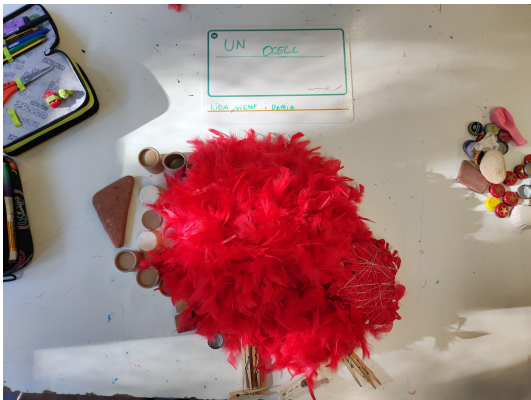
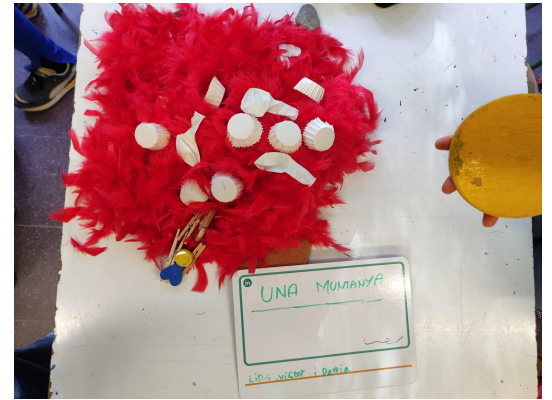

E.J., M.S., V.B.A.

M.A., A.R., L.S.A.

L.S.P., V.B.A., D.M.

Classificació 1

Paisatge

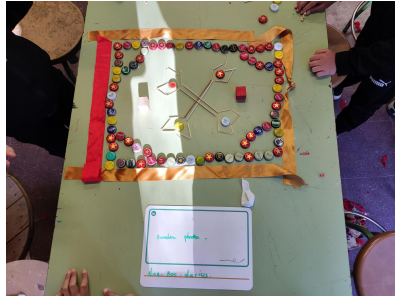
Persona

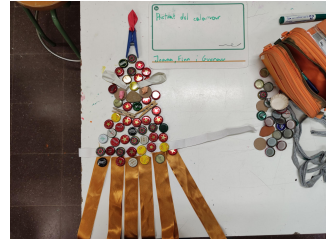
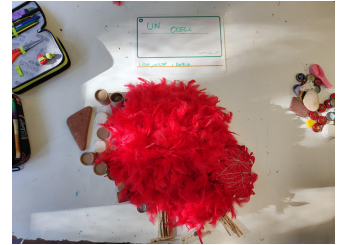

Classificació 1

Objecte

Planta o animal

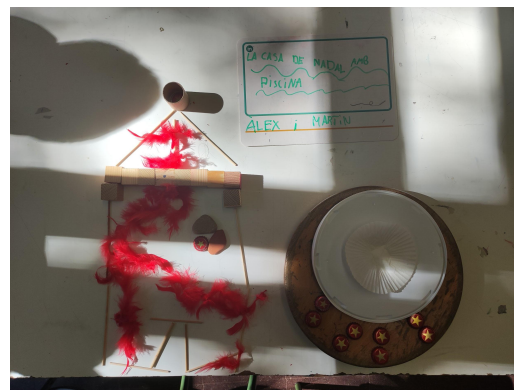
Major ús de boa

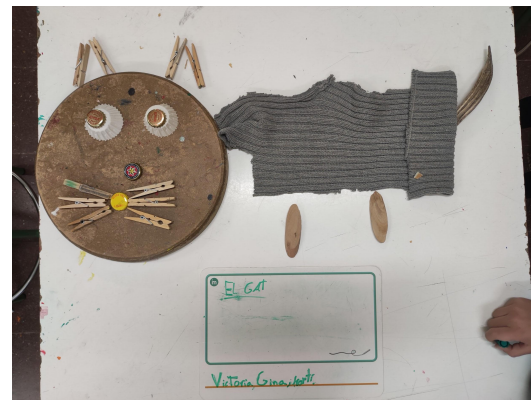
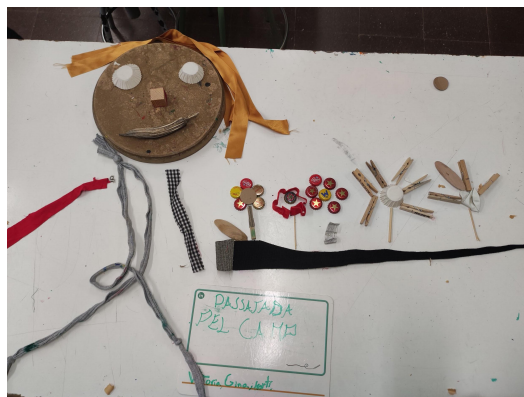
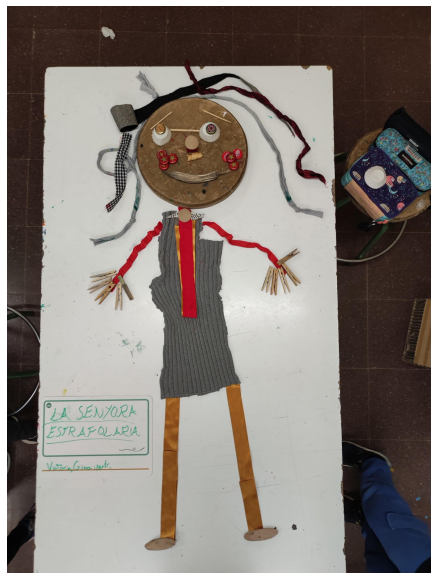
Major ús de xapes

Segona sessió.
Grup 4t A.

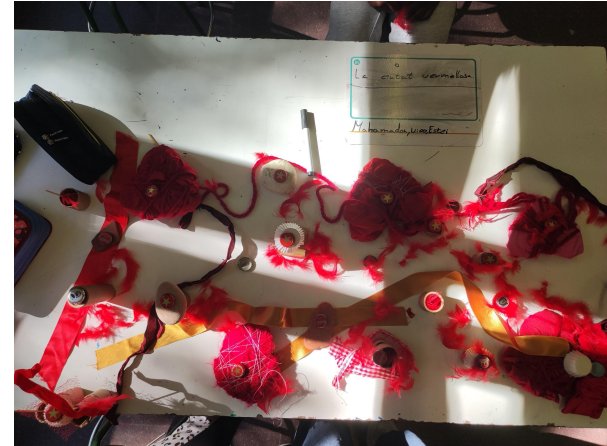
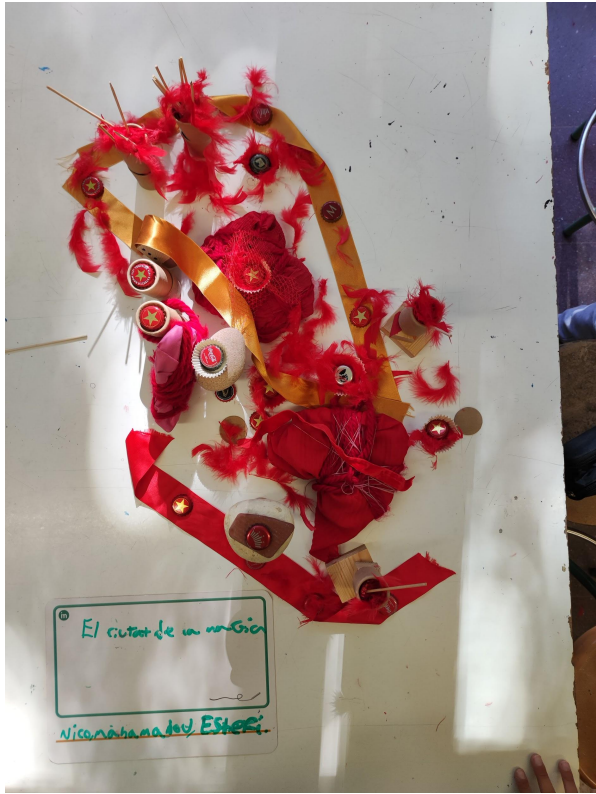

A.C., M. K.

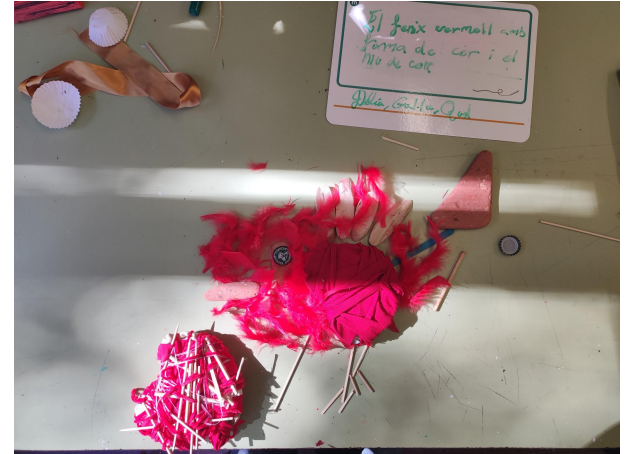
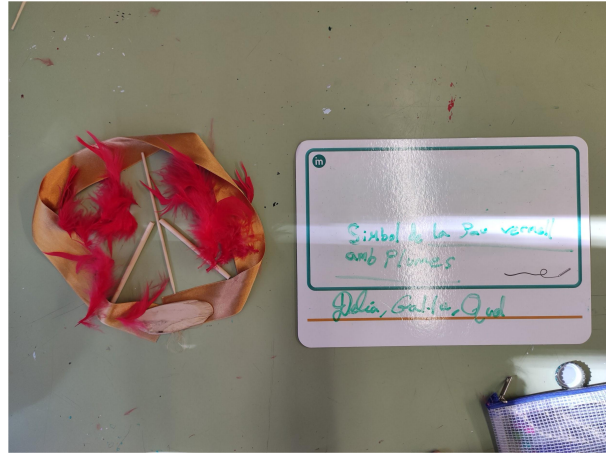
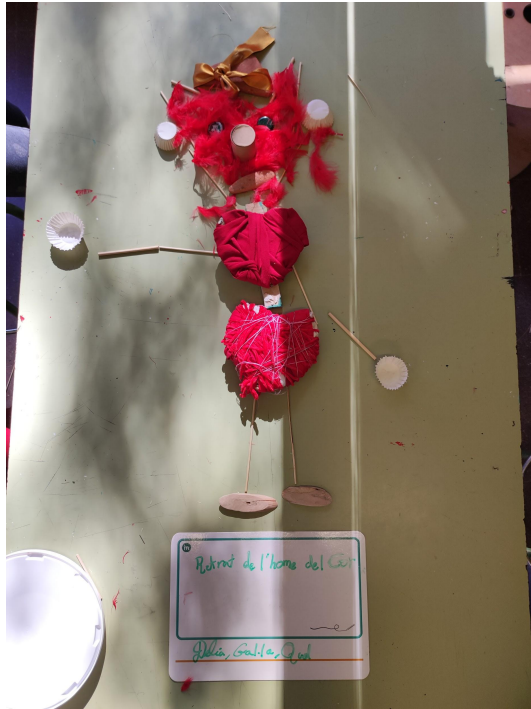

V.H., G.P., M.B.

N.V., M.S., E.C.

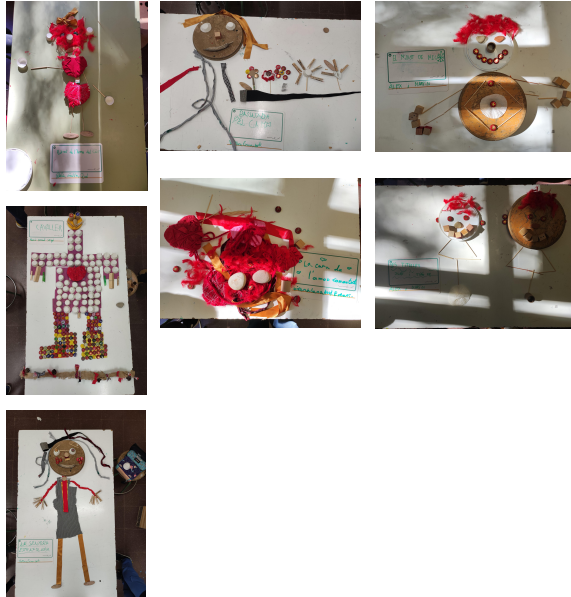
D.D., G.C., Q.P.

N.A., B.B., S.S.

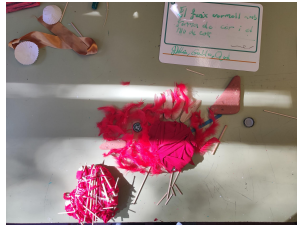
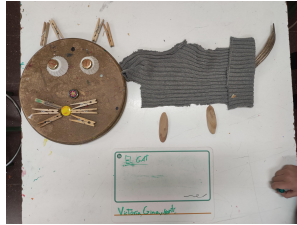
Figura humana

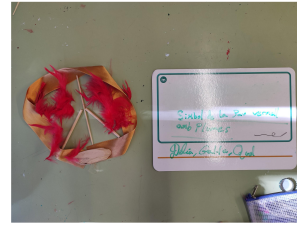
Paisatge

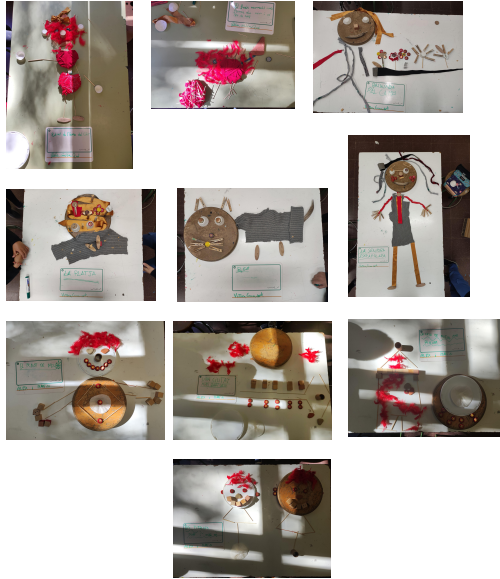
Animal

Objecte

Grans objectes com a base

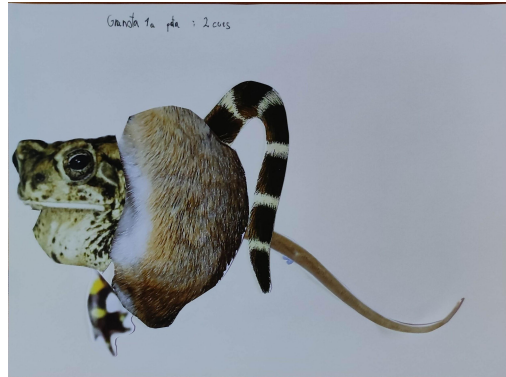
Major ús de petits objectes

**7.3.3. Tercera sessió.
Grup 4t B.**

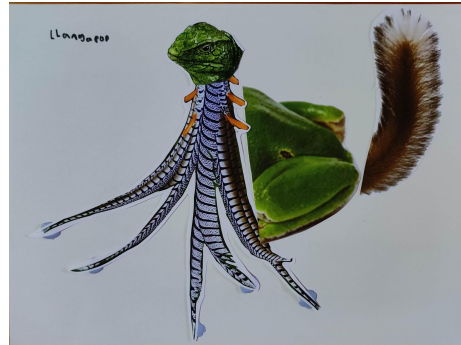
Grup 1
L.S.A., D.M., F.C., A.R.

Grup 2
V.B.A., D.P., L.S.P., G.C., V.B.

Grup 3
M.S., R.P., J.A., A.P., M.A.

Classificació 1

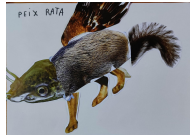
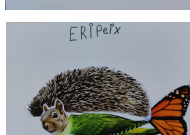
Parts variades

Grup 1

Grup 2

Grup 3

Símil realista

Grup 2

Grup 3

Funcions previsibles de les parts

Grup 1

Grup 2

Grup 3

Noves funcions de les parts

Grup 1

Grup 2

Grup 3

Grup 1

L.S.A.

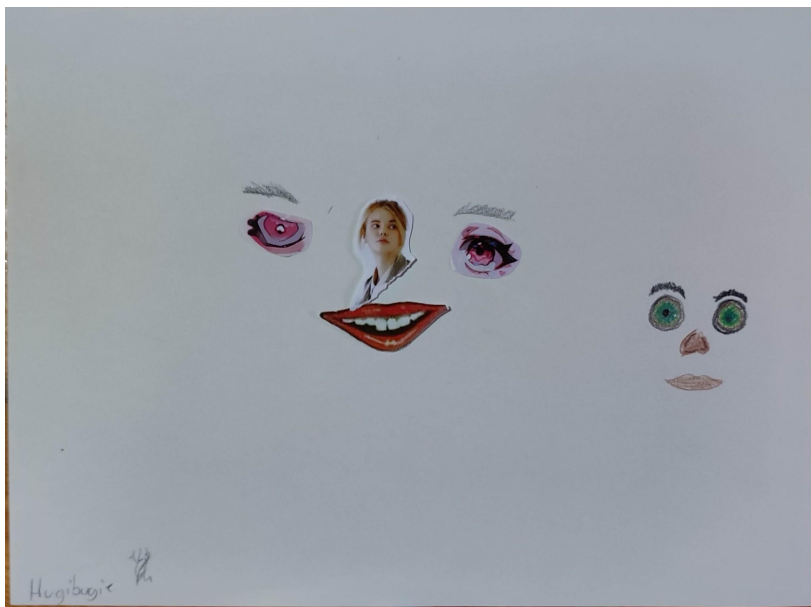

D.M.

Grup 1

F.C.

A.R.

Grup 2

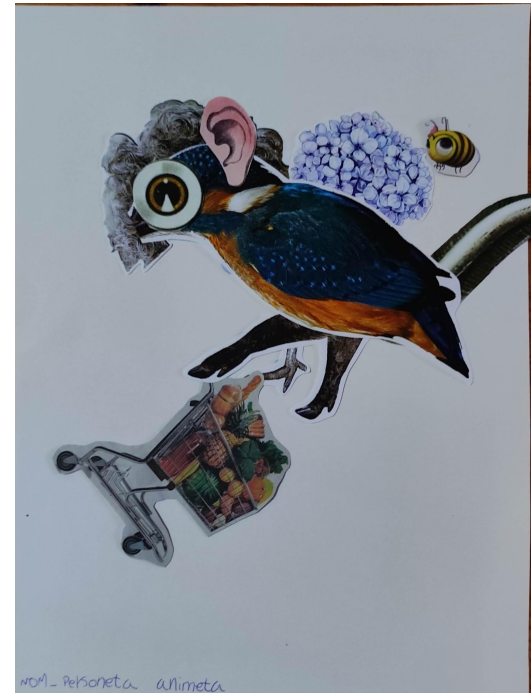
V.B.A.

D.P.

L.S.P.

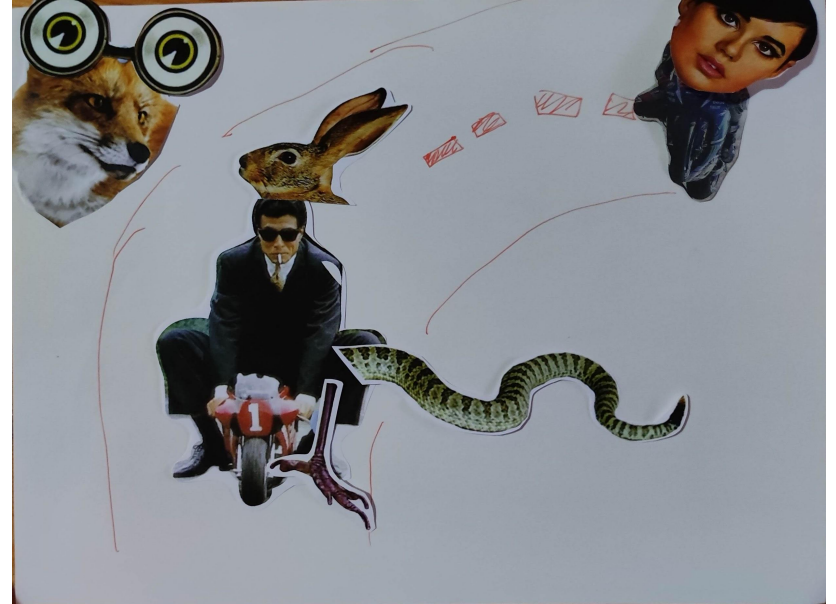

Grup 2

G.C.

V.B.

Grup 3

M.S.

R.P.

J.A.

No fet.

No fet.

No fet.

Grup 3

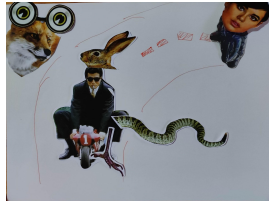
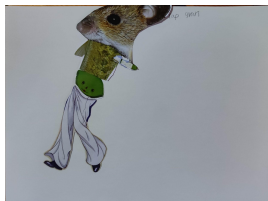
A.P.

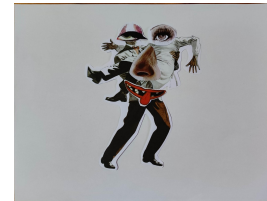
M.A.

Parts variades

Símil humà o animal

Tercera sessió.
Grup 4t A.

Grup 1
G.C., Q.P., N.V., M.K.

Grup 2
M.B., S.S., E.C., D.D., N.A.

Grup 3
V.H., A.C., G.P., B.B.

Parts variades

Grup 1

Grup 2

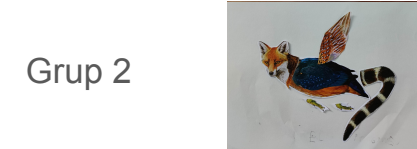
Grup 3

Símil realista

Grup 3

Funcions previsibles de les parts

Grup 1

Grup 2

Grup 3

Noves funcions de les parts

Grup 1

Grup 2

Grup 1

G.C.

Q.P.

Grup 1

N.V.

M.K.

Grup 2

M.B.

S.S.

E.C.

Grup 2

D.D.

N.A.

Grup 2

V.H.

A.C.

Grup 2

G.P.

B.B.

Parts variades

Símil humà o animal

**7.3.4. Quarta sessió.
Grup 4t B.**

F.C.

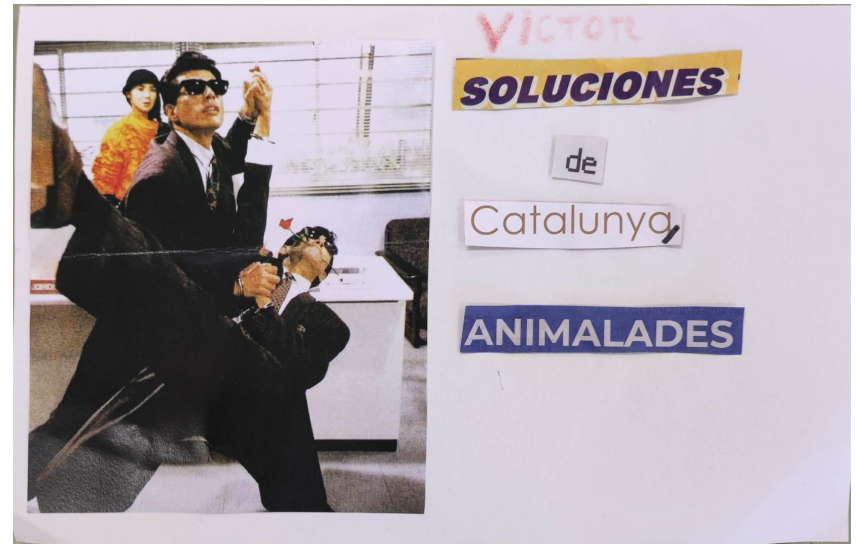
A.P.

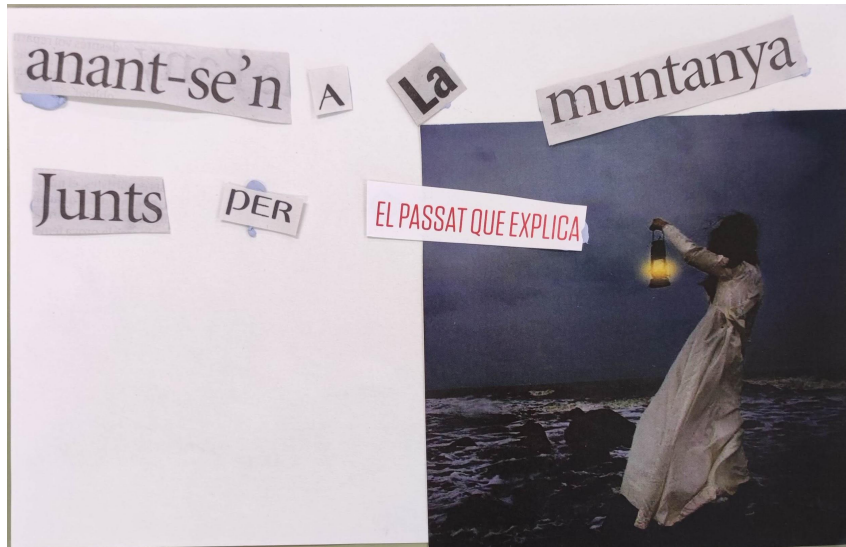
E.J.

V.B.

M.S.

D.M.

A.R.

D.P.

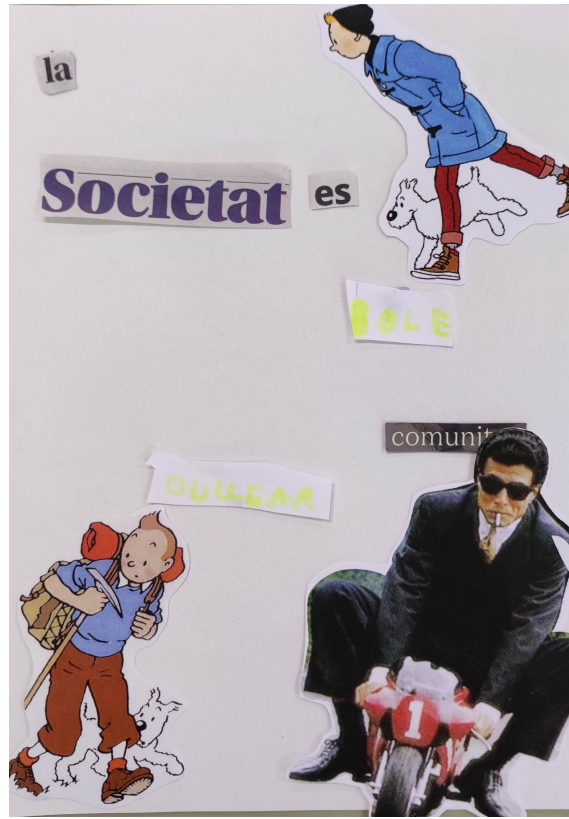

V.B.A.

G.C. i R.P.

L.S.P.

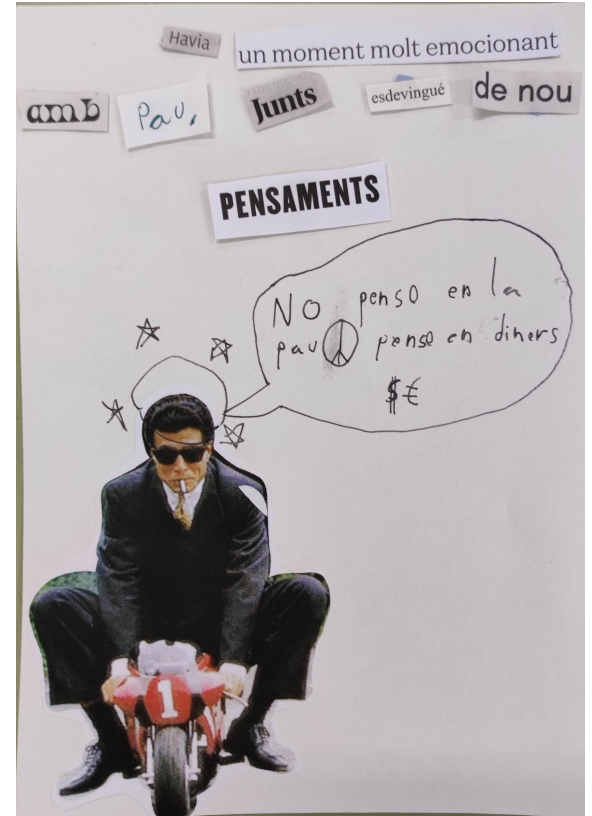
J.A.

M.A.

L.S.A.

Relació entre lletra i imatge

Lletra i imatge no relacionades

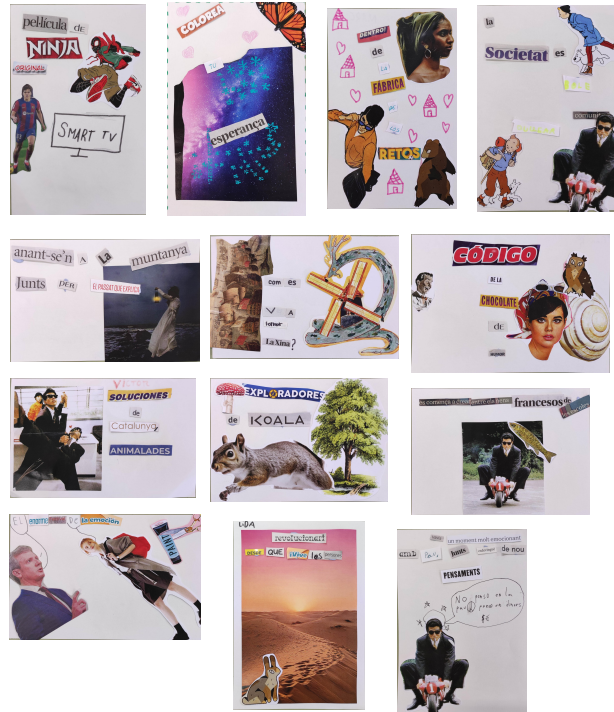

Cas excepcional:

Adquisició d'un nou sentit

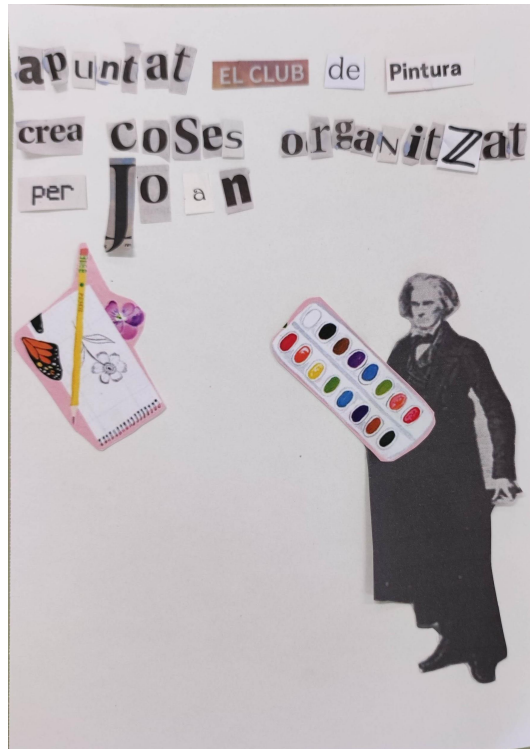
Paraules no relacionades

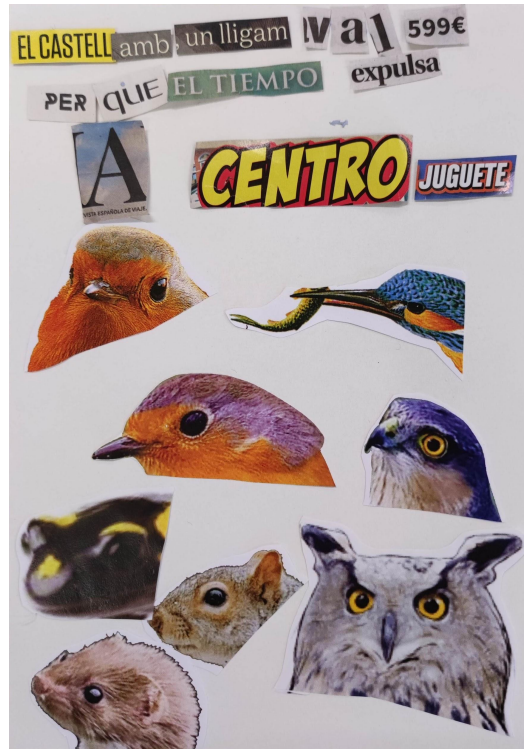
Quarta sessió.
Grup 4t A.

V.H.

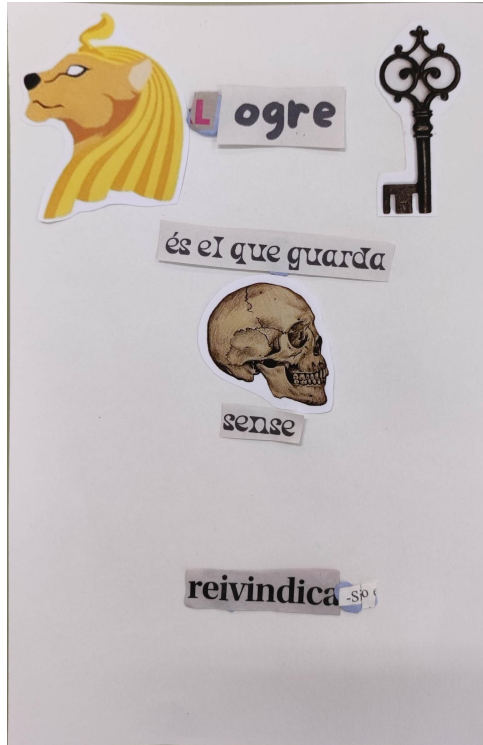
M.B.

G.P.

B.B.

D.D.

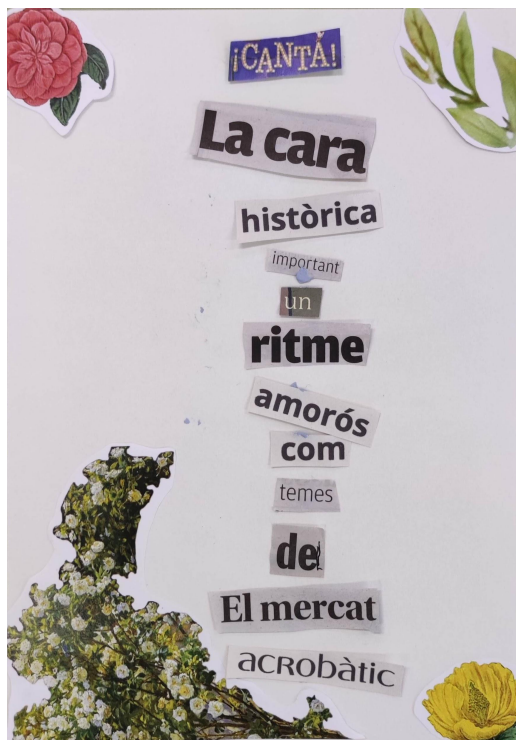
N.A.

G.C.

E.C.

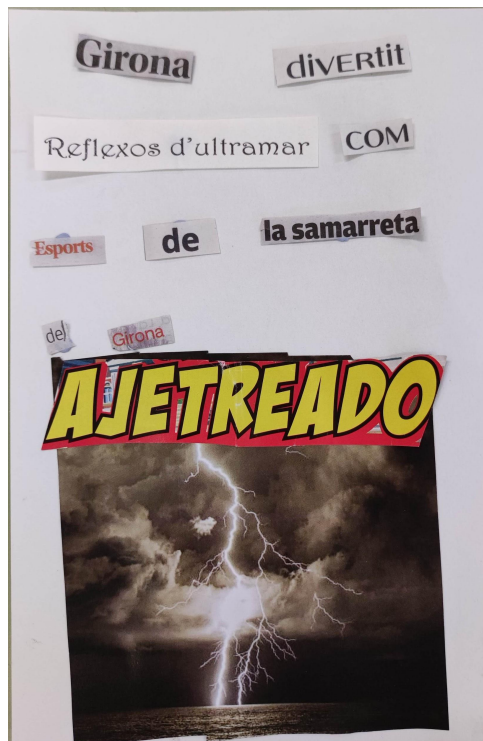

M.K.

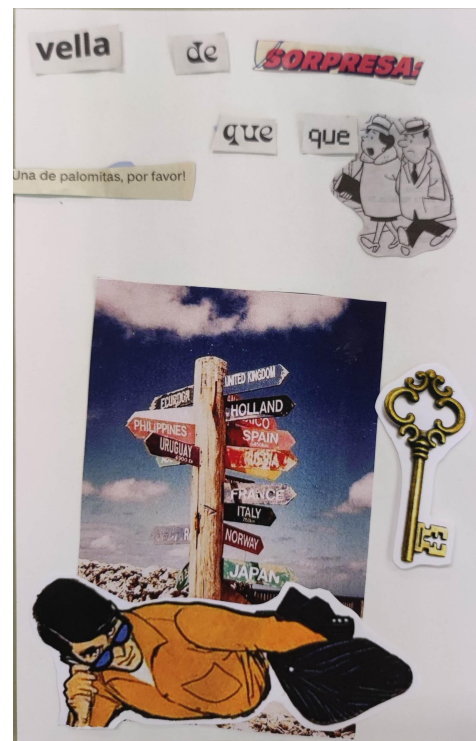
N.V

Q.P.

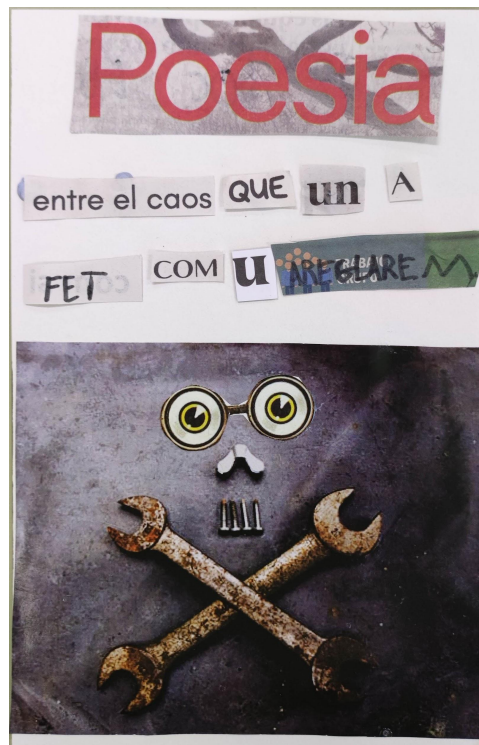
S.S.

A.C.

M.S.

Relació entre lletra i imatge

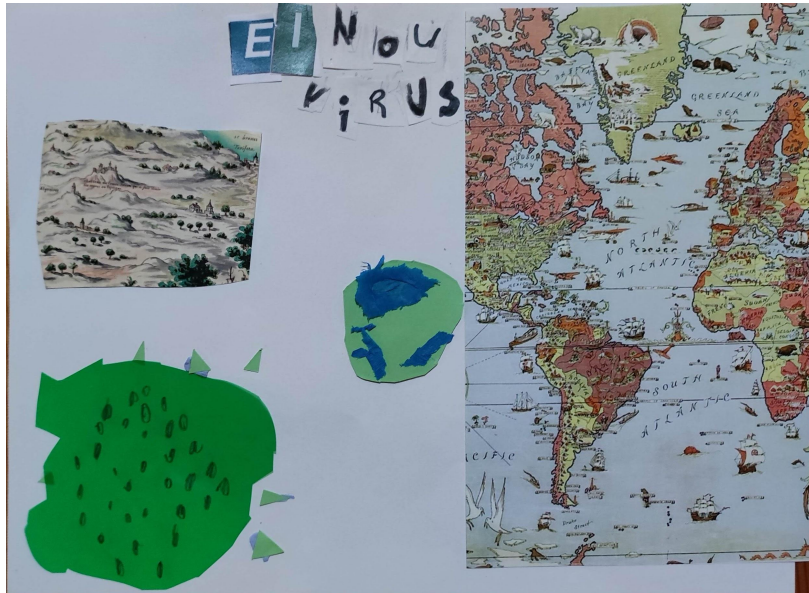
Lletra i imatge no relacionades

**7.3.5. Cinquena sessió.
Grup 4t B.**

M.S.

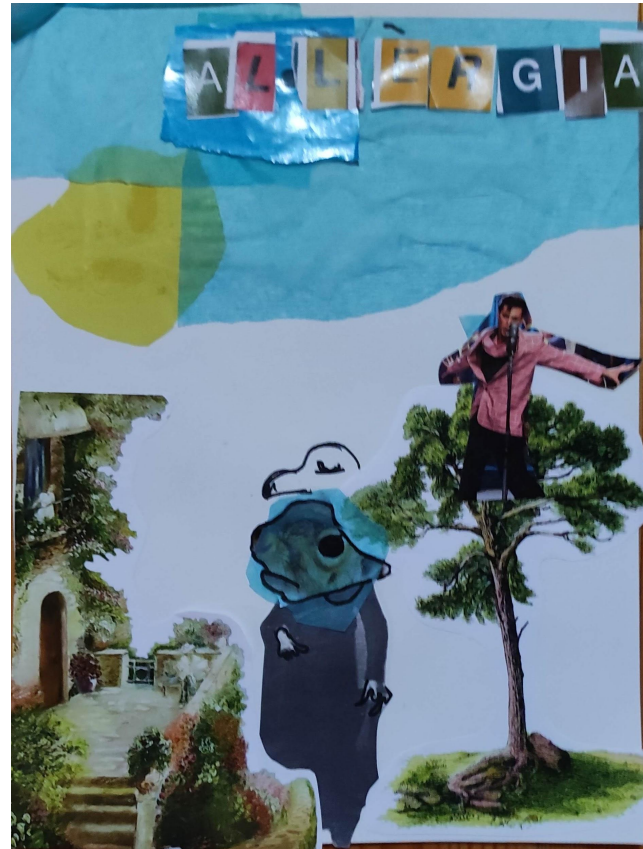
A.R.

G.C.

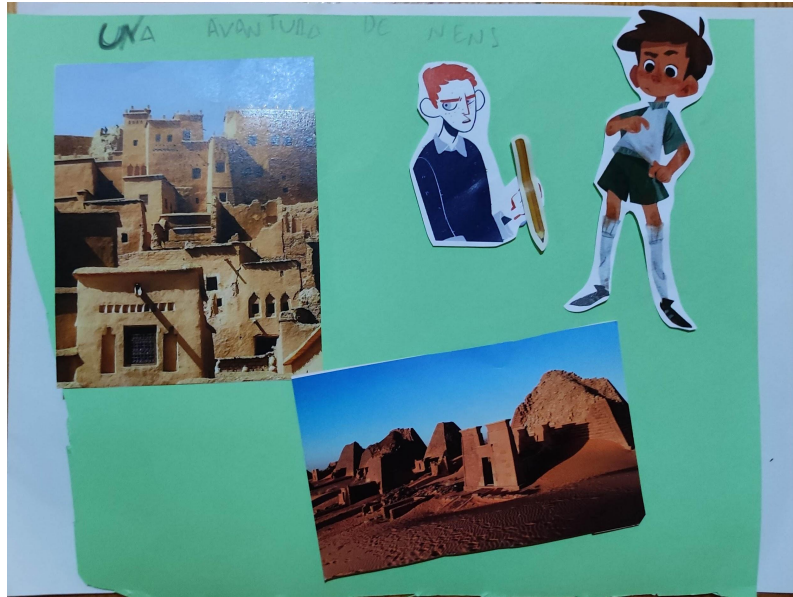

F.C

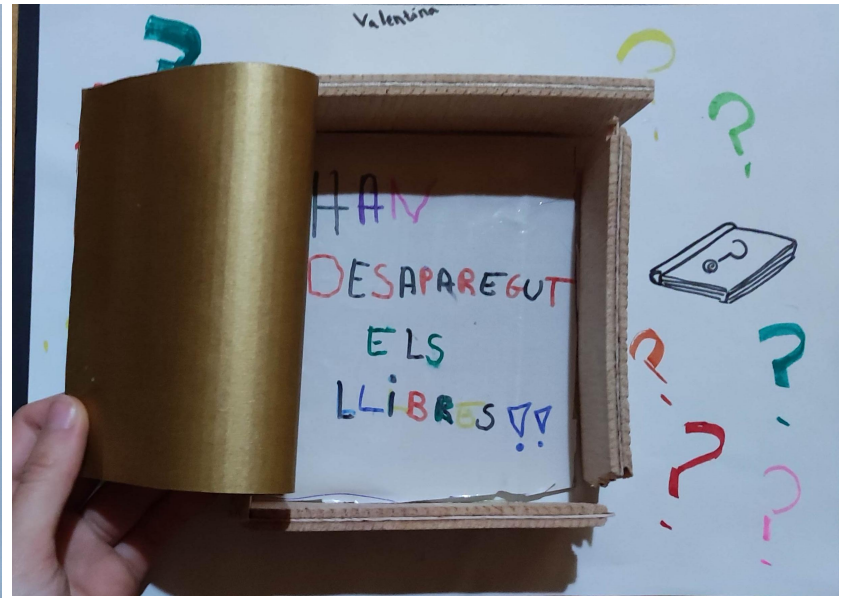
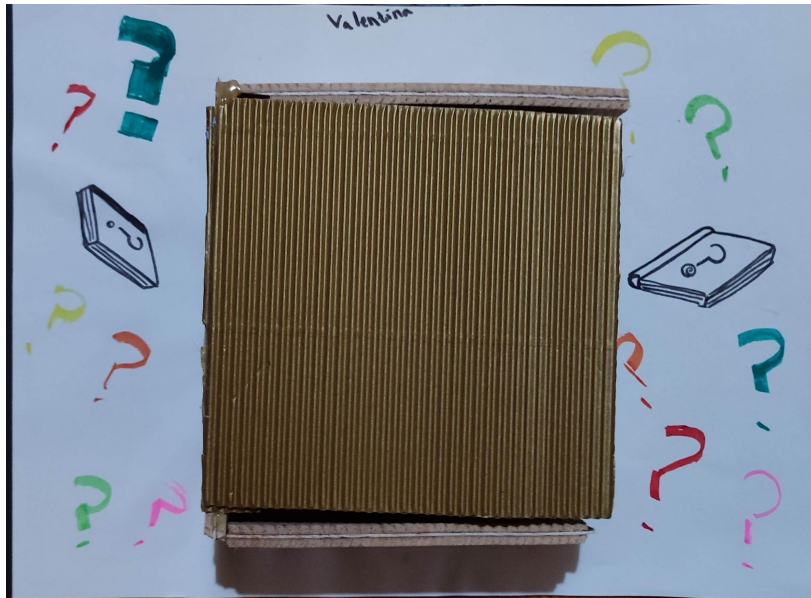
E.J.

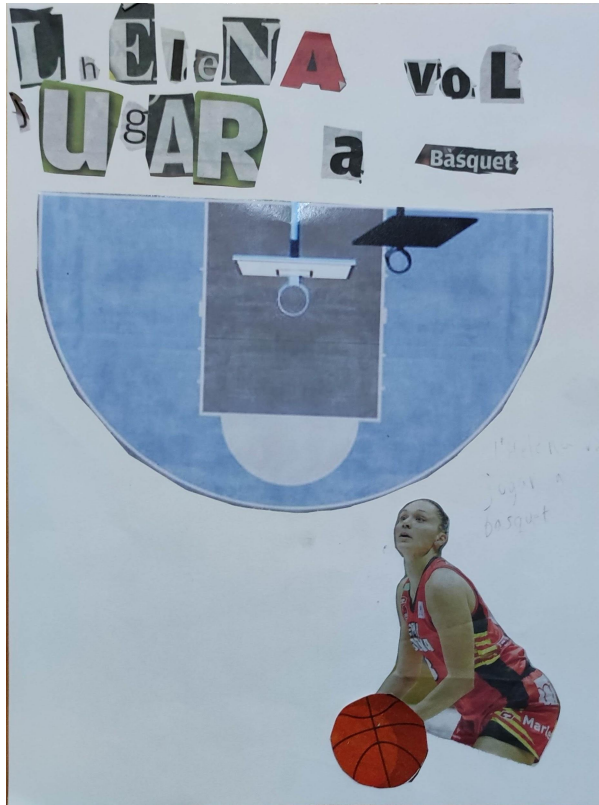
A.P.

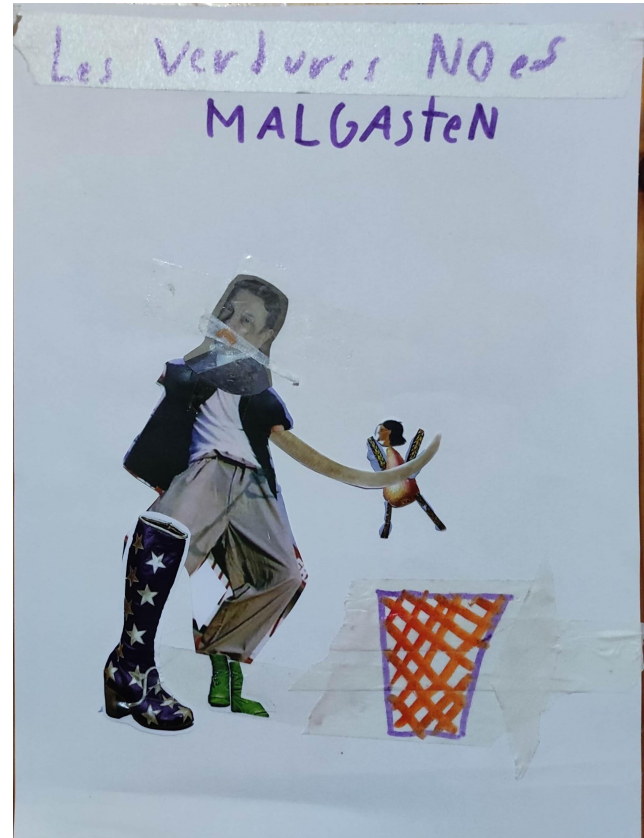
V.B.A.

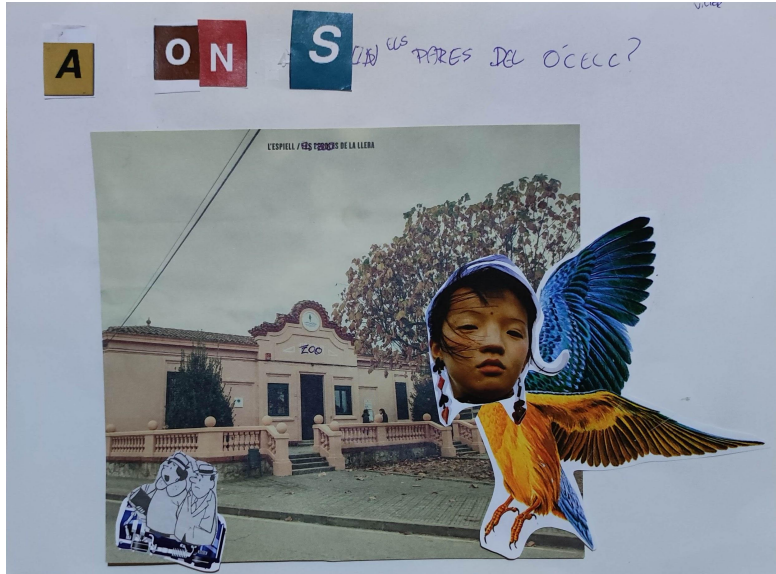
J.A.

L.S.A.

V.B.

L.S.P.

M.A.

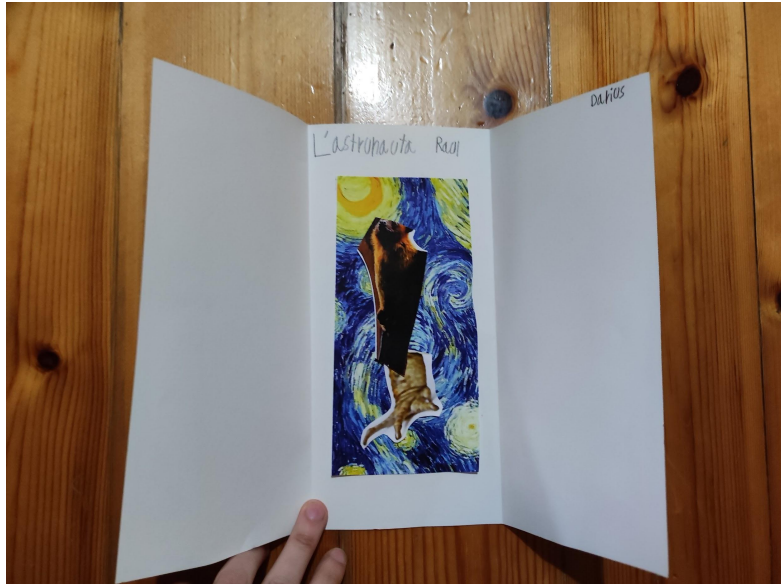

R.P.

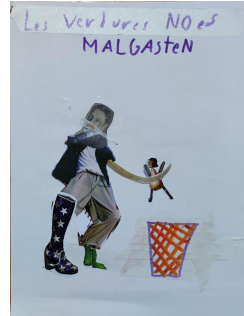
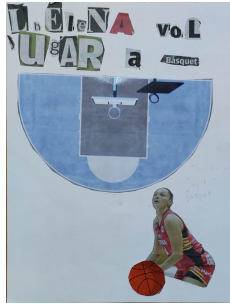
D.P.

D.M.

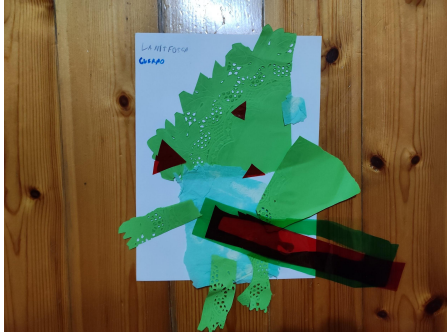
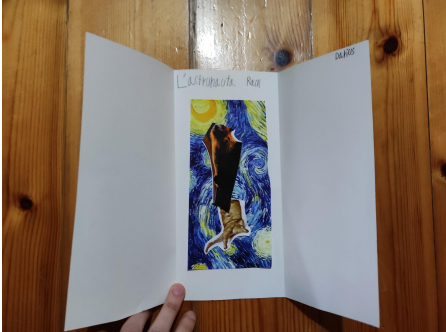
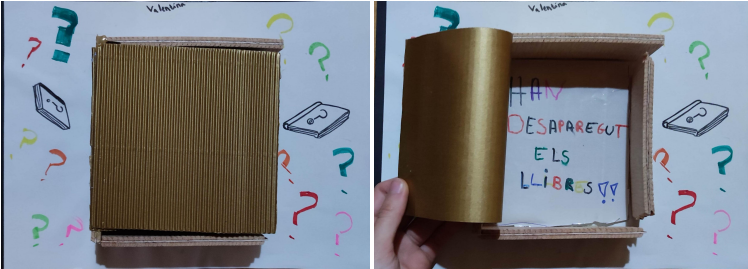
Format vertical

Format horitzontal

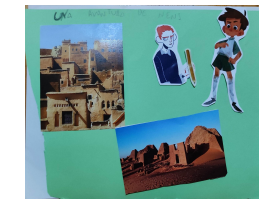
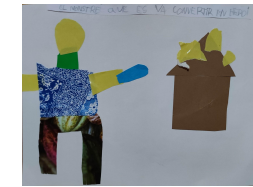
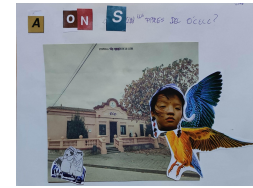
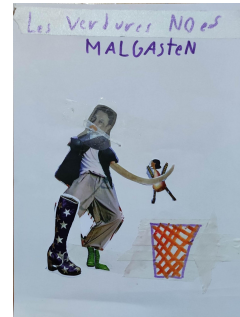
Nou tractament del suport

Escena del conte

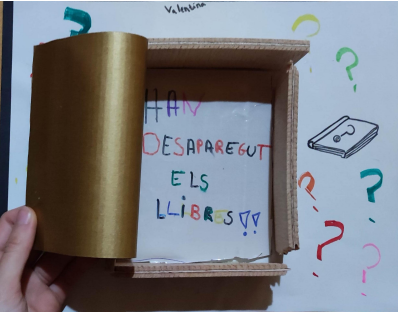
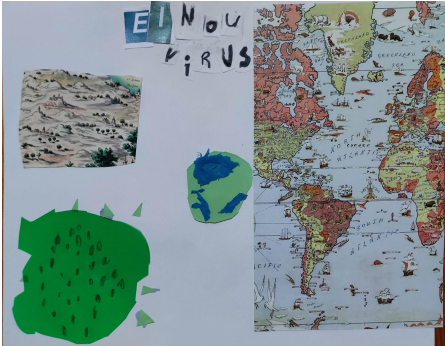

Retrat dels protagonistes

Element icònic

Nova proposta

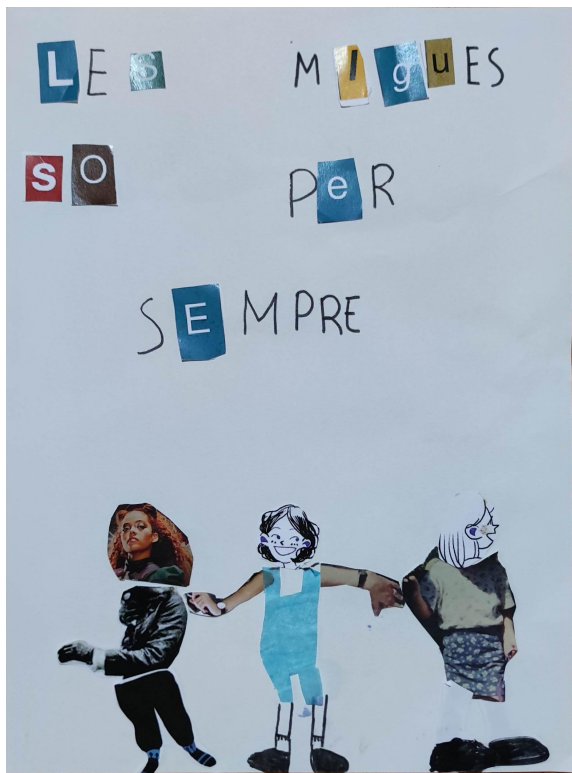

Ressembança a la primera portada feta

Cinquena sessió.
Grup 4t A.

G.P.

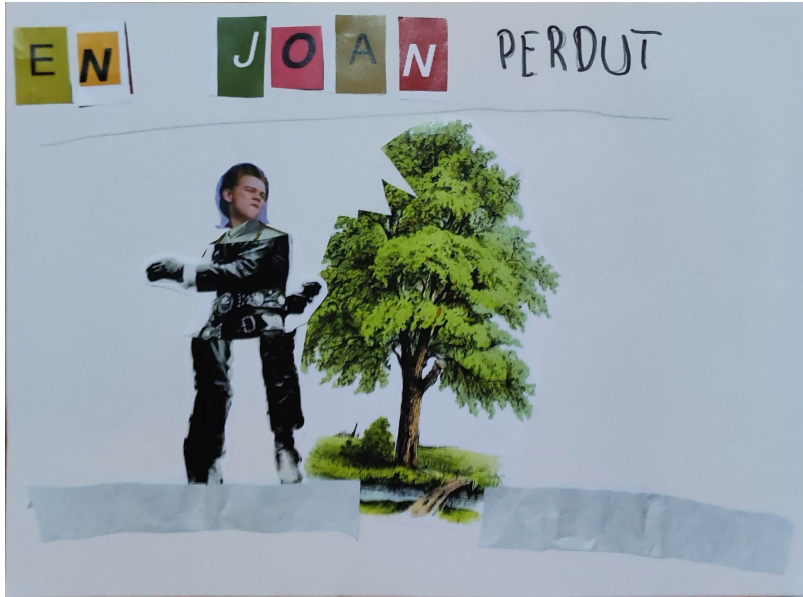
N.V.

V.H.

M.K.

M.S.

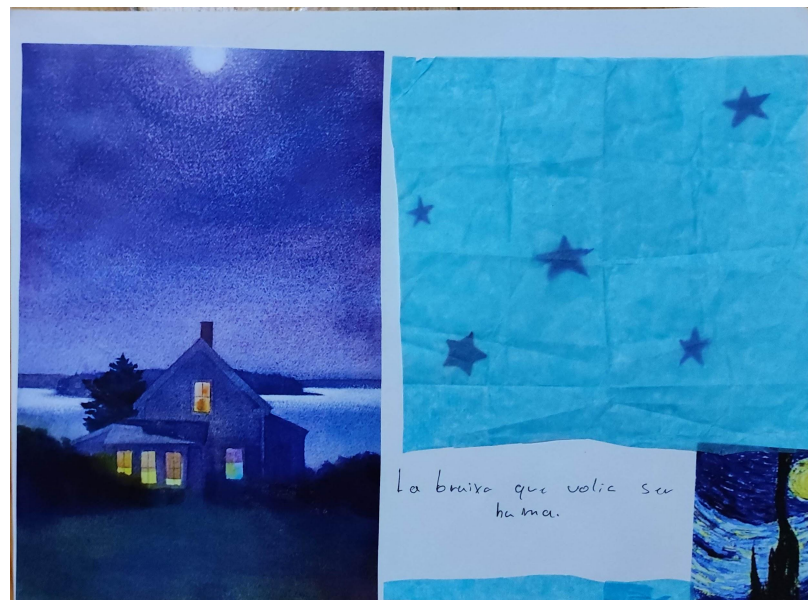

Q.P.

E.C.

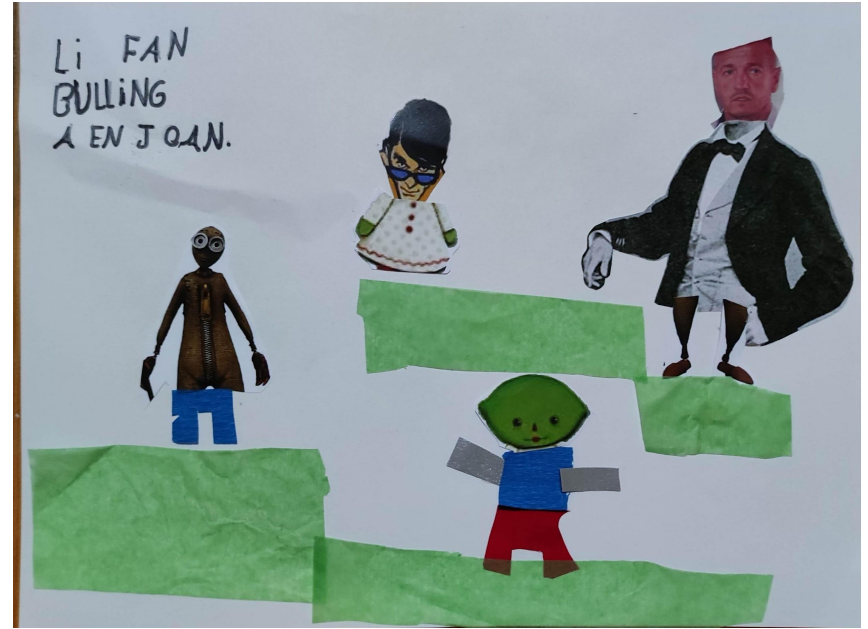

N.A.

M.B.

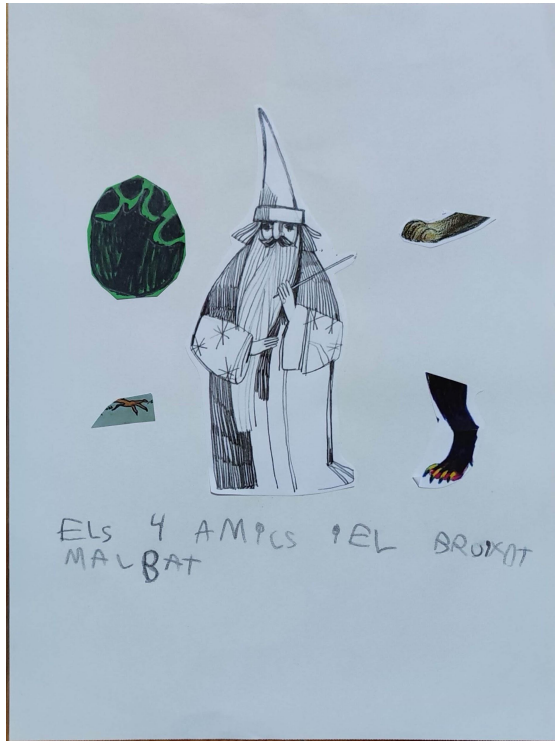
G.C.

S.S.

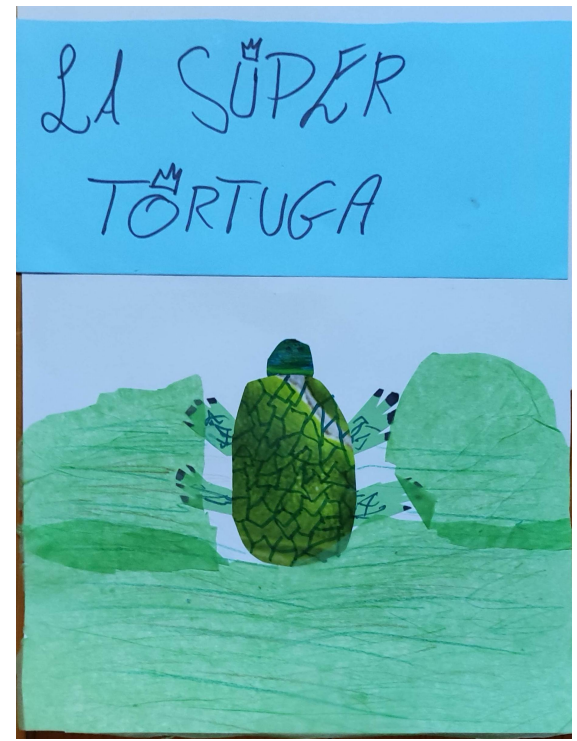
B.B.

A.C.

D.D.

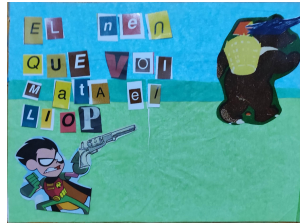
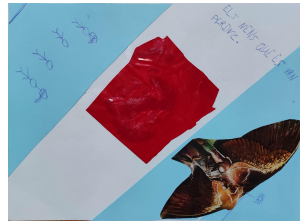
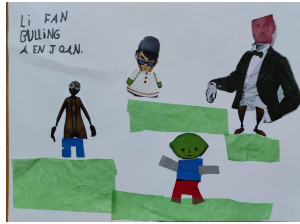
Format vertical

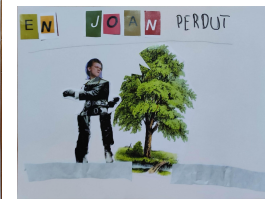
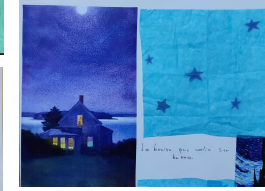
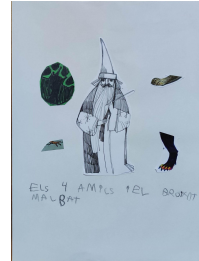
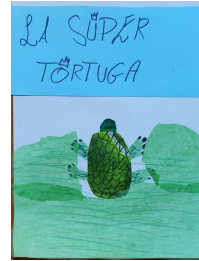
Format horitzontal

Escena del conte

Retrat dels protagonistes

Nova proposta

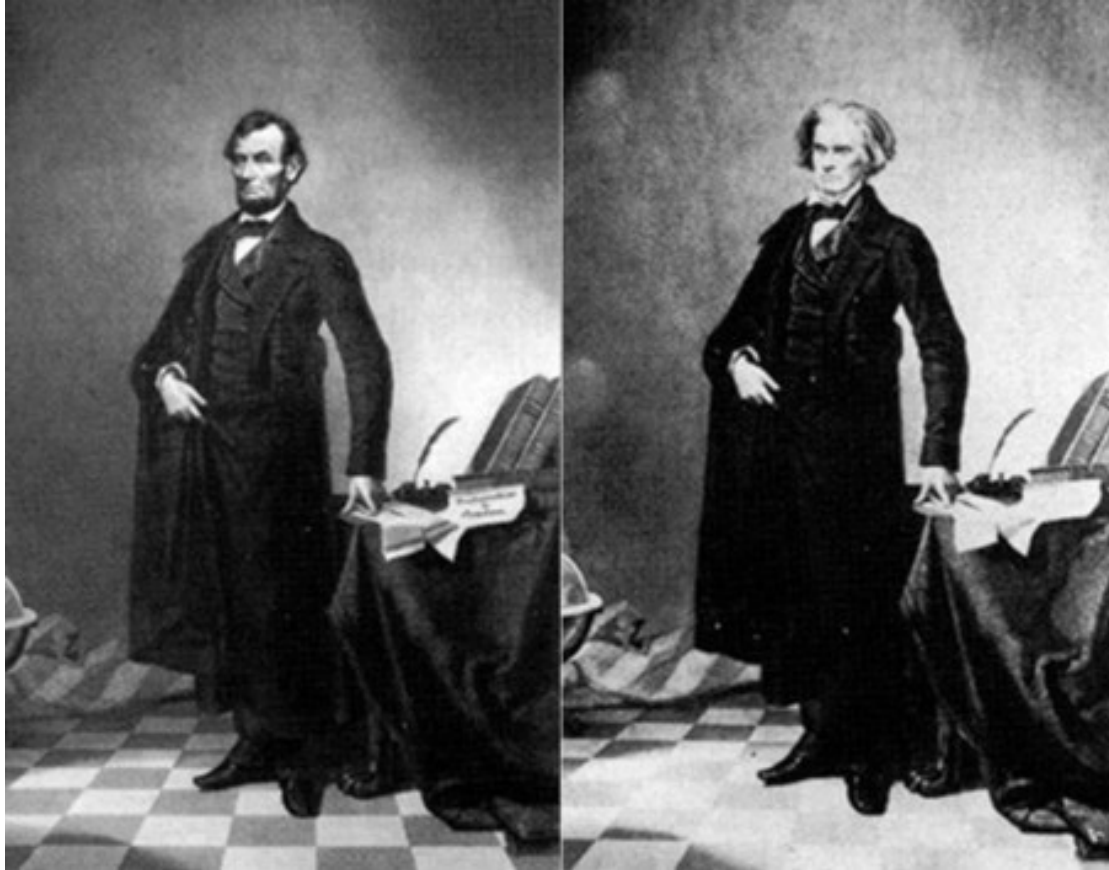
Ressembança a la primera portada feta

7.4. RETALLS IMPRESOS

7.4.1. Per les explicacions inicials

Primera sessió

Segona sessió

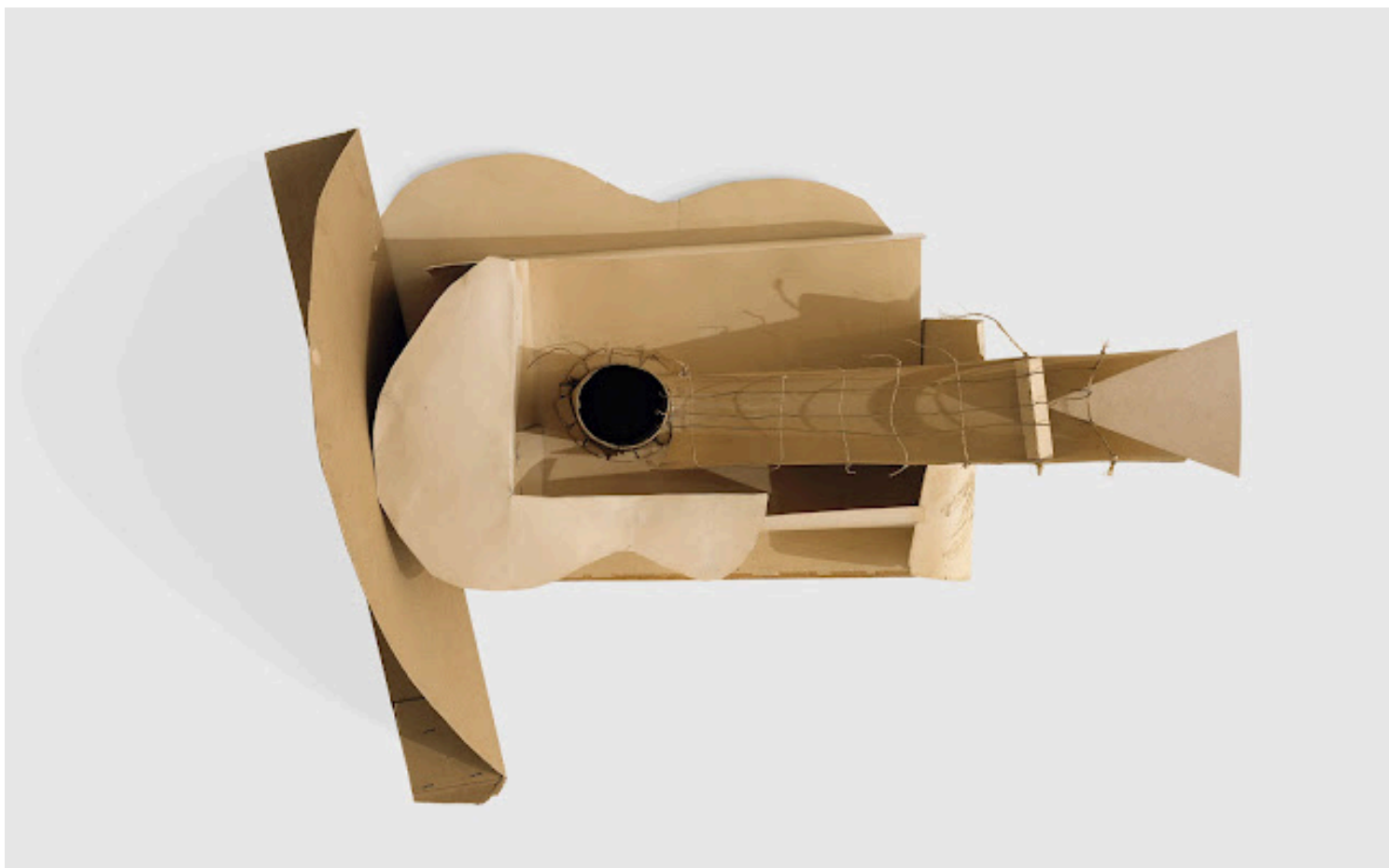

courtesy of www.giuseppe-arcimboldo.org

Giuseppe Arcimboldo - The Complete Works

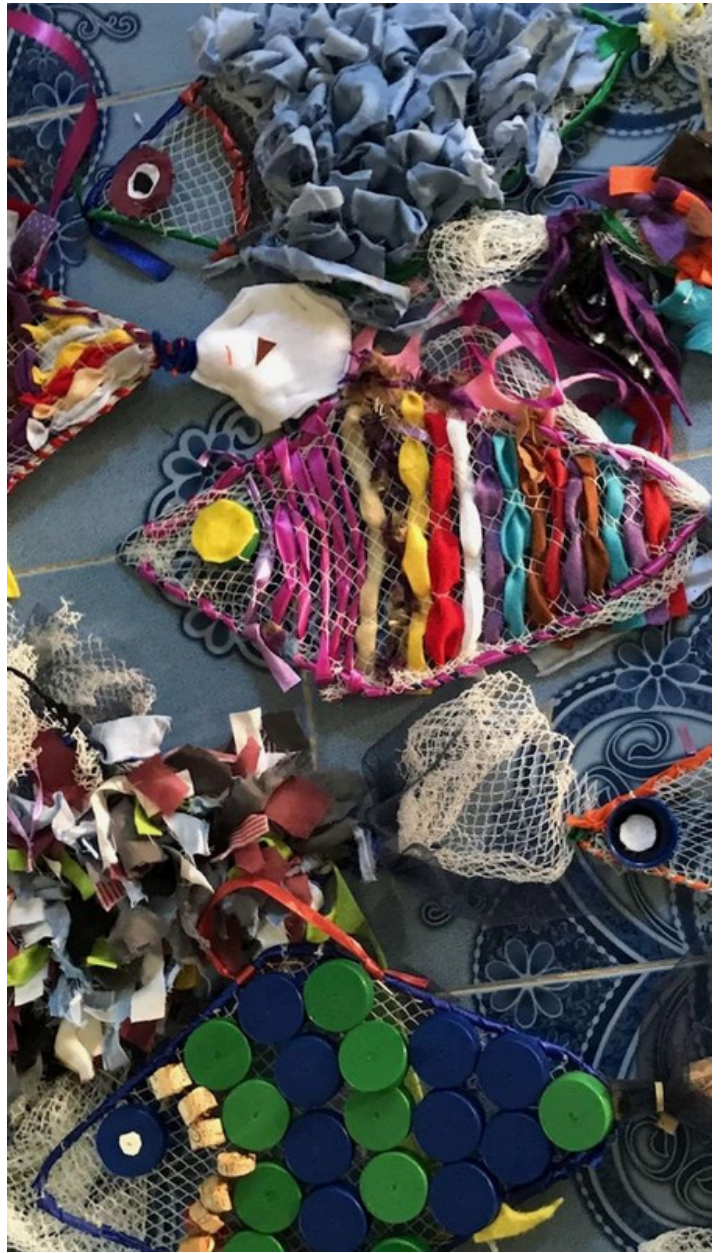

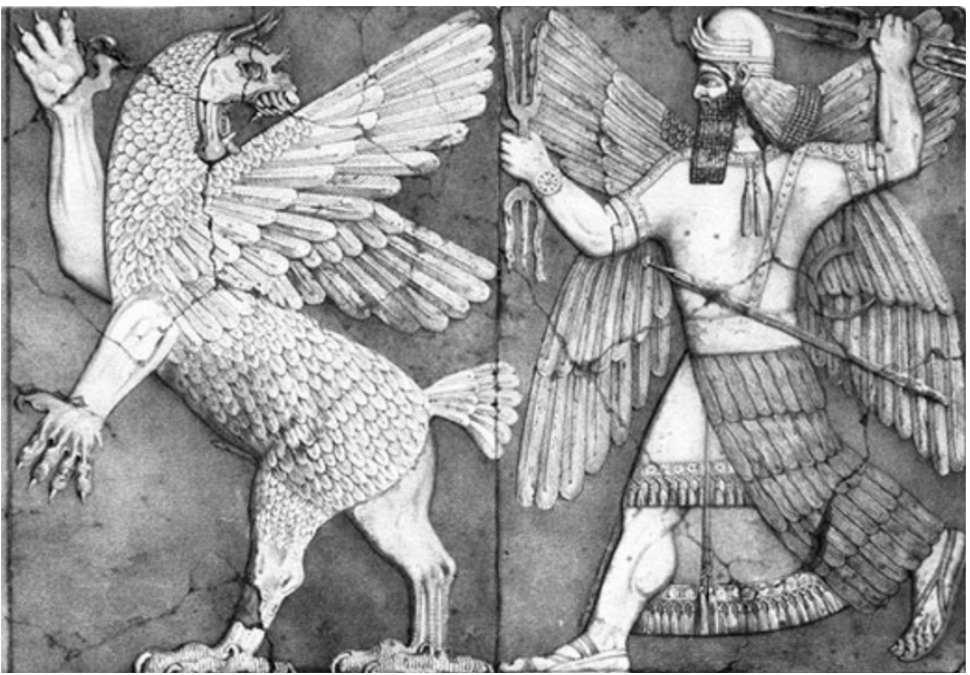
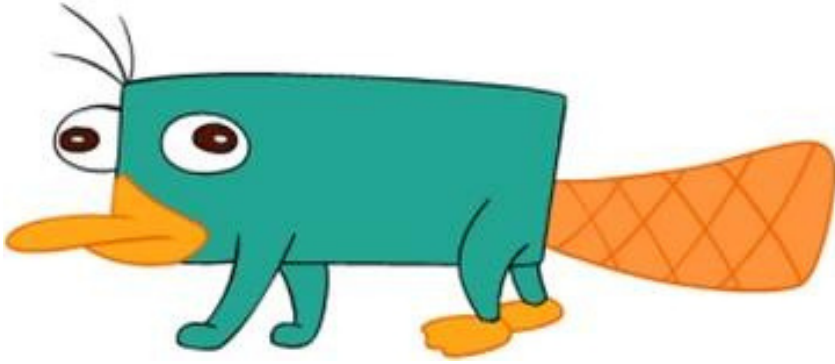

Tercera sessió

Anatomía

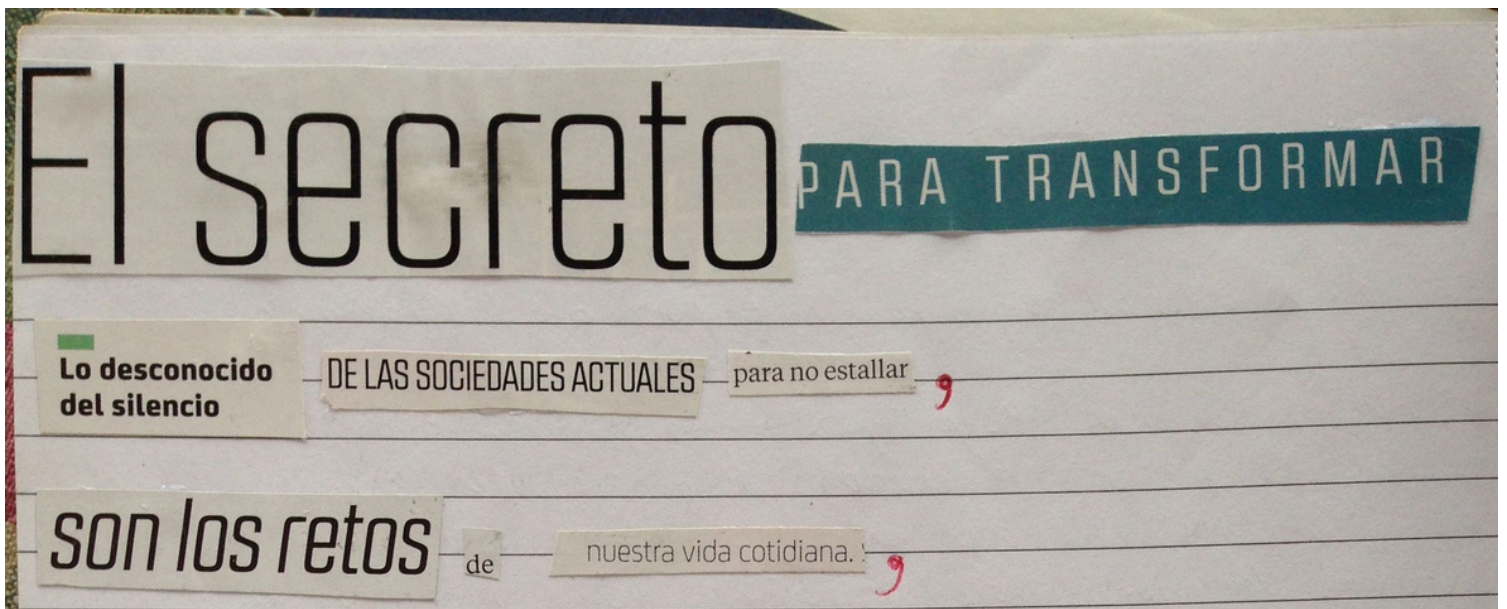
ENTREGADA A LA PERFECCIÓN

SUEÑA

UNA Y OTRA VEZ.

Hi havia una vegada tres

en un regne molt llunyà

princesa objecte màgic

Aliat **animal llop** intents

enginy Bo Dolent

nen/a **disfressa riqueses**

bosc bruixa ogre

esforç dormir

feliços per sempre més

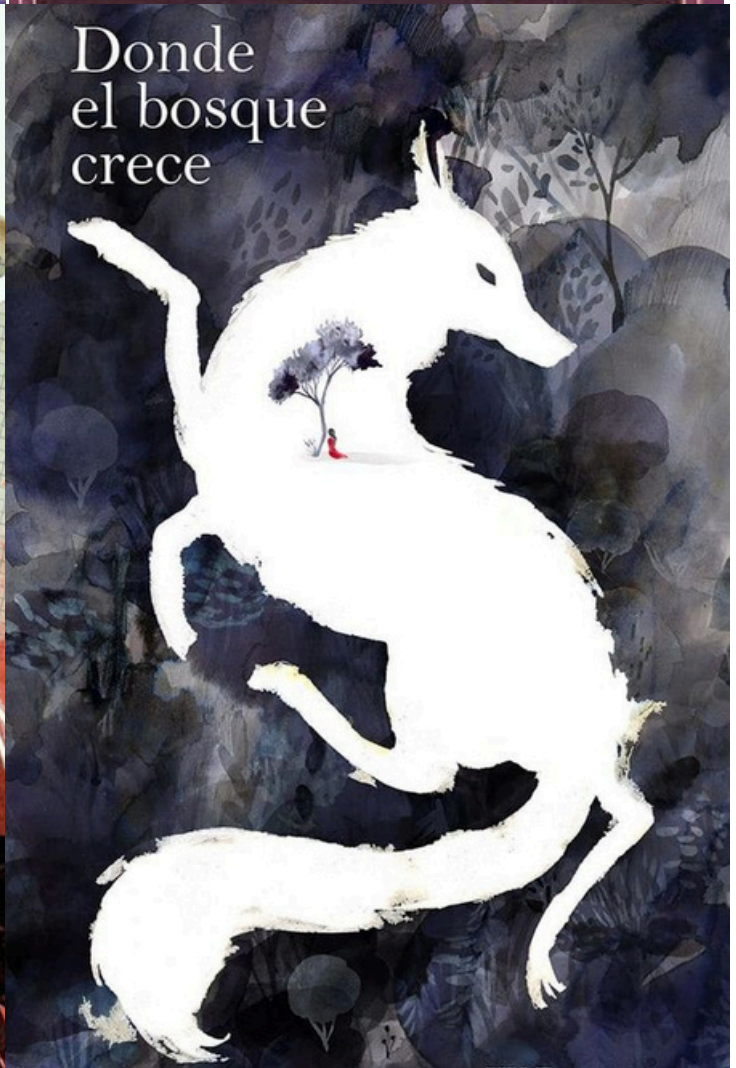
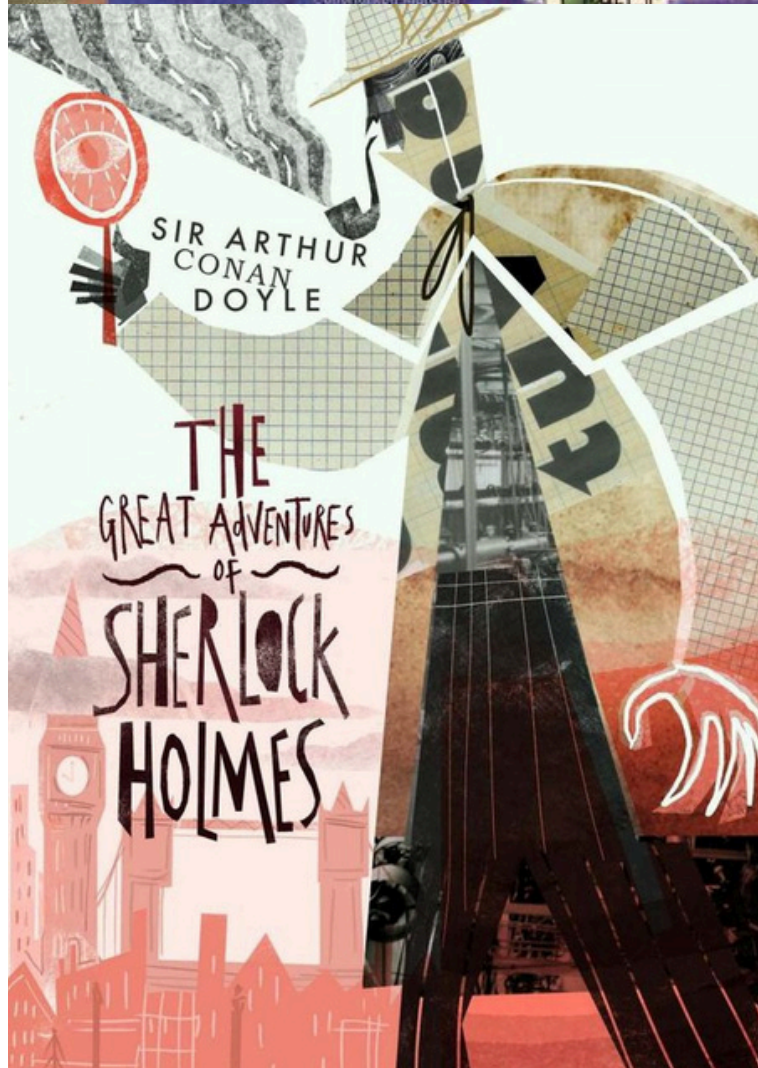
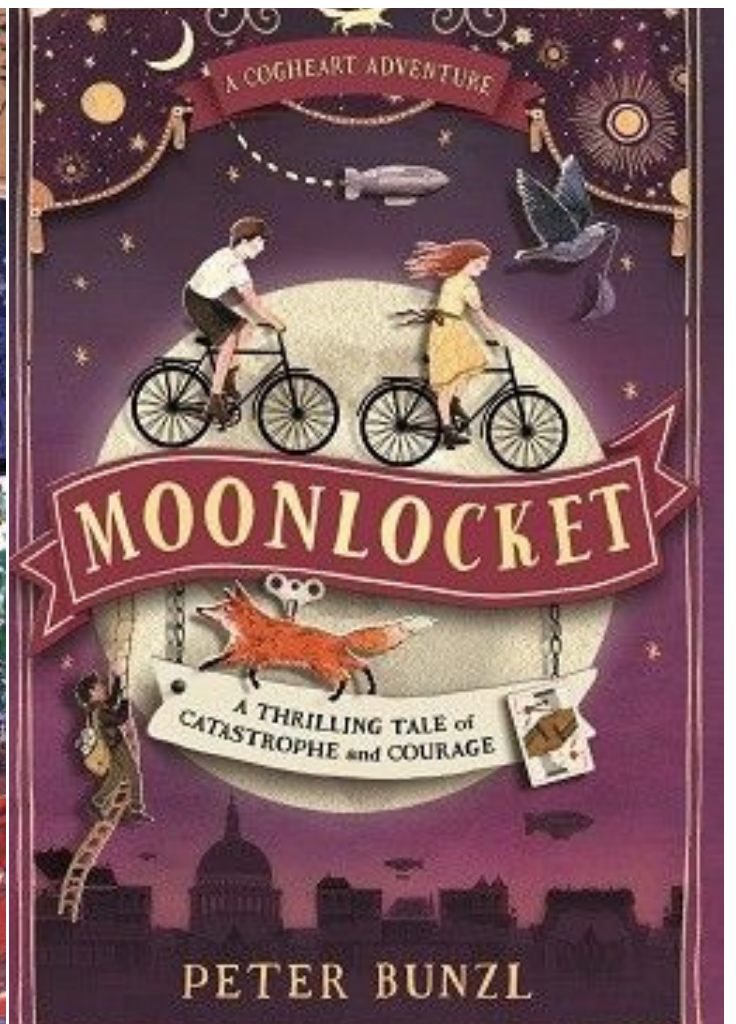
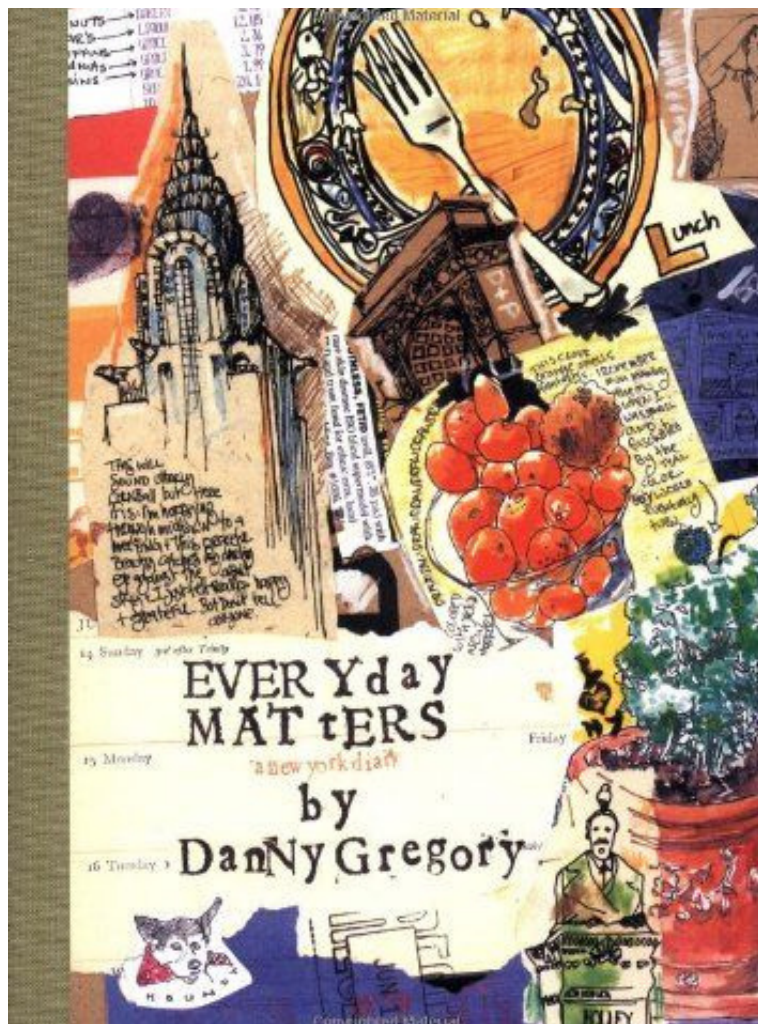
tres **buscar ogre**

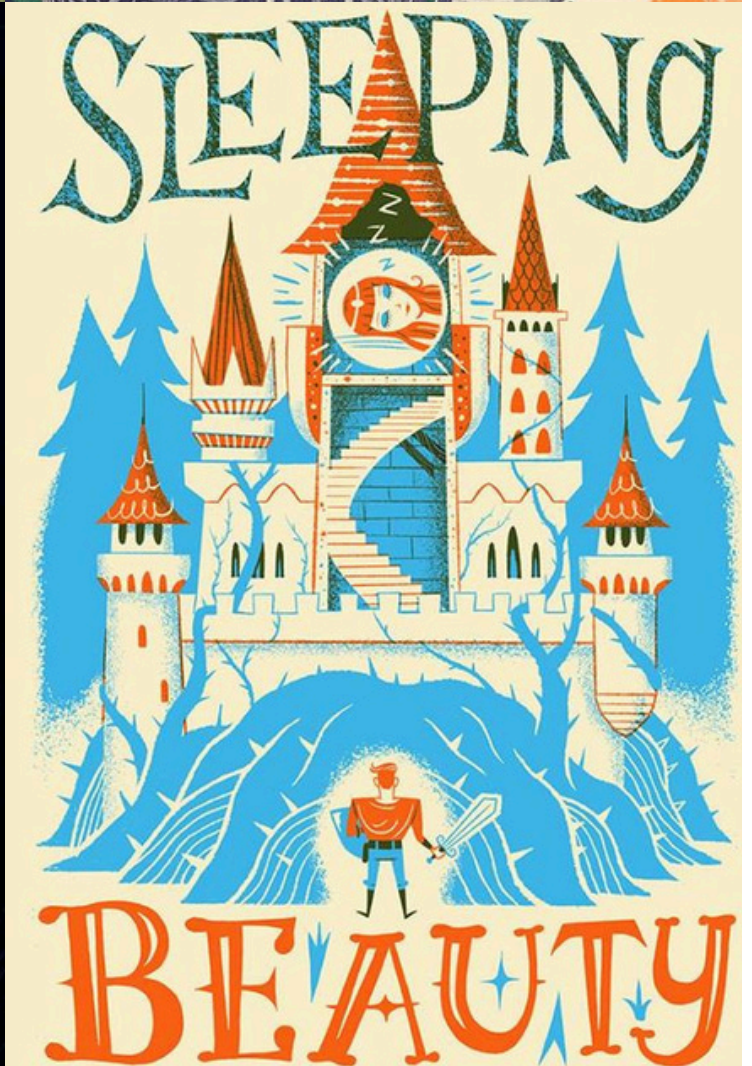
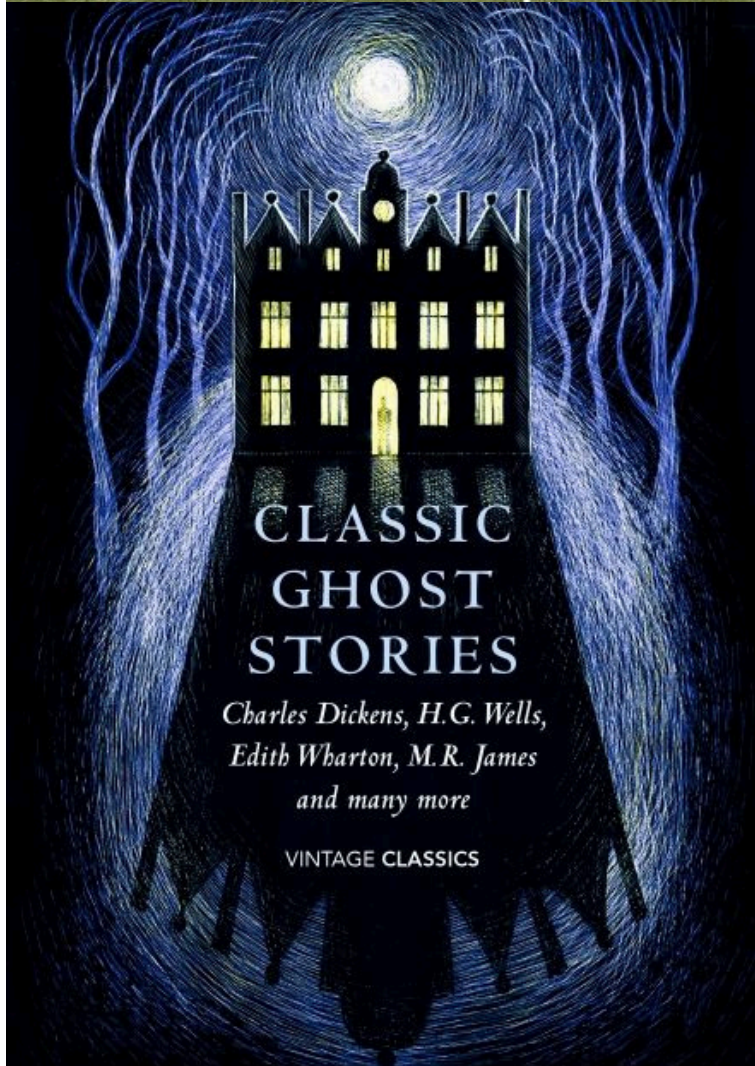
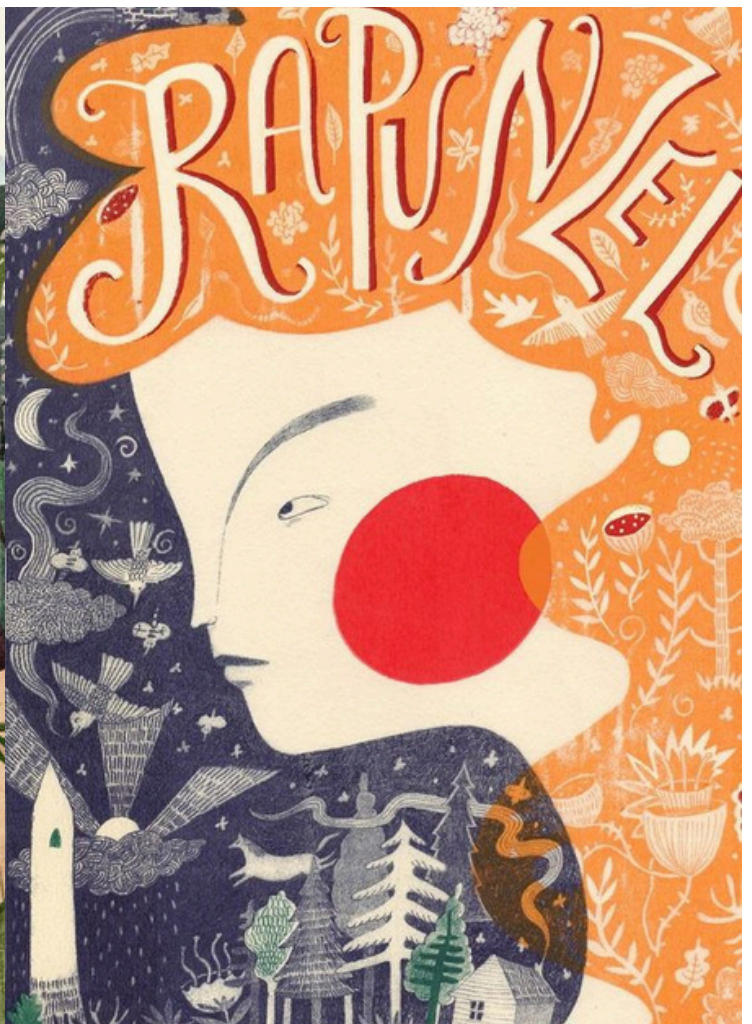
Cinquena sessió

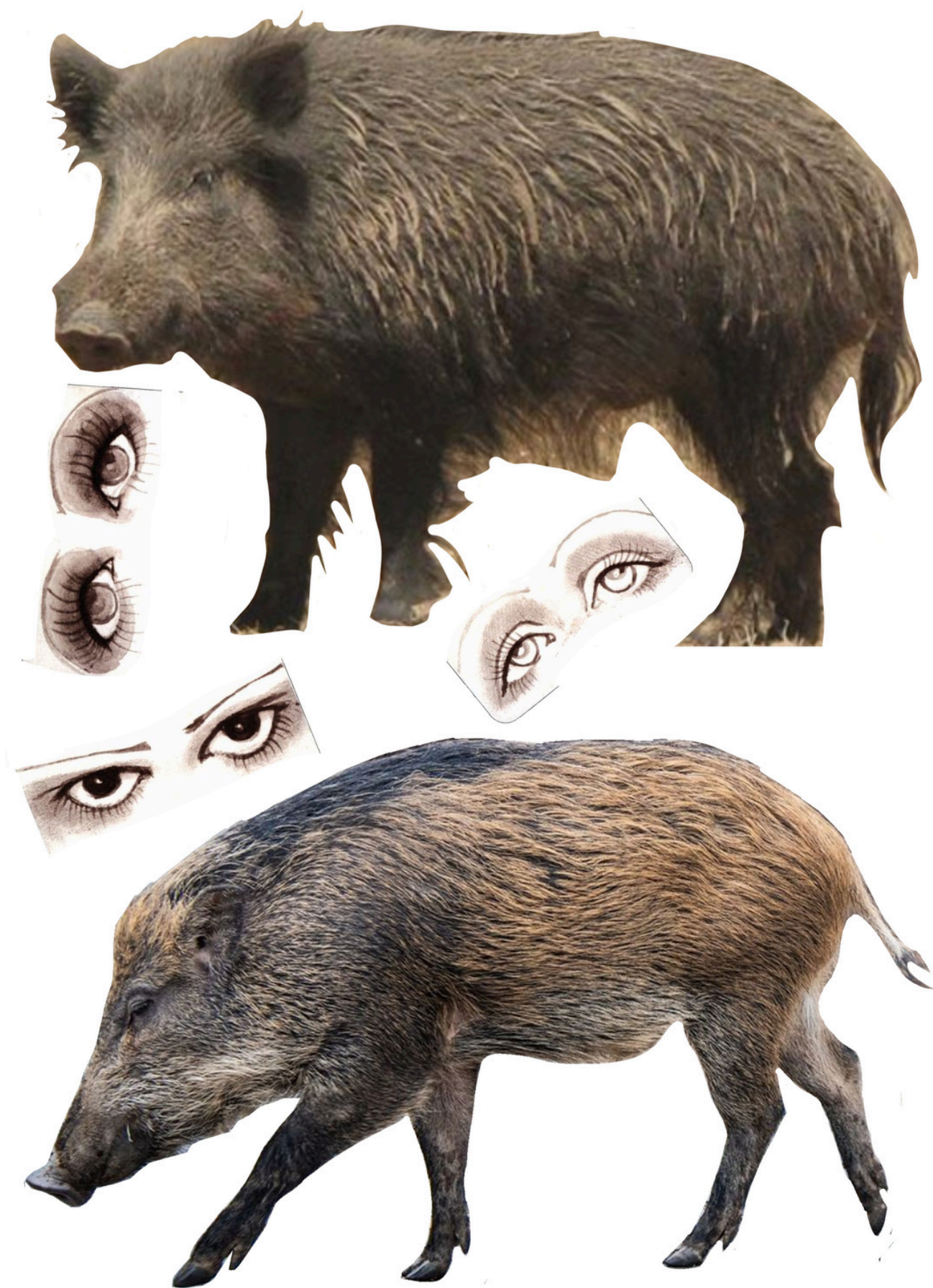

7.4.2. Per als collages

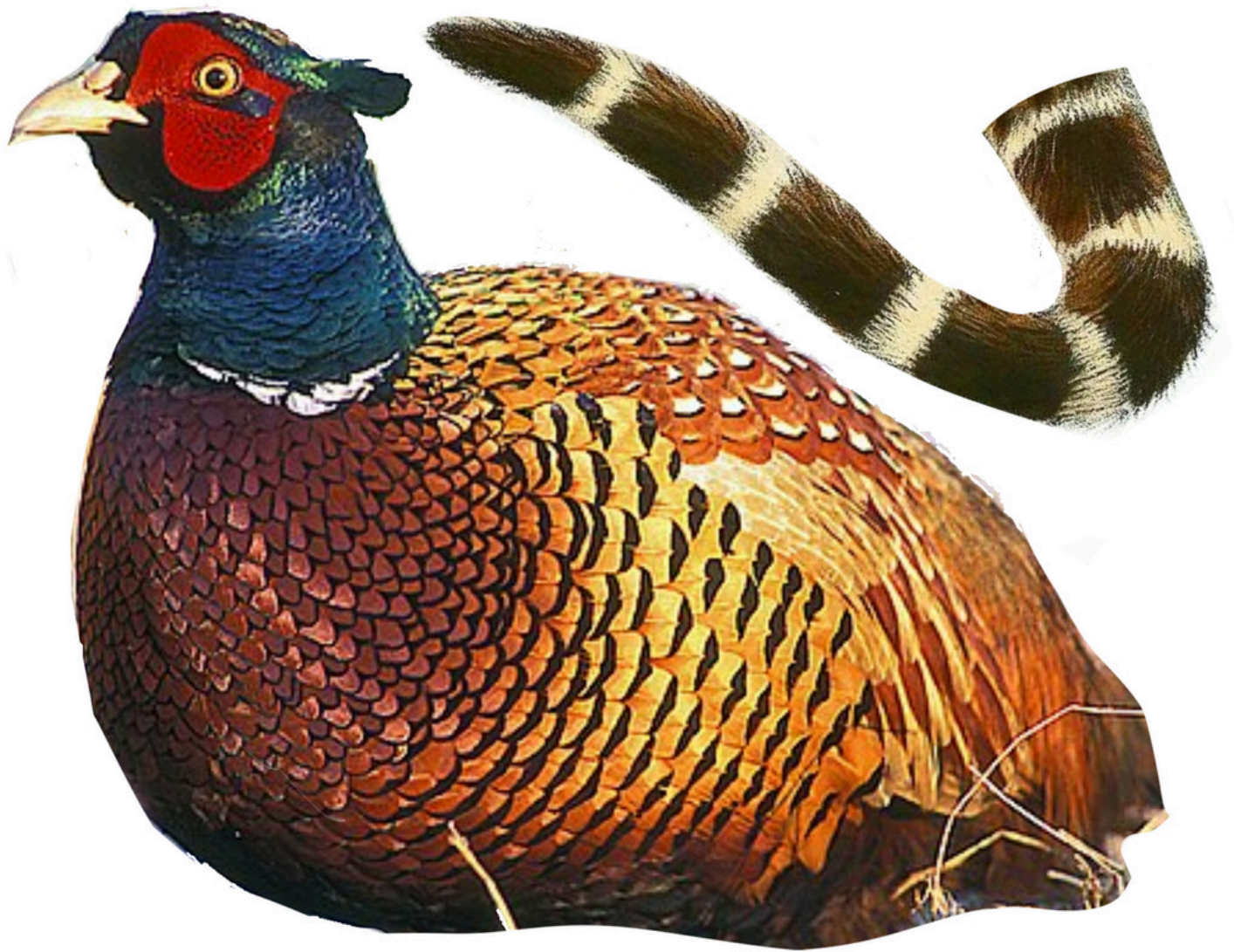

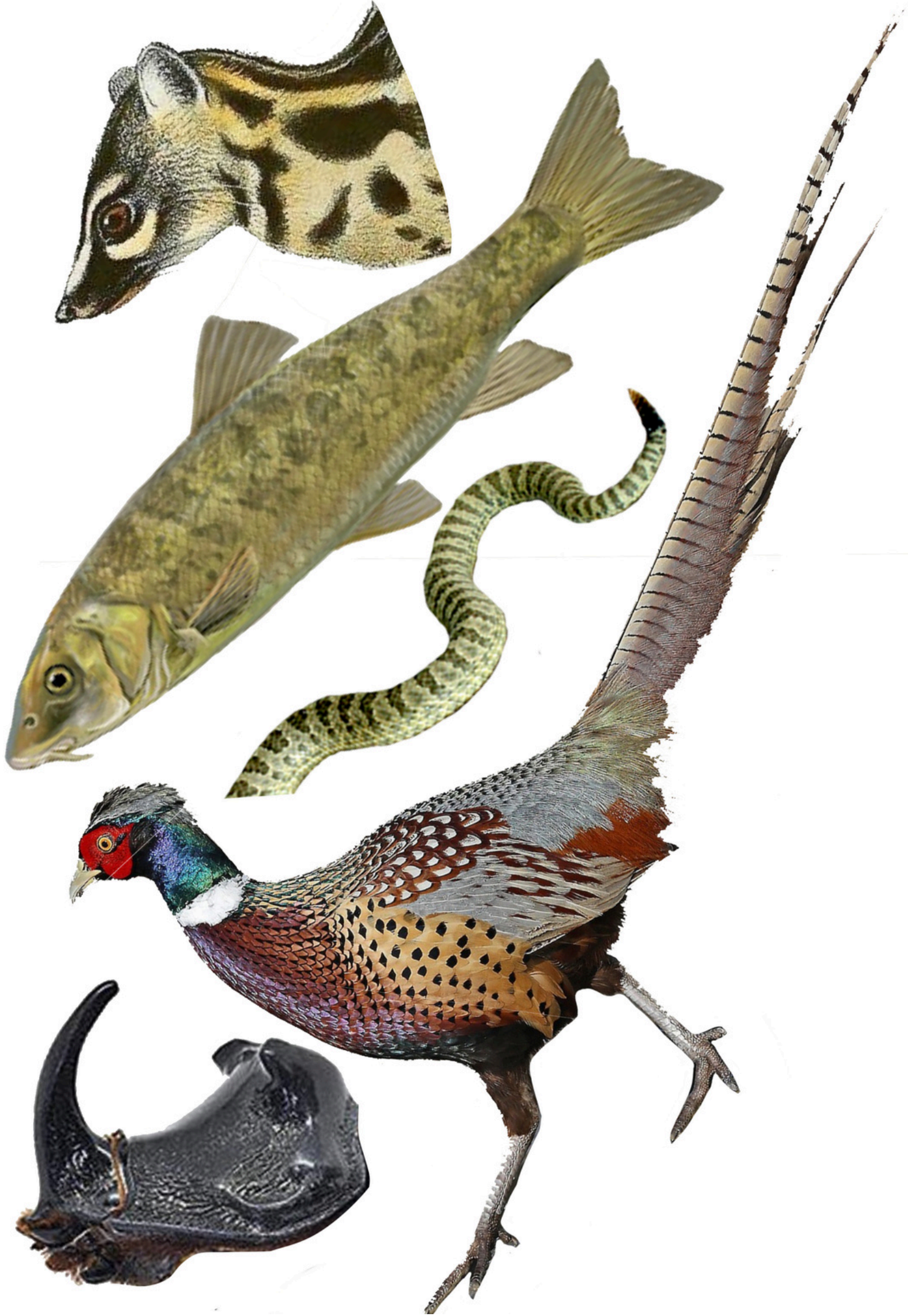

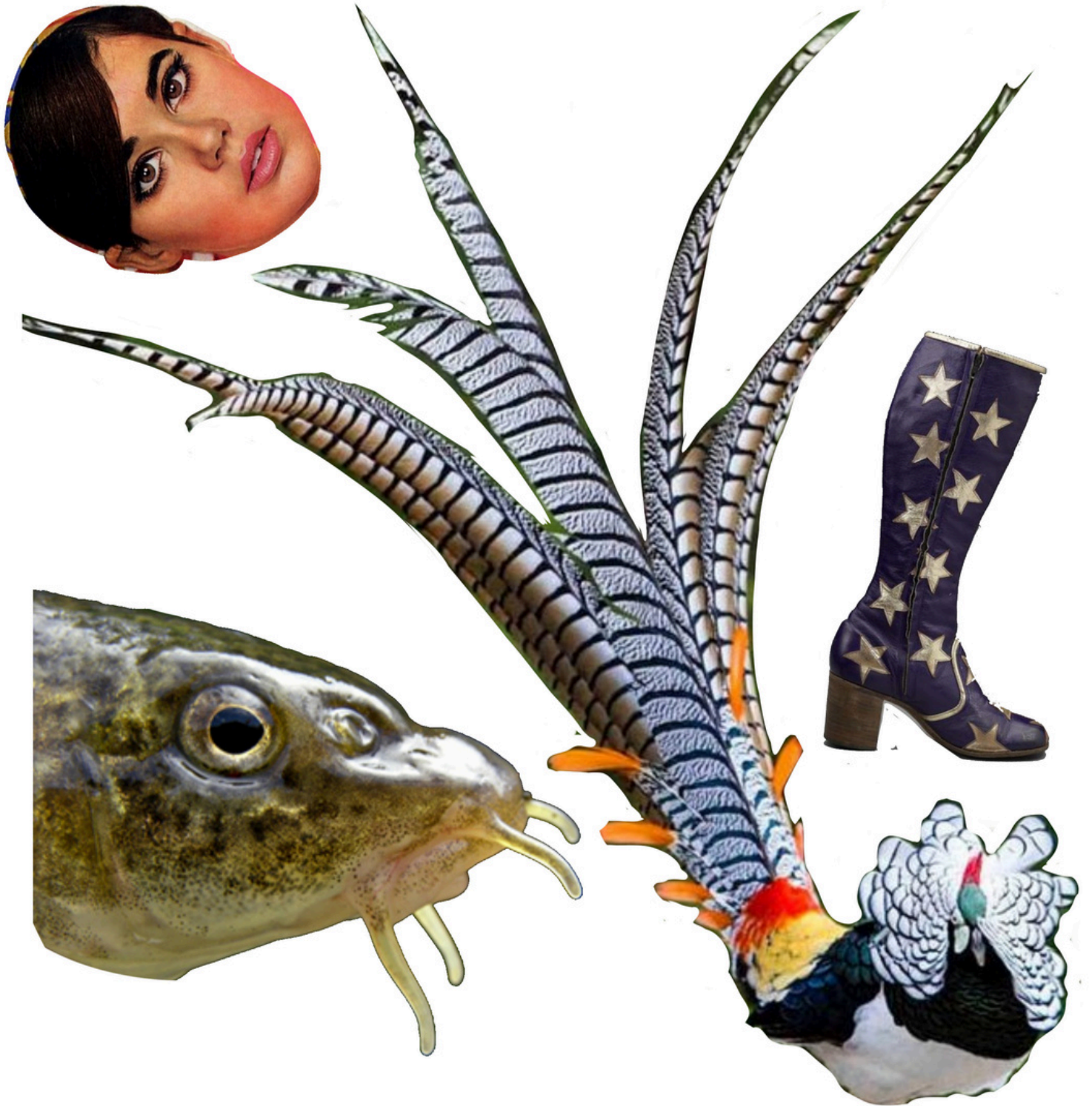
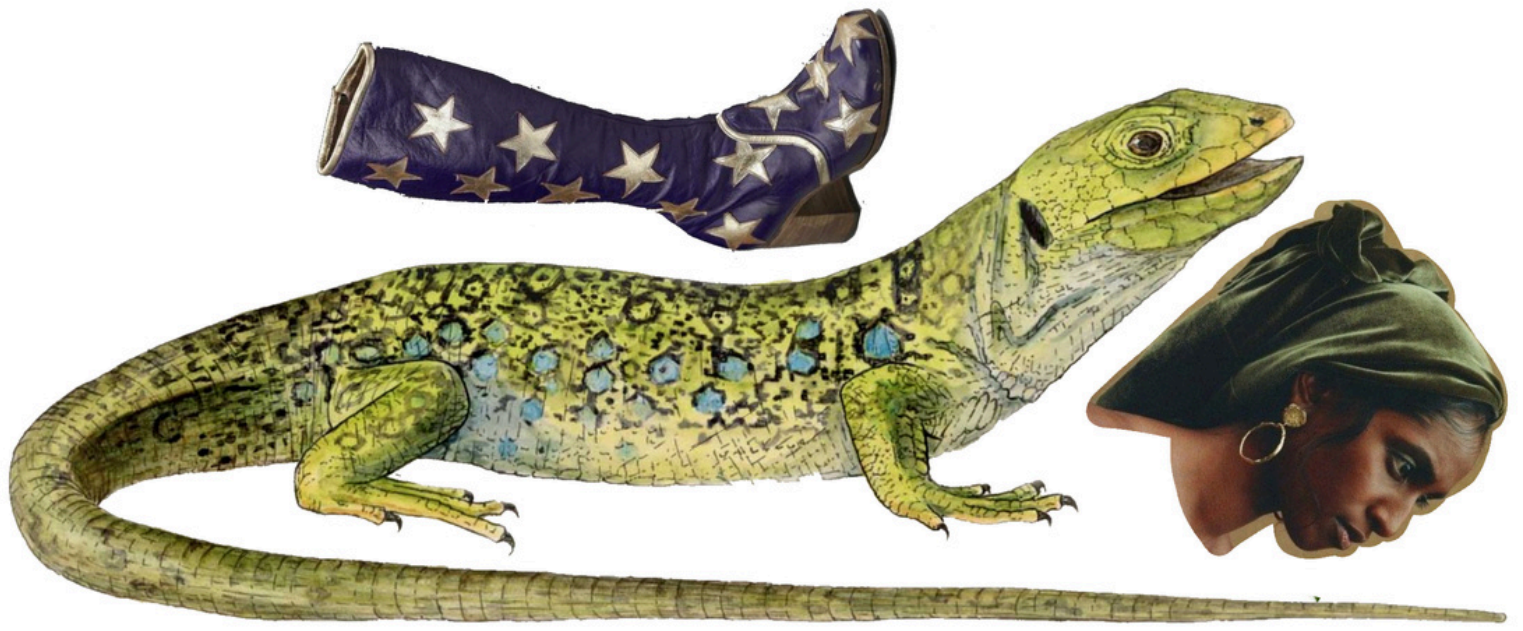

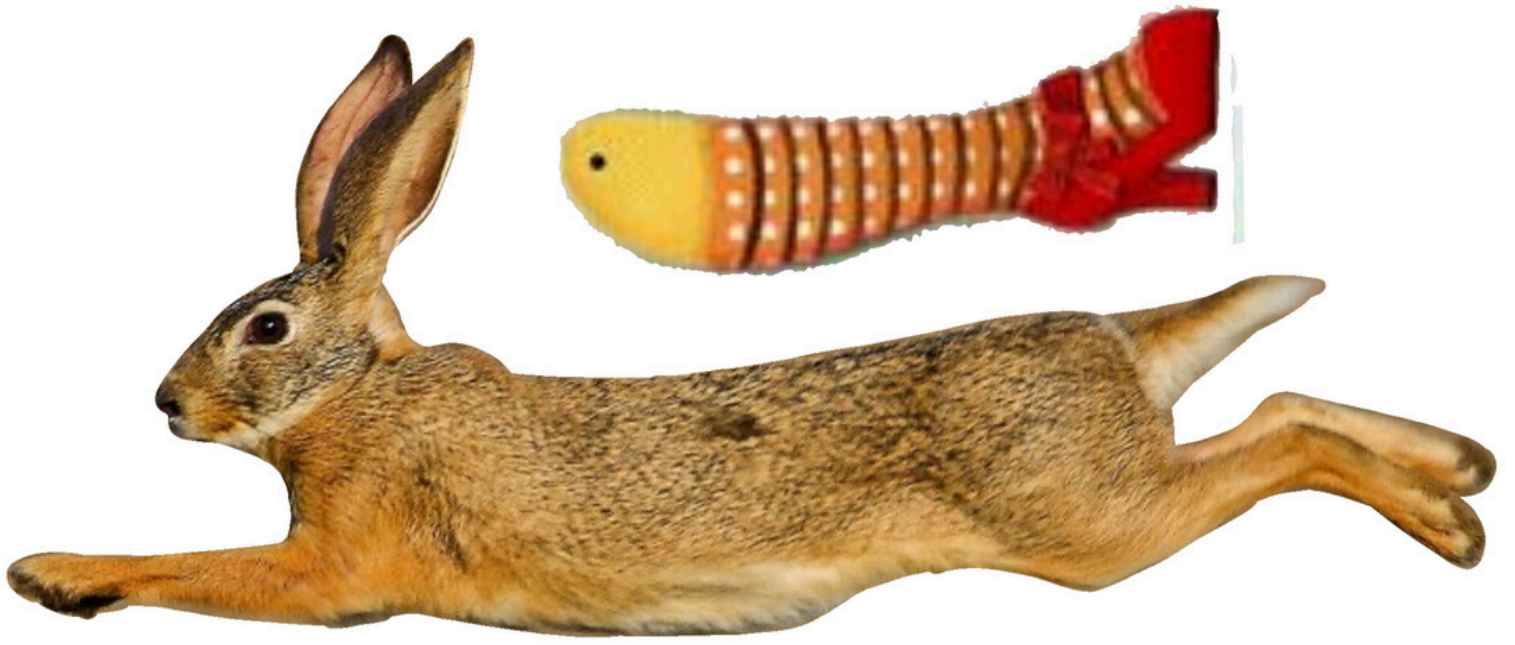

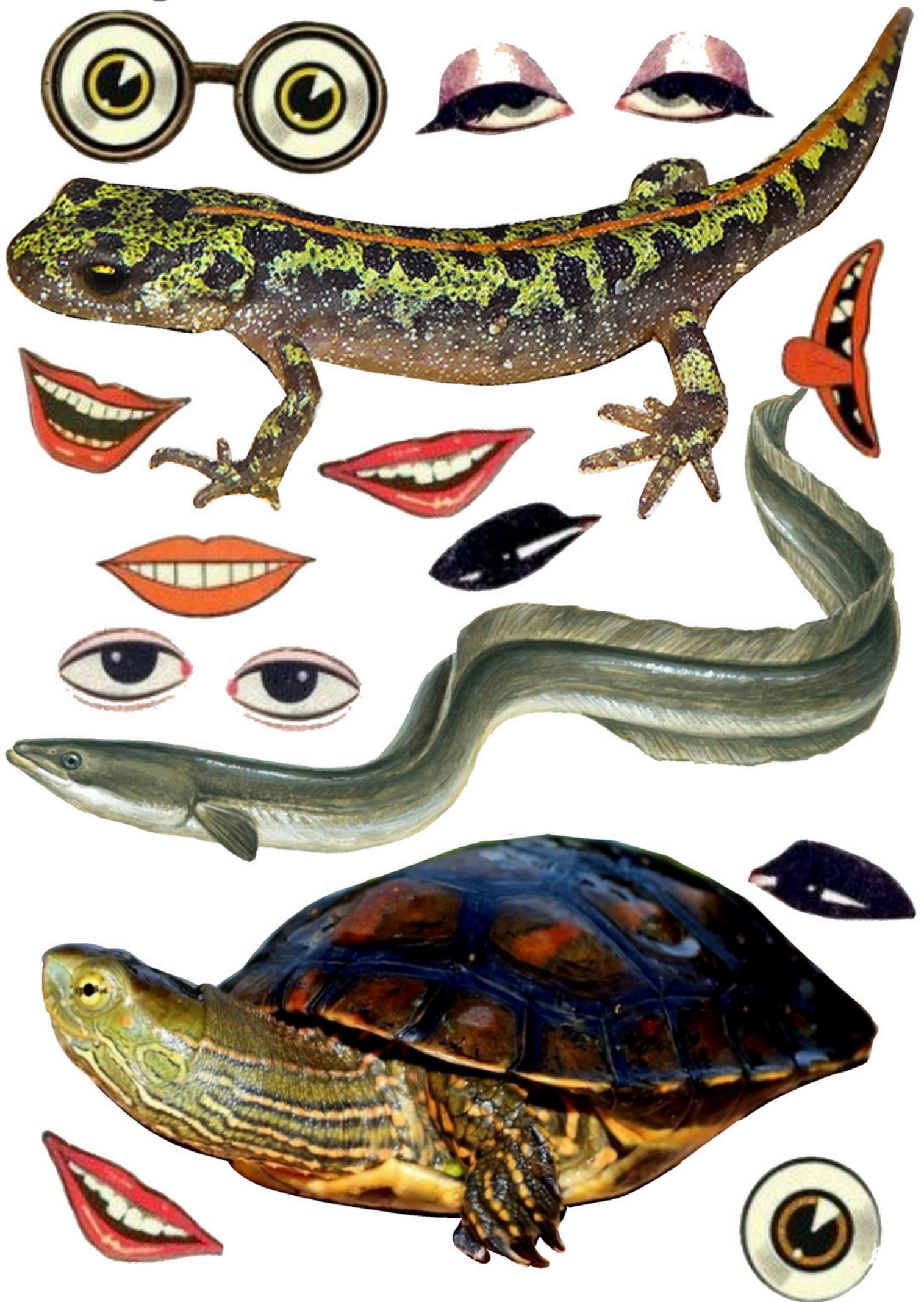

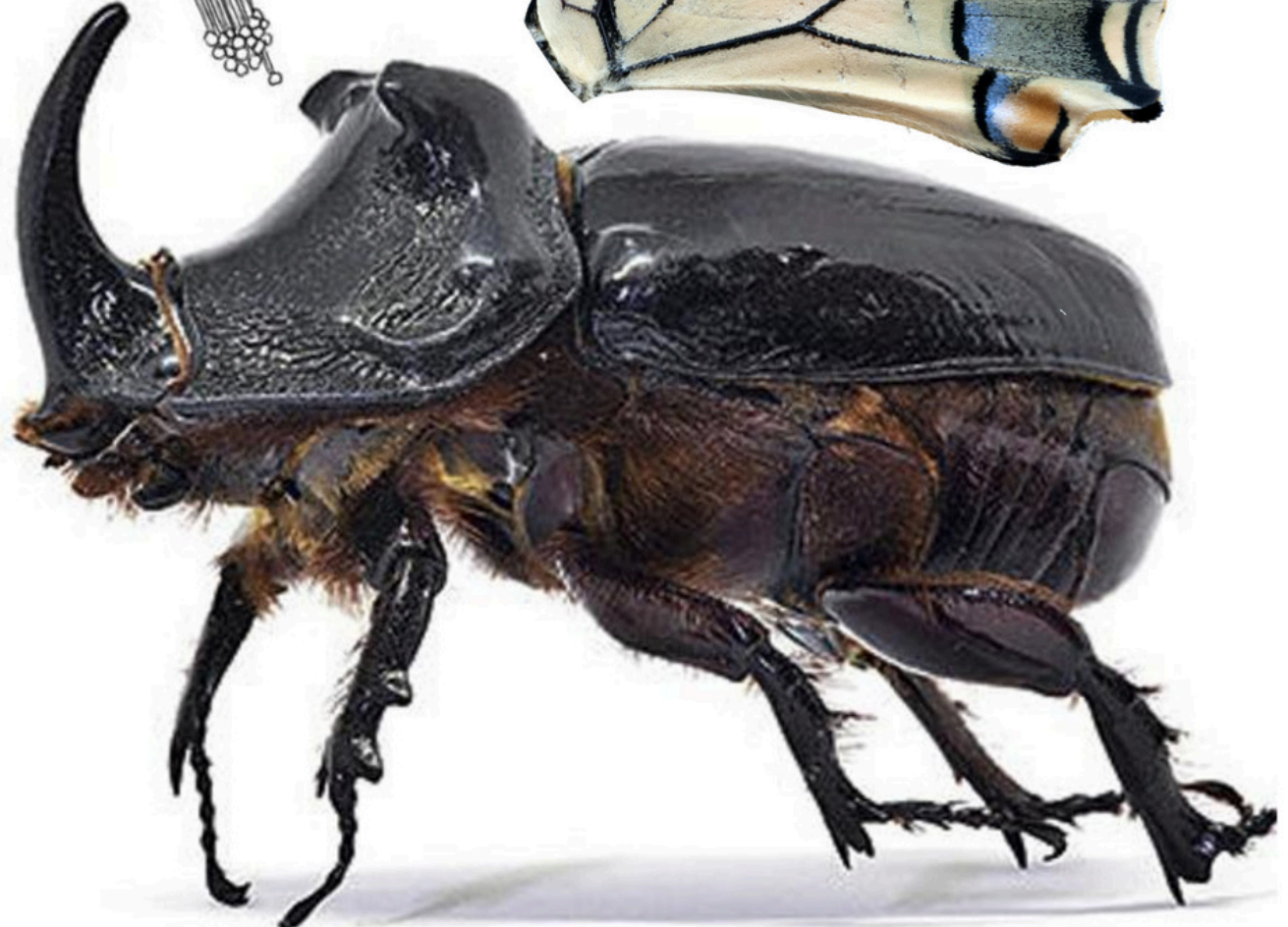

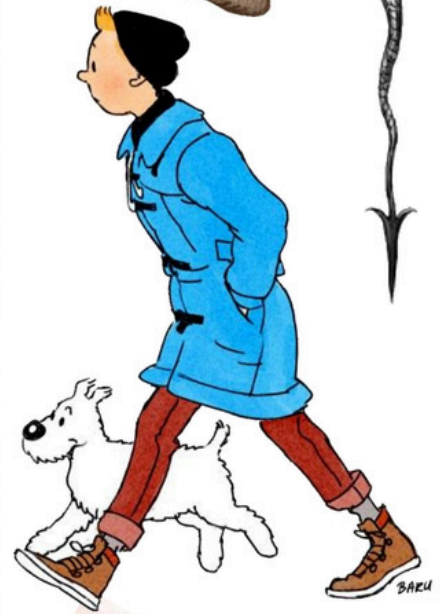
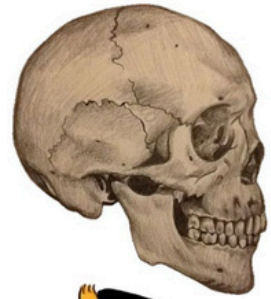

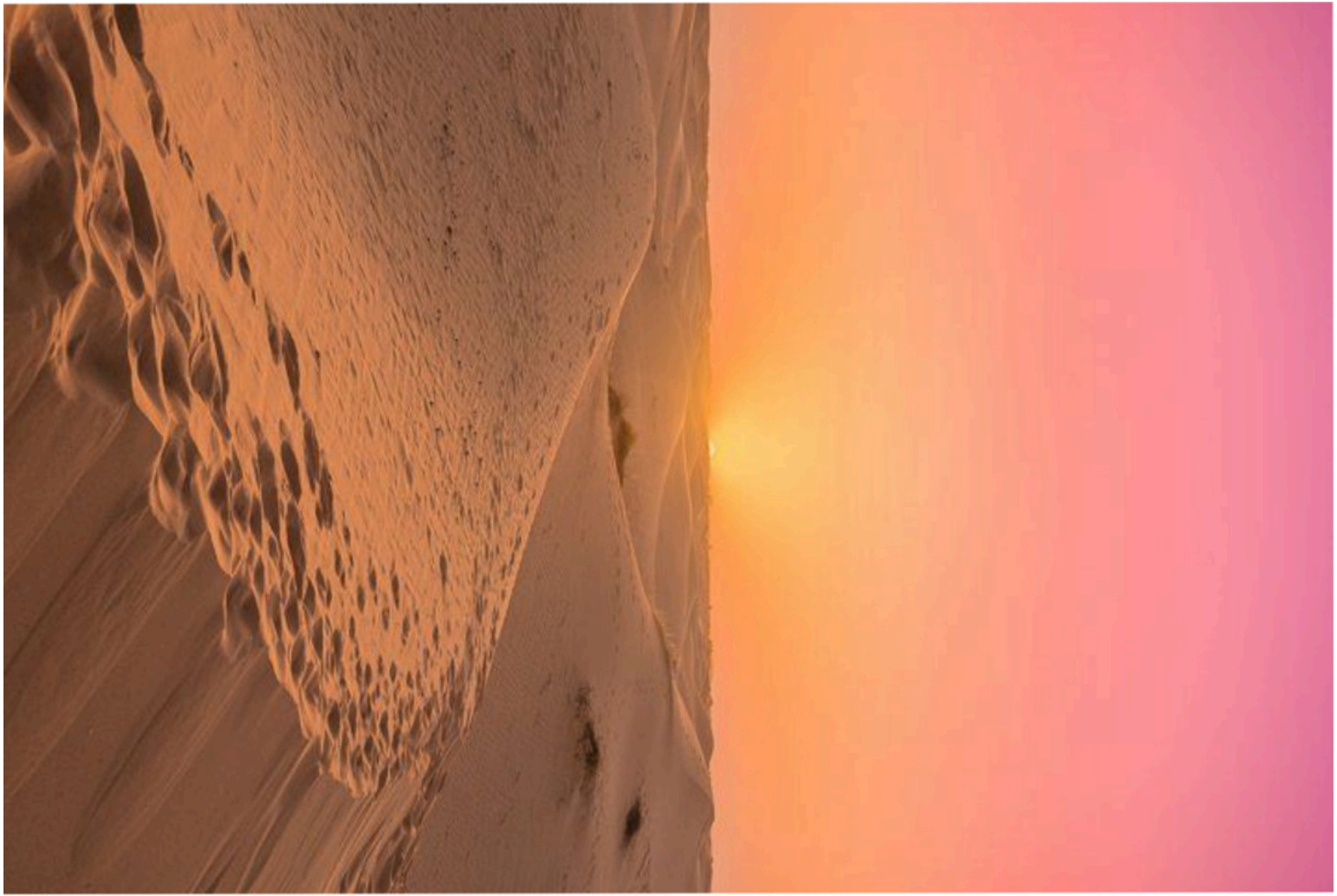

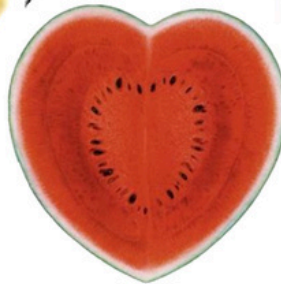

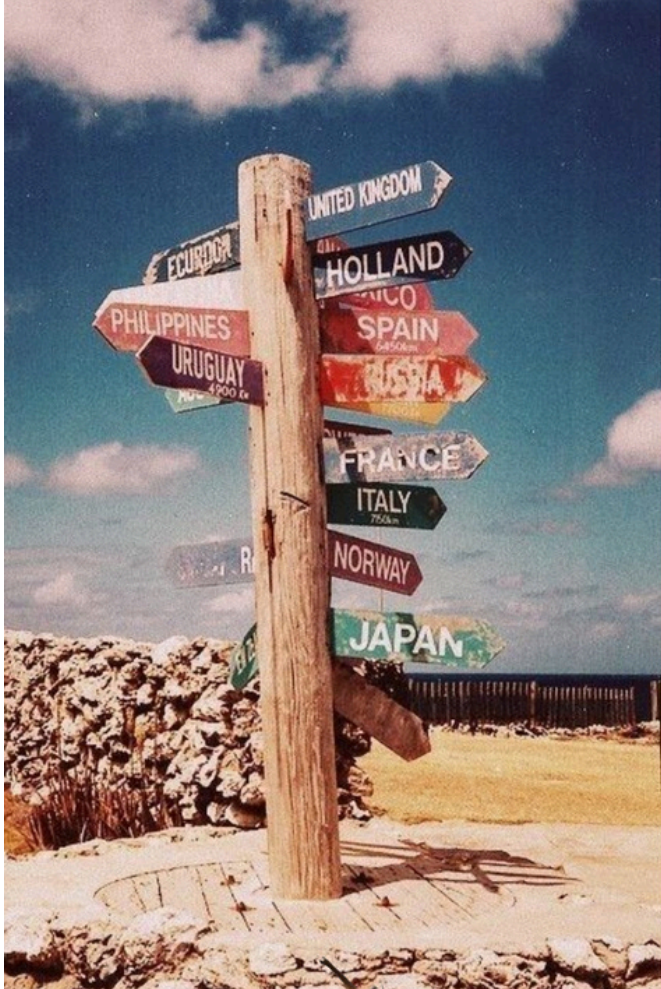

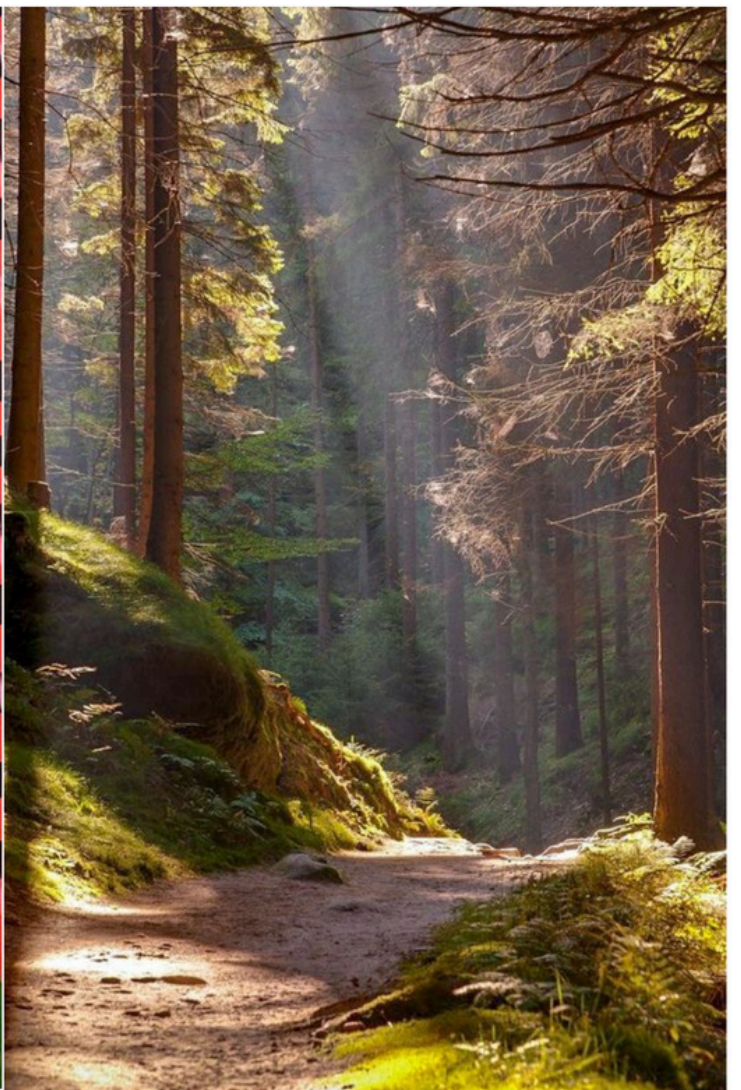

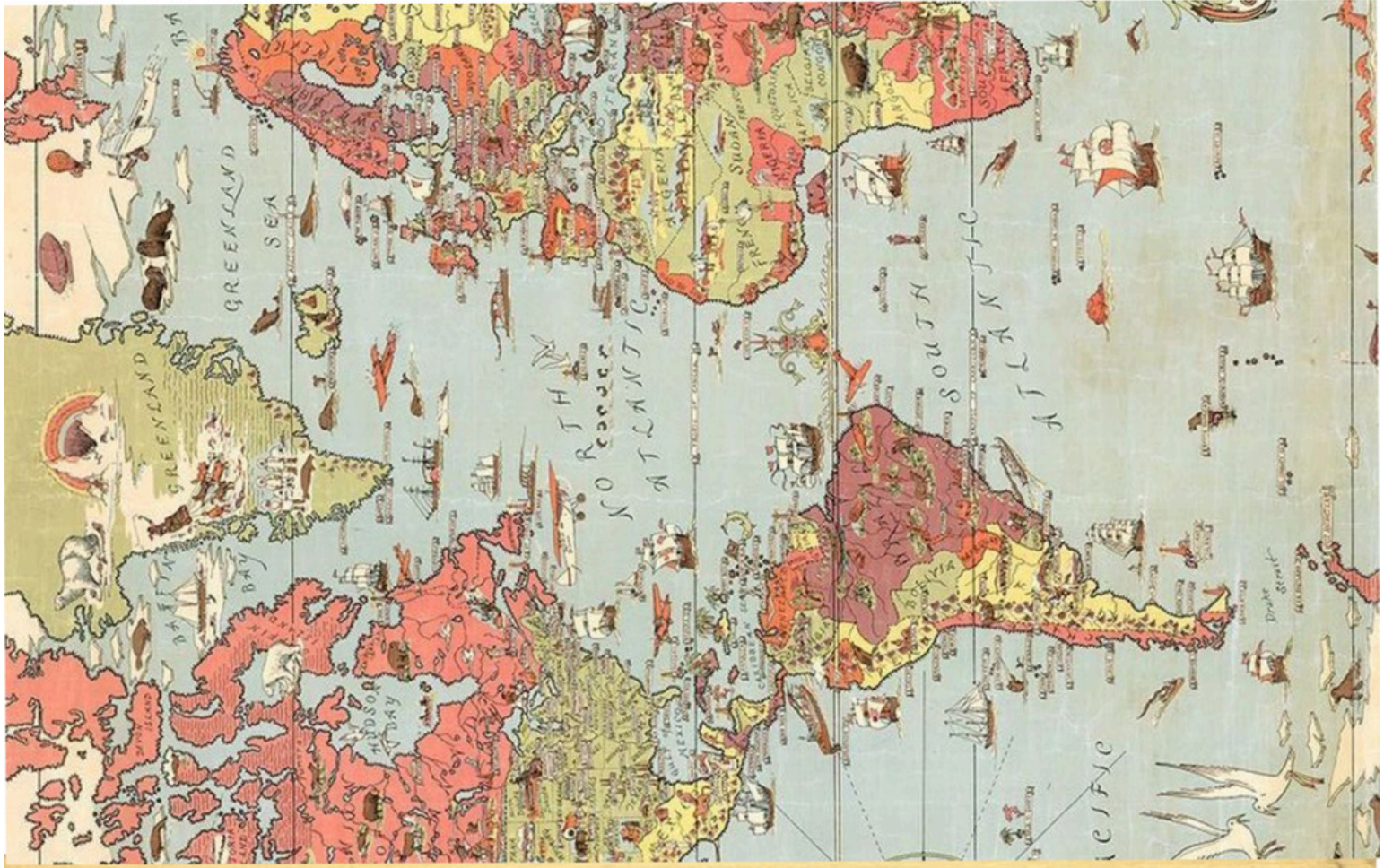

D13.-FLORIDA'S GOLDEN FRUIT.

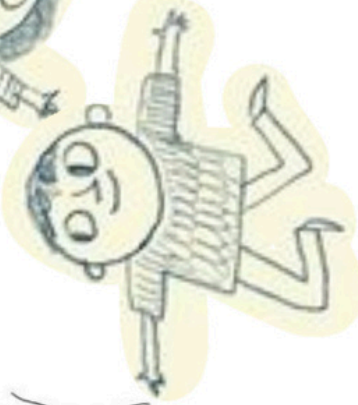
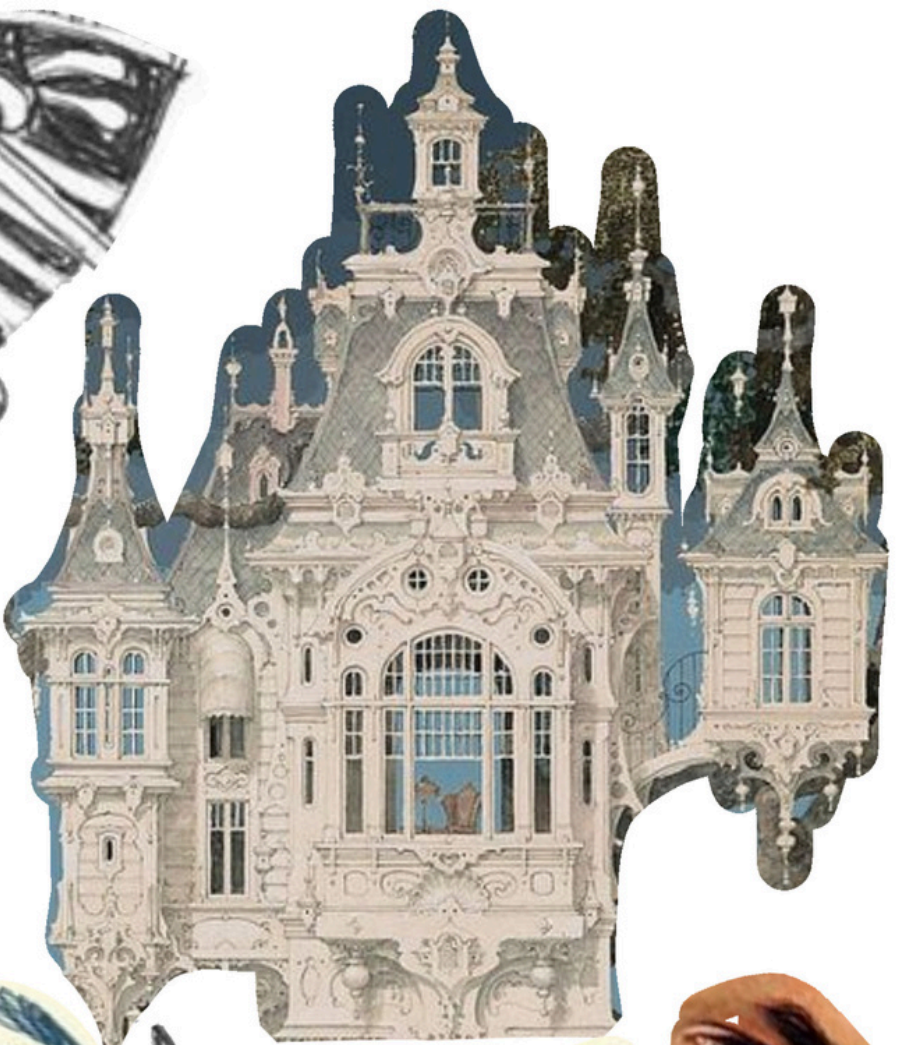

45163

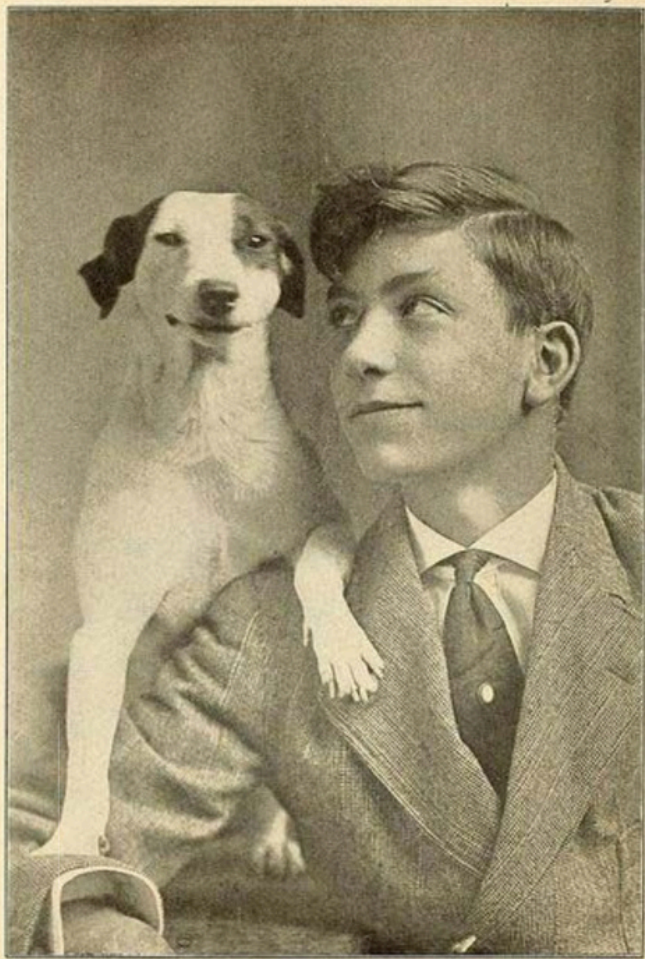

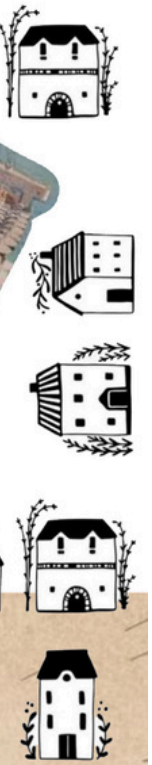
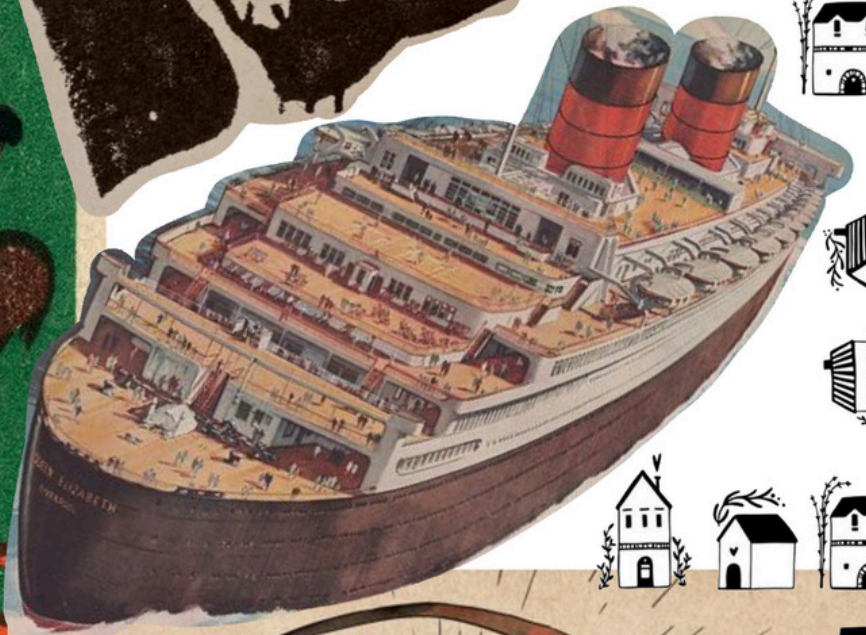

TWO PALS. THERE IS BETWEEN MAN AND DOG A KINSHIP OF SPIRIT THAT CANNOT BE DENIED.

CONTINUA AMISTOSA TRENCAT bella vella

divertit divertit TENDRE quiet COM

QUE QUE i i i i i SECRETa SECRETa

PER QUE amb amb històrica amorós

que QUE que que amb amb COM com

per PER per per amb que com COM

PER tal que que sense que COM A A

DE MANERA QUE SENSE que més que mai

com si ENCARA QUE sense que valenta

com si encara que sinó acrobàtic

de DE de de sinó històrica

DE de de ES sinó revolucionari

es es es es encara que TENDRE trist

ES es es QUE NOMÉS com COM QUE

QUE QUE amorós NOMÉS com COM QUE

llunyà PROPER de de revolucionari